

TOPONÍMIA

ACCIDENTS GEOGRÀFICS I
PRESÈNCIA HUMANA AL
MUNICIPI DE BEGUR

JORDI GONZÁLEZ DUQUE
TREBALL DE FINAL DE GRAU

GEOGRAFIA, ORDENACIÓ DEL TERRITORI I GESTIÓ DEL MEDI AMBIENT
FACULTAT DE LLETRES

Universitat
de Girona

4 DE JUNY DE 2021

Dedicat a la meva família, al pare, a la mare i a la meva germana. Per haver-me explicat tantes coses sobre l'entorn de Begur i Palafrugell, per haver-me portat als llocs més amagats de Begur, i per haver-me educat a través de l'estima de la terra que m'ha vist créixer. També vull dedicar-lo a la Rosa i a la Núria, la bibliotecària i l'arxivera municipal de Begur, per haver-me ajudat a cercar tota la informació que necessitava per haver desenvolupat aquest projecte tan especial. Al meu tutor pel seguiment i les recomanacions, als meus amics per tot el suport, i finalment ho dedico a Begur, es meu poble, amb tota sa meu estima.

ÍNDEX

1.	Justificació, estructura i metodologia.	2
1.1.	Justificació	2
1.2.	Estructura i metodologia	2
2.	Context teòric sobre la toponímia	5
3.	Context geogràfic del municipi de Begur	7
3.1.	Morfologia i geologia de l'interior de Begur	9
3.2.	Morfologia i geologia del litoral de Begur	12
3.2.1	Sector de costa nord (des de la platja del Racó a platja Fonda)	13
3.2.2	Sector de costa sud (des de platja Fonda a punta des Bisbe)	14
3.3.	Orografia de Begur: Relleus muntanyosos, xarxa hidrogràfica i relleu del litoral (platges i cales)	15
3.4.	Nuclis de població, veïnats, urbanitzacions i disseminats.	26
4.	Introducció a la toponímia	29
4.1.	Variacions dels topònims, variacions dialectals i fonts toponímiques.	31
5.	Classificació dels topònims	33
5.1.	Oronímia	34
5.2.	Hidronímia	43
5.3.	Topònims litorals	47
5.4.	Toponímia del poblament	66
5.5.	Toponímia dels paratges	88
5.6.	Toponímia de les vies de comunicació o hodonímia	97
6.	Síntesi estadística de la toponímia	100
7.	Conclusió	102
8.	Índex alfabetitzat de la toponímia de Begur	106
9.	Bibliografia	111
10.	Webgrafia	112

Resum

El següent treball tracta d'un estudi onomàstic del municipi de Begur (Baix Empordà). S'intentarà relacionar la toponímia de l'entorn de Begur amb els accidents geogràfics, la litologia, les tradicions i la història local per a obtenir una lectura del municipi incloent tant les característiques físiques i naturals, com les socials.

S'aprofundirà en diversos apartats, així com en la geografia i la composició geològica del municipi o en les variacions dialectals del català emprades en els diversos topònims locals. A continuació s'elaborarà un llistat de tots els topònims del municipi, fruit de la recerca en diverses fonts d'historiadors i geògrafs de la comarca i de la pròpia localitat. A través de diverses fonts de consulta, tant locals com de l'àmbit català, s'intentarà acotar el topònim amb el seu significat per tal de poder tenir una lectura més entenedora del territori dins l'àmbit d'estudi.

També es tractarà del primer treball dedicat exclusivament a l'anàlisi de la toponímia del municipi de Begur.

Paraules clau: Onomàstica, toponímia, Begur, accidents geogràfics, característiques físiques, naturals i socials.

Resumen

El siguiente trabajo trata de un estudio onomástico del municipio de Begur (Baix Empordà). Se intentará relacionar la toponimia de este ámbito con los accidentes geográficos, la litología, las tradiciones y la historia local para obtener una lectura del municipio incluyendo tanto las características físicas y naturales, como las sociales.

Se profundizará en varios apartados, así como en la geografía y la composición geológica del municipio o en las variaciones dialectales del catalán empleadas en los diversos topónimos locales. A continuación, se elaborará un listado de todos los topónimos del municipio, fruto de la investigación en diversas fuentes de historiadores y geógrafos locales de la comarca y de la pròpia localitat. A través de diversas fuentes de consulta, tanto locales como del ámbito catalán, se intentará acotar el topónimo con su significado para disponer de una lectura más comprensible del territorio del municipio de Begur.

También se tratará del primer trabajo dedicado exclusivamente al análisis de la toponimia del municipio de Begur.

Palabras clave: Onomástica, toponimia, Begur, accidentes geográficos, características físicas, naturales y sociales.

Abstract

The following dissertation deals with an onomastic study of the municipality of Begur (Baix Empordà). An attempt will be made to establish a correlation between the toponymy of Begur and its surrounding areas and its geographical features, the lithology, the traditions, and the local history to obtain a global view of the municipality including both the physical and natural characteristics, as well as the social ones.

It will consider the subject matter in depth in several sections, in addition to considering the geological and geographical composition of the municipality or the dialectal variations of Catalan used in the various toponyms of the municipality of Begur. Following this, a list of all the toponyms of the municipality will be drawn up, the result of research obtained from various sources of local and regional historians and geographers. Having consulted a variety of local sources, both local and Catalan, an attempt will be made to define the toponym and its meaning in order to have a more comprehensible overview of the territory of the municipality of Begur.

It will also be the first study dedicated exclusively to the analysis of the toponymy of the municipality of Begur.

Keywords: Onomastics, toponymy, Begur, geographical features, physical, natural and social characteristics.

1. Justificació, estructura i metodologia.

1.1. Justificació

La principal justificació del meu treball de final de grau rau en el fet de viure a una zona on hi ha una gran riquesa toponímica, però on en canvi no es compta amb un recull de tots ells a escala municipal. La manca d'estudi de la toponímia begurenca també ha estat la meua principal motivació (com a geògraf, però sobretot com a begurenc) a tenir un interès de coneixement de tots els racons del municipi, de l'origen de la seva denominació i la relació que pot existir entre el topònim i el medi i amb els begurencs presents i els que ja no hi són. Cal una implicació per part de l'administració local per a poder divulgar de forma correcta els topònims del municipi, ja que moltes vegades es troben mal situats o mal escrits. És per això que al llarg de l'estudi també vull incloure les diferents denominacions que s'han pogut atribuir a un mateix lloc i intentar cercar els orígens de les diferents denominacions.

1.2. Estructura i metodologia

L'estructura que segueix aquest treball de final de grau es basa en tres blocs principals. El primer de tot és l'emmarcament general, al qual es tractarà dels contextos geogràfic i geològic del municipi de Begur, per tal de disposar d'unes nocions bàsiques de l'entorn de Begur i Esclanyà pel que fa al relleu del territori, tant de l'interior com del litoral. En segon lloc, s'entra en matèria de toponímia mitjançant una introducció on s'exposa què és la toponímia, des d'un punt de vista teòric, per tal de poder entendre el següent apartat: la classificació de la toponímia de Begur. Per a poder desenvolupar una classificació de la toponímia del municipi de Begur, m'he basat en diferents reculls i estudis toponímics d'altres municipis, com és el cas del llibre de toponímia dels veïnats de Cassà de la Selva, concretament el del veïnat de Llebrers¹, també en l'article sobre els topònims baix-empordanesos del segle XVII del volum núm. 16 de la revista d'Estudis del Baix Empordà², o en el llibre sobre l'etimologia i la pronúncia dels topònims catalans de Josep Moran, Mar Batlle i Joan Anton Rabella³. A través de la lectura dels anteriors articles i llibres, vaig començar l'elaboració del que serà el proper apartat, el de la classificació dels topònims segons el tipus de forma de relleu o de nom. Vaig decidir la classificació dels topònims en tres grups principals:

En primer lloc, es van reunir els topònims relacionats a l'aigua, és a dir, tots els del litoral i els hidrònims, per tant, els que van relacionats als rius, recs i basses.

¹ Mundet i Creus, J. I Grup de Recerca d'Estudis Cassanencs (2006). *Llebrers: Toponímia dels veïnats de Cassà*. (1a edició). Ajuntament de Cassà de la Selva/Arxiu Municipal.

² Corredor i Plaja, A. (1997). Topònims baix-empordanesos del segle XVII: Una incursió a les propietats del castell de Palau-Sator els anys 1670-1671. *Estudis del Baix Empordà*, 16, 49-70.

³ Moran, J., Batlle, M. i Rabella, J. (2002). *Topònims Catalans. Etimologia i pronúncia*. Publicacions de l'Abadia de Montserrat.

Un cop aplegats va ser quan es van anar desglossant i separant en grups més concrets.

En segon lloc es va procedir semblantment amb tots els topònims relacionats a l'interior del terme municipal, és a dir, als que no tenien relació amb el litoral o la hidronímia. Dels topònims auto anomenats d'interior, es van desglossar en orònims, dins els quals hi havia des de muntanyes i serres, fins a coves, avencs, depressions i valls. També n'hi havia d'altres, relacionats amb el poblament, els quals es van reservar pel tercer grup de topònims que s'esmentarà a continuació. Pel que fa a aquest tercer i darrer grup es va fer una recerca de tots aquells topònims relacionats preferentment amb els hàbitats de poblament. Entre aquests topònims hi havia els noms dels nuclis, els masos, els paratges, els parcs, etc. Aquests es van anar desglossant segons la tipologia de l'indret.

Un cop finalitzada la recerca dels topònims, es procedí a organitzar-los en grups per tal de desenvolupar la classificació esmentada anteriorment. Així, el resultat va ser el següent:

En primer lloc, el bloc inicial serà el de l'oronímia, el qual es basa en tots aquells topònims que es relacionen a les formes de relleu muntanyoses.

En segon lloc, els topònims relacionats als cursos fluvials i zones humides (hidronímia).

En tercer lloc, tots aquells topònims de la franja litoral del municipi, és a dir, totes les platges, cales, penya-segats i caps.

En quart lloc, anirà la toponímia relacionada amb els hàbitats i les dinàmiques del poblament, és a dir, tots aquells nuclis de població, veïnats, barris, urbanitzacions i disseminats.

En cinquè lloc, la toponímia dels paratges (tots aquells topònims relacionats a indrets concrets, ja siguin boscos, coves, extensions agrícoles, etc.) i, per acabar, la toponímia de les vies de comunicació, és a dir dels camins i carreteres.

Per acabar, també es farà un índex toponímic al final del document, abans de la bibliografia.

Cal afegir que dins de cada grup de classificació dels topònims hi ha diferents tipologies que es poden trobar indistintament a cada apartat, per tal de fer-ho més entenedor, es mostren els tipus i els exemples a la taula 1.

Taula 1. Tipus de topònims i exemples

Tipus de topònim	Exemple
Antropònims	Topònims amb un nom de persona dins, així com s'Espadat d'en Serrallés o la cala d'en Malaret.
Topònims amb article salat	Tots aquells topònims que mostren article típic del parlar salat, així com sa Pagota o Sa Tuna.
Hagiotopònims	Topònims amb noms de sant, així com tots els temples o indrets com la cova

	de Sant Pau, el barri de Sant Josep o el rec de Santa Reparada.
Masies i propietats	Tots aquells topònims que mostren una propietat i que en el cas de Begur els trobem representats de diferents maneres. En primer lloc s'hi troben els topònims que porten el mot mas. En segon lloc s'hi troben els ca, can o cal. I finalment, els menys notables, els son.
Toponímia de nova creació	Aquests són els topònims recents, els topònims que es van crear en les darreres dècades i que no tenen cap relació amb els topònims que hi havia a la zona anteriorment. Solen ser noms atribuïts a urbanitzacions en construcció, ja construïdes o a zones que foren urbanitzades en un moment de la història però que ara es troben abandonades. Entre d'altres s'hi troben topònims com el Residencial Begur, la urbanització Catalònia o els Italians.
Toponímia d'animals	Hi ha alguns topònims que porten el nom genèric d'alguns animals, ja sigui per la forma de l'accident geogràfic o per altres raons. Com a exemple hi ha la cala de ses Vaques o la roca des Corb.

Pel que respecta a la metodologia seguida s'ha basat en cercar els diferents topònims a través de documents de l'Arxiu Municipal de Begur així com documents d'historiadors com Salvador Raurich o en diferents mapes tant de Begur com de la zona del Baix Empordà. Tot seguit s'ha procedit a la seva classificació i a esbrinar els seus orígens, quan ha estat possible. Un cop coneguts l'origen o la història, també s'ha intentat escatir el significat del topònim i la seva relació amb el medi, l'accident geogràfic, la població o les tradicions del municipi, segons cada cas. Mentre que pel que fa a la recerca dels significats d'alguns topònims s'ha utilitzat l'*Onomasticon Cataloniae* de Joan Coromines i Vigneaux, publicat a Barcelona entre els anys 1989 i 1997. Es tracta d'un dels principals reculls onomàstics i etimològics de la llengua catalana, amb més de 400.000 topònims.

2. Context teòric sobre la toponímia

La toponímia és una branca de l'onomàstica que ha quedat força oblidada i descuidada amb el pas dels temps, ja que molts dels llocs passen a l'oblit, es generalitzen els topònims, no passen de generació en generació i fins i tot es canvien a través de faltes d'ortografia o d'una manca de recerca. També és comú el cas de l'error en l'emplaçament dels topònims als mapes o plafons de senderisme, plànols locals municipals, a la cartografia de webs públiques com l'ICGC o a pàgines dels ajuntaments municipals o informació divulgativa i fins i tot pàgines diàriament consultades com el *Google maps*, fet que denota un baix interès a mantenir un patrimoni històric i cultural immaterial tant valuós com són els noms originals dels llocs. Però cal dir, que la toponímia es troba a cavall entre la geografia, la lingüística i la història, ja que es tracta del producte final de la comunicació dins un espai específic al llarg del temps.⁴

Una altra raó per la qual es deixen d'utilitzar, es modifiquen o fins i tot es perden en la documentació vigent (documents de divulgació com mapes turístics) és pel fet que molts d'aquests topònims ja no tenen sentit en la llengua que es parla en l'actualitat. Aquests topònims són esmentats a la tesi de Joan Tort com "fòssils", ja que són paraules que ja no s'empren en la llengua que es parla en l'actualitat en l'espai on es troba el topònim (espai).⁵ En el cas de Begur, s'hi troba un clar exemple de topònim fòssil, es tracta del de la platja del Mar Pinc, la qual també era anomenada platja Fonda. Com que les característiques de la platja s'associen més al segon topònim, ha passat per convertir-se en el nou topònim de la platja, ja que popularment no se sap l'origen dels mots "mar pinc". En canvi, pel que fa al mot "fonda" s'entén que es tracta d'una característica de la platja, la qual es troba enfonsada.

⁴ Tort i Donada, J. (1999). *Els noms de lloc i el territori: Una interpretació geogràfica de la toponímia del Baix Camp (Tarragona)*. (Tesi doctoral, Universitat de Barcelona, Catalunya). Pàg. 55.

⁵Tort i Donada, J. (1999). *Els noms de lloc i el territori: Una interpretació geogràfica de la toponímia del Baix Camp (Tarragona)*. (Tesi doctoral, Universitat de Barcelona, Catalunya). Pàg. 57.

D'altra banda, la toponímia tindrà una importància vital per a la geografia i per altres disciplines, a part de la filologia, com la història, ja que gràcies als topònims es poden saber esdeveniments històrics ocorreguts o les activitats humanes que s'hi desenvolupaven a l'espai en un temps concret del passat. És per això que els topònims també seran una eina d'investigació històrica. En el cas estudiat a continuació, s'observen diversos esdeveniments ocorreguts dins el municipi de Begur que al·ludeixen a la seva història local. Un clar exemple és el topònim de “ses Calderes”, el qual pot semblar que no té res a veure amb l'entorn, però resulta que es vincula amb les calderes d'un vaixell que va naufragar a les costes del nord del municipi. Un altre topònim que pot expressar un fet d'història local és el topònim “s'esquerda-on-vestí-es-vapor”, un topònim ubicat a una escletxa rocosa del cap de Begur on un vaixell va naufragar.

Fotografia 1. Imatge de l'entorn actual de ses Vinyes d'en Matilde, coberta per una pineda. Fotografia pròpia.

En relació amb les activitats humanes esmentades anteriorment i que es poden identificar mitjançant els topònims, trobem alguns com “ses Vinyes d'en Matilde”. A primera vista pot semblar que es tractin d'unes vinyes, però en realitat és un topònim que al·ludeix a una gran extensió de dunes cobertes per pins (*Pinus pinea* i *Pinus halapensis*). Gràcies al topònim, en realitat s'ha sabut que en aquella zona concreta s'hi trobaven unes vinyes, les quals van quedar obsoletes amb l'arribada de la fil·loxera vers l'any 1880.

Per tant, la toponímia és igualment útil per a la geografia i la història per tal de saber l'espai concret on van ocórrer dinàmiques o esdeveniments històrics, ja siguin fets integrats dins la història local, com d'altres que formen part d'una història més àmplia de caràcter col·lectiu.⁶

Per acabar, la toponímia també serà una eina fonamental d'estudi per a la geografia i la geologia, ja que a través de la toponímia es podrà entendre millor l'entorn, i alhora pot ser una eina per identificar característiques geològiques o litològiques concretes de certes zones. En el cas estudiat de Begur, hi ha certs punts que fan al·lusió a la litologia de l'entorn, com s'observa a nombrosos topònims com: “ses Negres”, on les roques són fosques pel fet de trobar-s'hi roques metamòrfiques, o en el cas de “sa punta des Plom”, un punt del litoral begurenc on hi havia afloraments d'aquest metall.

⁶ Frieria Suárez, F. (1992). *Utilidad de la toponimia para el conocimiento del entorno*. (Nº. 45). 35-44.

3. Context geogràfic del municipi de Begur

El municipi de Begur se situa a la franja litoral de la comarca del Baix Empordà, justament al centre, a la part més elevada del massís homònim, el massís o les muntanyes de Begur. S'emplaça entre la badia de Palamós (extrem sud) i la platja de Pals (extrem nord), i alhora estreny la gran plana de l'Empordà conjuntament amb el massís de les Gavarres, creant el corredor de Palafrugell, en direcció nord-sud entre els nuclis de Pals i Palafrugell. El municipi de Begur compta amb una superfície de 20,66 km² i una població total de 3.891 habitants (l'any 2020), tot i que cal afegir que el nombre d'habitants s'ha vist alterat a causa dels nous empadronaments arrel del confinament de la Covid-19 del passat any 2020.

La capital municipal és la vila de Begur, al bell mig del terme municipal, Begur es tracta d'una vila de desnivells ubicada a una petita coma entre diferents turons i valls encaixonades, fent que el creixement de la vila hagi estat orgànic i organitzat de forma esglaonada entre els vessants dels turons del castell, Son Moles i el puig de Son Rich (cim del massís de Begur) i sempre d'esquena a la mar. En les darreres dècades la vila de Begur ha crescut en forma d'urbanitzacions al voltant dels petits barris de pescadors ubicats a les platges i cales del municipi, a zones elevades cara a la mar i en zones boscoses.

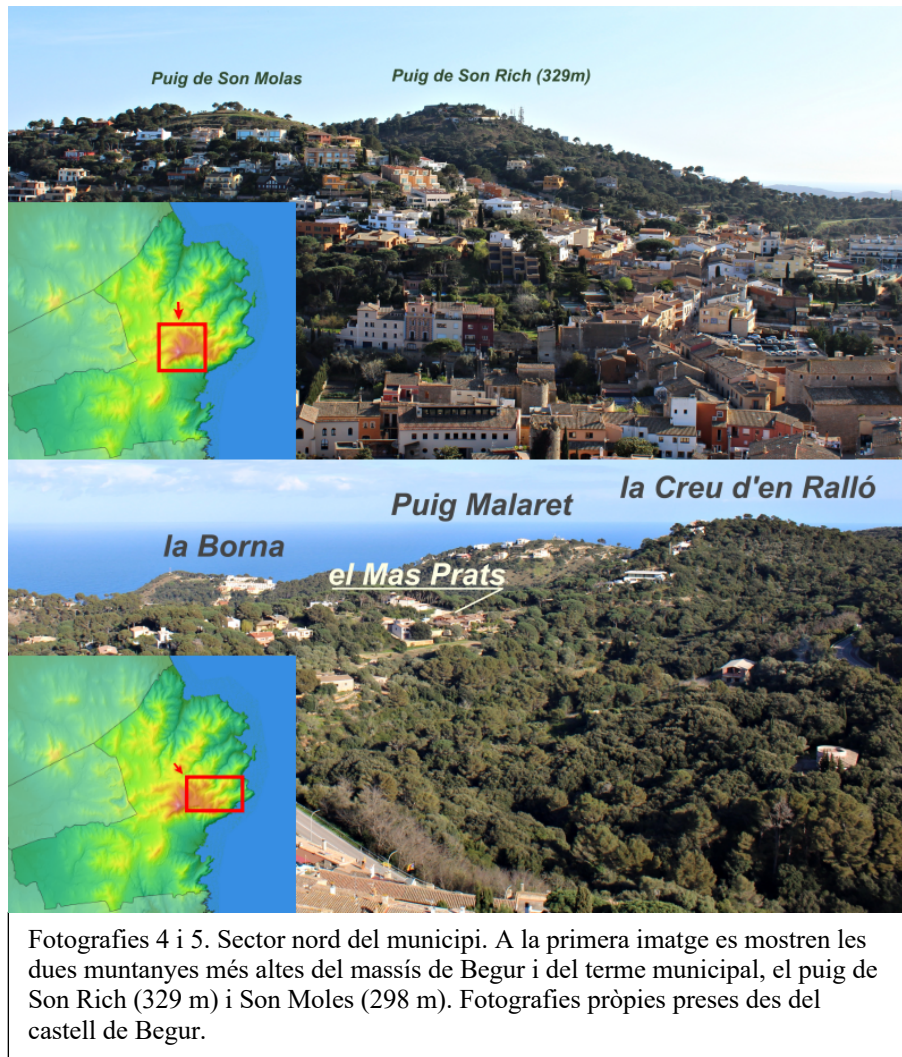

Fotografia 2. Panoràmica de la vila de Begur des del puig de Son Rich.
Fotografia pròpia.

El segon àmbit de població és Esclanyà, un petit nucli inicial format per un seguit de masos al voltant de l'església romànica de Sant Esteve i del castell d'Esclanyà. A part del nucli, l'entitat de població ha crescut en forma d'urbanització compacta al voltant de masos i antics veïnats. El nucli d'Esclanyà es troba al sector sud-oest del terme municipal, molt més a prop de la vila de Palafrugell que no pas de la vila de Begur. En el cas d'Esclanyà es localitza al peu del massís de Begur, a cavall entre el corredor de Palafrugell i el massís.

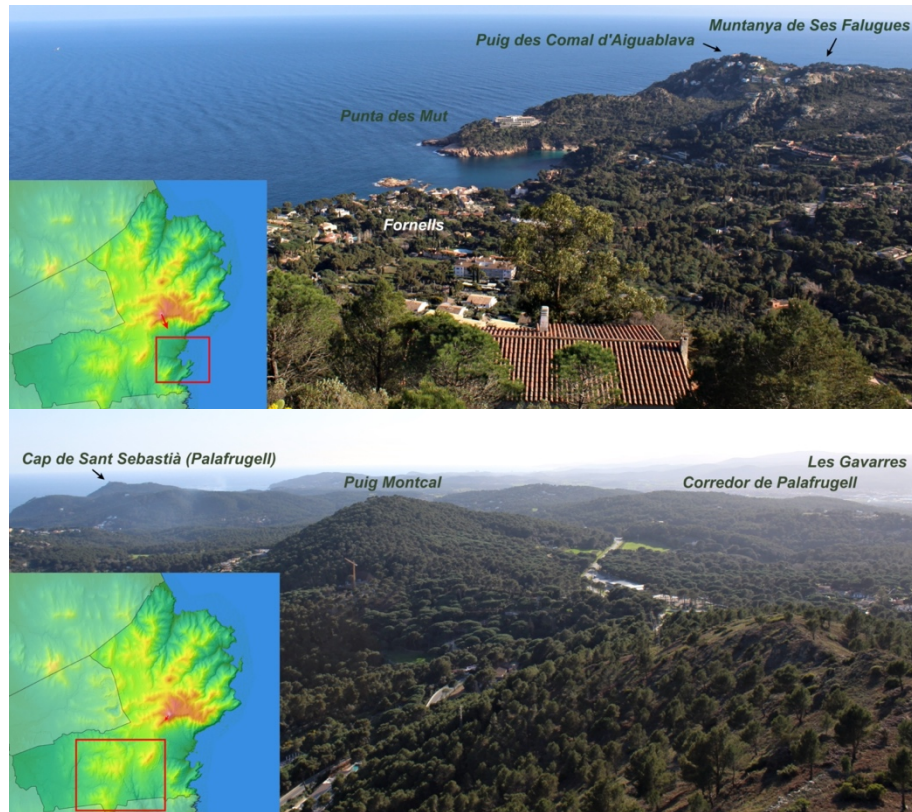

Fotografia 3. Nucli d'Esclanyà. Predomina el castell i l'església de Sant Esteve en la seva silueta.

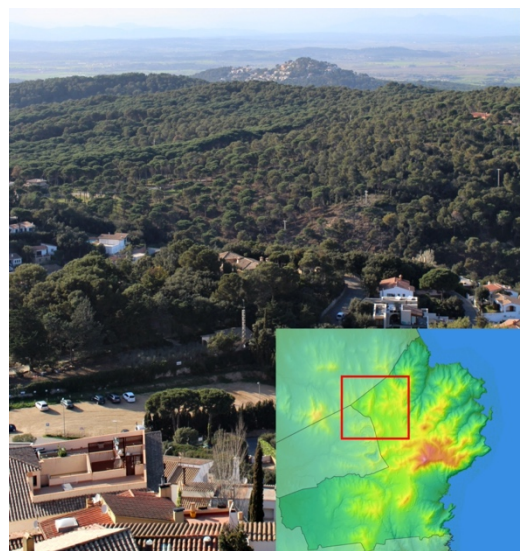
- A la part sud (pròpiament Esclanyà), hi predominen els afloraments rocosos de roques plutòniques amb sedimentàries a la façana litoral, i afloraments de roques metamòrfiques a l'interior del terme, a prop del nucli d'Esclanyà. Mentre que a l'extrem occidental del terme, hi torna a haver un predomini de roques sedimentàries. Dividint el sector en tres parts iguals:
 - Afloraments de roques plutòniques i sedimentàries (façana litoral, extrem est). En aquest sector s'hi troben leucogranits de gra fi amb granats, marcats al mapa amb tonalitats color corall. En aquests leucogranits s'identifiquen també filons de materials com els lampròfirs i porfirites andesítiques. El relleu de leucogranits més prominent d'aquest sector és el de la muntanya de ses Falugues i la punta des Mut.
 - A la part central comencen a aflorar les roques metamòrfiques (tonalitats verdoses al mapa) on hi predominen els esquists motats i bandats i alguns cims de marbres, granatites o diopsidites, com és el cas del puig Montcal.
 - Finalment, a la part més occidental, predominen les roques sedimentàries, concretament els dipòsits col·luvials i al·luvials, és a

dir, les argiles, els llims i les sorrenques vermelloses. Aquest sector del terme municipal es troba en ple corredor de Palafrugell, una plana tectònica entre el massís de Begur (est) i les Gavarres (oest), el qual discorre de nord a sud (entre Pals i Palafrugell).

Fotografies 6 i 7. Sector sud del municipi. Fotografies preses des de Son Rich en direcció sud. Fotografies pròpies preses des del puig de Son Rich.

- Per acabar, cal remarcar el sector marcat al mapa amb una línia vermella de forma perpendicular (de nord a sud) que creua tot el terme municipal, des de la costa nord, fins a la costa sud. El que representa tota aquesta franja marcada en color groc, es tracta d'un dels trets morfològics més interessants dins el terme municipal de Begur i també dins el massís. Es tracta d'un conjunt de dunes continentals, actualment fixades per pinedes de *Pinus pinea*, però van ser actives fins a inicis del passat segle XX. Ens referim a

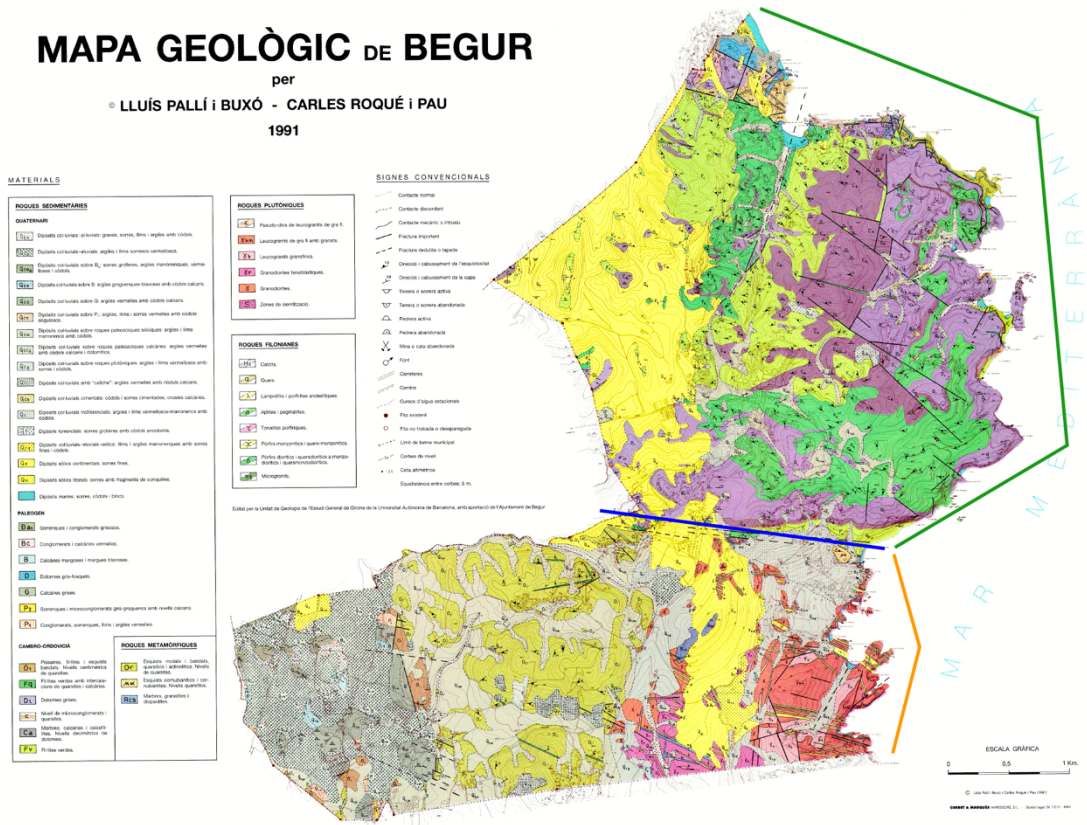
Fotografia 8. Sector de dunes continentals de Bosc Major i Vinyes de Matilde. Fotografia de sud a nord des del castell de Begur.

dipòsits eòlics continentals de sorra fina, provinents de les aportacions de sediments dels cursos fluvials que desemboquen a la platja de Pals, el Ter i el Daró. Tots aquests sediments s’han anat acumulant a la plana del Baix Ter i a la platja de Pals, i han estat arrossegats pels vents de caràcter nord (tramuntana i gregal) de la plana cap a l’interior del massís en direcció nord-sud. Aquests dipòsits han suavitzat el relleu i han anat reblint i aplanant diverses valls del massís.

3.2 Morfologia i geologia del litoral de Begur

Pel que fa a la morfologia del litoral, també es pot dividir en dos grans sectors. En aquest cas es poden dividir pel mateix punt que en l’anterior bloc, és a dir, de la platja del Racó a platja Fonda (costa nord – cap de Begur) i de platja Fonda a punta des Bisbe (costa sud).

Com s’observa al mapa núm. 2, en color verd es representa el sector de costa nord, mentre que el color taronja representa la costa sud. La línia blava és la que separa els dos sectors, just a la platja Fonda.

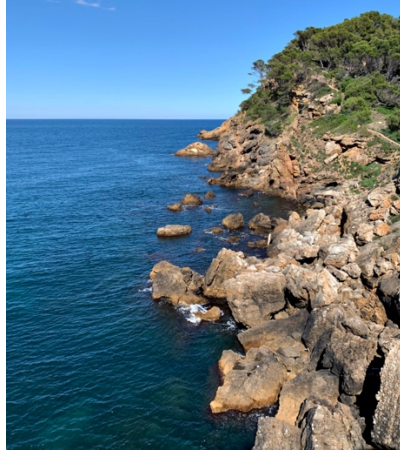

Mapa 2. Mapa geològic de Begur, de Lluís Pallí i Buxó, i Carles Roqué i Pau. (1991). Localització dels diferents tipus de roques dels relleus dins el terme municipal de Begur (Baix Empordà). Marques dels diferents sectors litorals: Sector Nord (verd), sector sud (taronja). Divisió dels dos sectors (blau).

A grans trets, la costa de Begur es caracteritza per ser una costa alta, rocosa i amb trams on l'altitud dels penya-segats pot assolir fins a 100 m d'altitud en zones com el cap de Begur. No obstant, també s'hi troben trams de costa baixa, de cales i platges de diferents mesures i de diferents morfologies, de sorra, de còdols i de rocs.

3.2.1 Sector de costa nord (des de la platja del Racó a platja Fonda)

Aquest sector comença al límit la frontera amb el terme municipal de Pals (al nord), justament al tram sud de la platja de Pals. Es tracta d'un sector on predominen els afloraments de roques sedimentàries amb algunes cales alternades en petites valls fluvials, als peus d'alguns penya-segats o al voltant d'illots. El primer aflorament rocós que s'hi troba dins el terme municipal és el de sa punta Espinuda, de roca calcària grisa que s'endinsa al mar en forma de planassa. A partir d'aquest punt i fins passada la platja de Sa Riera i la punta de la creu s'hi troben diferents afloraments de diversos tipus de roca sedimentària, roques metamòrfiques i roques filonianes. El tram de costa de la reserva marina de ses Negres, es tracta d'un tram rocós, escarpat i de penya-segats mitjans, de tonalitats rocoses fosques, fet que farà que hom l'anomeni ses Negres. Els materials que formen la reserva marina de ses Negres, seran roques metamòrfiques, concretament esquists motats i bandats i quarsítics i actinolítics. A continuació i seguint la costa de nord a sud, s'hi troba el cap sa Sal, des d'aquest punt i fins el cap de Begur els materials predominants seran les dolomies grises, els marbres, les calcàries i les calcofil·lites, és a dir, roques sedimentàries. Aquest tram de costa és el més elevat de Begur, arribant a assolir altures de fins a 100 m. Finalment, entre cap de Begur i platja Fonda, s'hi troben afloraments de materials també sedimentaris, en aquest cas fil·lites verdes i fil·lites verdes amb intercalacions de quarsites i calcàries. En aquest darrer sector de costa, es diferencien les dolomies de les fil·lites pel fet que la tonalitat, les fil·lites són de tonalitats més fosques, fet que farà que la platja Fonda adquireixi una sorra de tonalitats grises i negres.

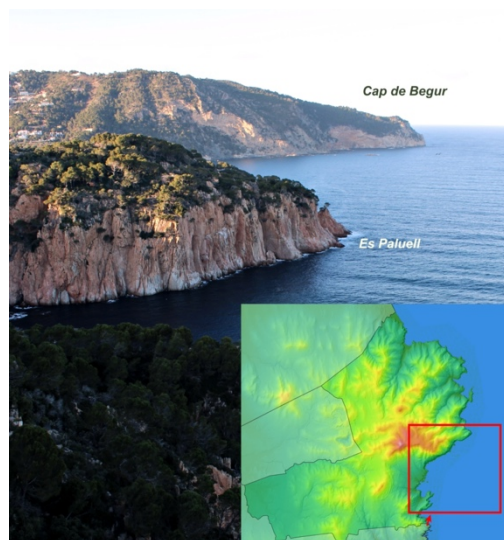
Fotografia 9. Sector litoral a prop de Sa Riera. Fotografia pròpia.

Fotografia 10. Presència dels afloraments de roques metamòrfiques fosques a ses Negres. Fotografia pròpia.

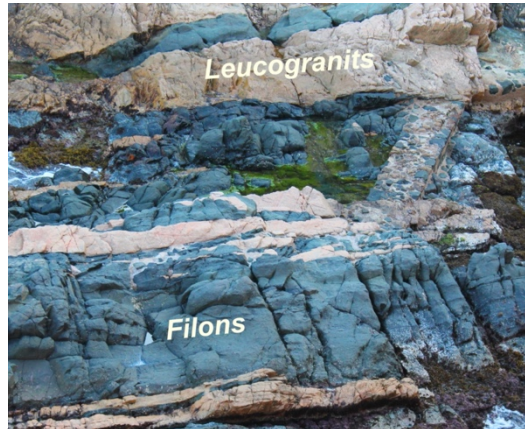
3.2.2 Sector de costa sud (des de platja Fonda a punta des Bisbe)

En segon lloc, el tram de costa que va des de la platja Fonda (marcat al mapa amb una línia blava), fins a l'extrem sud del terme municipal, la punta des Bisbe, serà un tram caracteritzat per ser una costa rocosa retallada amb formes molt erosionades i amb formes d'erosió força geomètriques o arrodonides, típiques dels materials granítics. Aquest darrer sector assoleix altures considerables a l'extrem sud, just a la trobada del terme de Begur amb el de Palafrugell (al sud), a la punta des Bisbe.

Fotografia 11. Sector de costa entre el cap de Begur i la punta des Bisbe. (Des de la punta des Bisbe en direcció nord). Fotografia pròpia.

Es tracta d'un sector format per roques plutòniques i roques filonians, concretament leucogranits de gra fi amb granats i leucogranits granofírics de tonalitats rosades, juntament amb els filons de lampròfirs i perforites andesítiques. Les roques filonians, ressalten per damunt les roques plutòniques (en aquest cas els leucogranits rogencs) per la seva tonalitat fosca que ressalta en contrast amb els tons rosats dels leucogranits, i per formar línies completament rectes. Un punt on es poden observar els filons és a la cala de n'Estasia.

Fotografia 12. Els filons presents al sector de costa del sud. (Cala n'Estasia, Fornells). Fotografia pròpia.

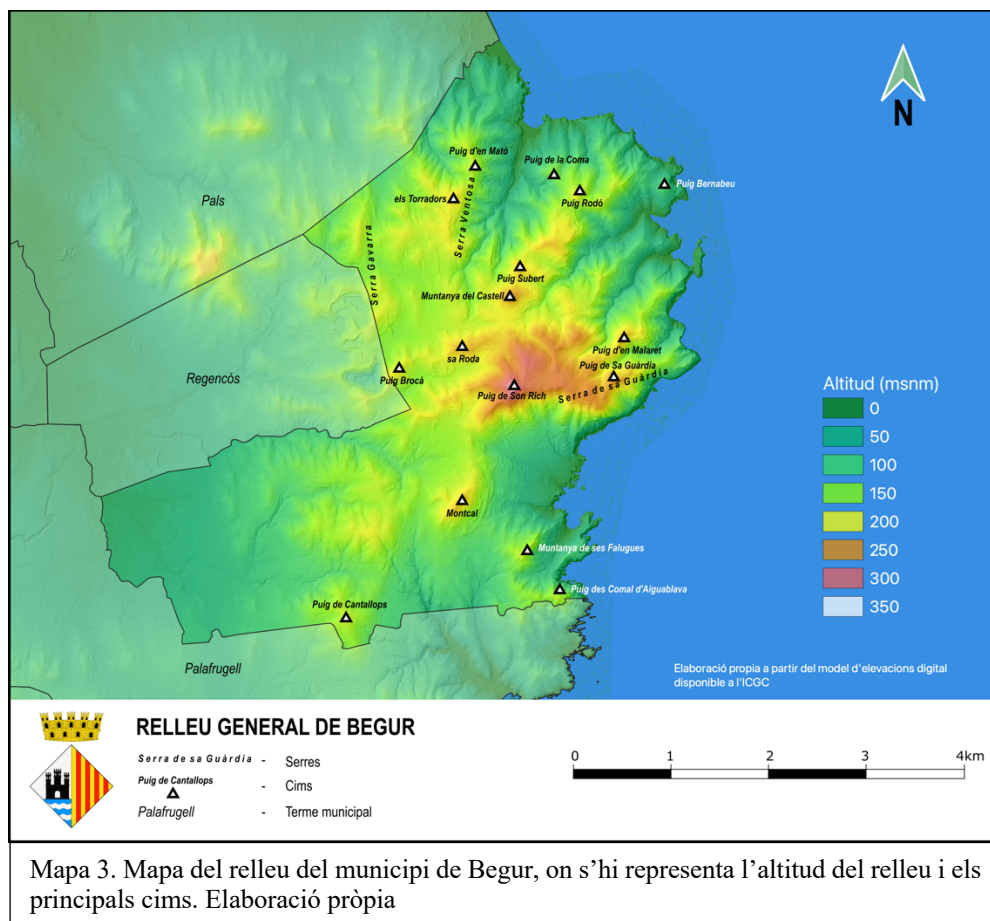
3.3 Orografia de Begur: Relleus muntanyosos, xarxa hidrogràfica i relleu del litoral (platges i cales)

Al llarg de la història, la població ha tingut la necessitat d'anar anomenant tot allò que l'envoltava per tal de distingir-lo d'altres formes de relleu semblants i properes i pel simple fet d'identificar-les. En el cas de Begur, les formes de relleu són molt notables, és a dir, dins el municipi s'hi troben de tota mena, des de muntanyes, valls i planes, fins a rius, rieres, recs, penya-segats, platges, rocams, etc. La població de Begur, com altres poblacions d'arreu del país i del món, han tingut la necessitat d'anomenar tots els indrets, en el cas de cada regió aquests noms mostraran directament la realitat del moment del bateig de l'indret. En el cas de Begur i com es comprovarà a continuació, els topònims mostren la realitat de llavors, es poden observar trets lingüístics del passat, formes d'esmenar els indrets amb mots en desús i fins i tot fent referència a la població d'aquell moment, als masos, propietats o directament a individus. Alguns topònims també mostraran característiques del medi, i això denota la connexió dels habitants amb el medi. En aquest apartat es descriuran les diferents formes de relleu del municipi, fent algunes referències a la toponímia dels indrets.

- Relleus muntanyosos de Begur

Com s'ha esmentat anteriorment, el municipi de Begur acull els cims més prominents de tot el massís. Per tant es tracta d'un massís dissimètric, pel fet que és més elevat a la part septentrional que a la part meridional. La dissimetria és causada per la litologia que compon el massís, ja que la part

meridional és composta per materials més erosionables a diferència de la part septentrional, formada per materials més resistents a l'erosió.

Tot i que els turons puguin semblar d'altures considerables (fins a 329 m) en comparació a la plana del baix Ter, cal remarcar que el relleu del municipi és més aviat suau. En el cas de Begur, els turons i muntanyes formen petites serres que s'endinsen a la mar en direcció nord-est en forma de puntes, caps i sortints, i es troben separats per petites valls en forma de V, les quals acullen rieres i recs i desemboquen a la mar mediterrània formant cales i platges o al corredor de Palafrugell. Al sector sud-oest del municipi els turons són menys prominents, i el territori tendeix a ser més planer a mesura que s'acosta al corredor de Palafrugell, que es tracta d'una prolongació de la plana de l'Empordà en direcció nord-sud i que s'obre a la mar en forma de badia a Palamós. Aquest sector més deprimit del municipi conforma la plana agrícola d'Esclanyà.

Pel que fa als principals turons del municipi, cal destacar el puig de Son Rich, el sostre del massís de Begur, de 329 m d'altitud i el qual és visible des de tota la plana de l'Empordà, des dels massissos litorals, prelitorals, la serralada transversal, el Prepirineu i fins i tot des del Pirineu axial. Altres cims que destaquen al municipi són el de Montcal (233 m), puig de sa Guàrdia (249 m),

puig d'en Malaret (229 m), puig dels Torradors (216 m), la muntanya de ses Falugues (249 m) o el puig Rodó (183 m).

- **Hidrologia de Begur**

Pel que fa a la hidrologia del municipi, els cursos fluvials del municipi i de tot el massís s'emmarquen dins una mateixa conca hidrogràfica, la de les rieres de la Costa Brava. En el cas de les rieres del municipi, són de cabals molt baixos i de règim estacional. No tenen una jerarquia morfològica en les xarxes de drenatge, és a dir, molts d'aquests petits recs desemboquen directament a la mar. Les rieres més importants del municipi són quatre, les més cabaloses, de les quals dues porten aigua tot l'any.

Com es poden observar al mapa 4 en color blau, les principals rieres són el rec de Sa Riera i la riera d'Aiguafreda, els dos cursos fluvials neixen a punts elevats del municipi, a la vora de la vila de Begur, i ambdós desemboquen a la mar mediterrània. La primera d'elles neix a prop del parc de l'Arbreda, des d'on es drenen la majoria de les aigües de tota la cara nord, nord-oest de la vila de Begur, baixant per la vall tectònica que condueix fins la platja de Sa Riera, orientada a gregal. Al llarg del seu trajecte, altres petits recs com el des Valls, o el de Santa Reparada, drenen les aigües a la riera principal. En segon lloc, la riera d'Aiguafreda, aquesta drene totes les aigües de la part nord-est de la vila de Begur i de barris com el de Son Moles fins a la mar mediterrània a la cala d'Aiguafreda. Les aigües de la vila i de Son Moles, baixen fins al safareig des Quinze i es troben amb el rec provinent del Mas d'en Pinc, i des d'allà baixa una sola riera (la d'Aiguafreda) fins a la cala d'Aiguafreda, orientada a llevant. Són rieres amb dinàmiques de funcionament episòdiques, és a dir al llarg de les estacions humides i en episodis de precipitació és quan més aigua porten, tot i que solen portar aigua tot l'any, excepte les dues rieres del sud del municipi, la riera d'Esclanyà i de Salt ses Eugues. Aquestes dues anteriors drenen les aigües de la part meridional del municipi. Les dues rieres drenen les aigües del vessant meridional del puig de Son Rich i del Montcal i condueixen les aigües fins a altres rieres del corredor de Palafrugell i la plana del Baix Ter.

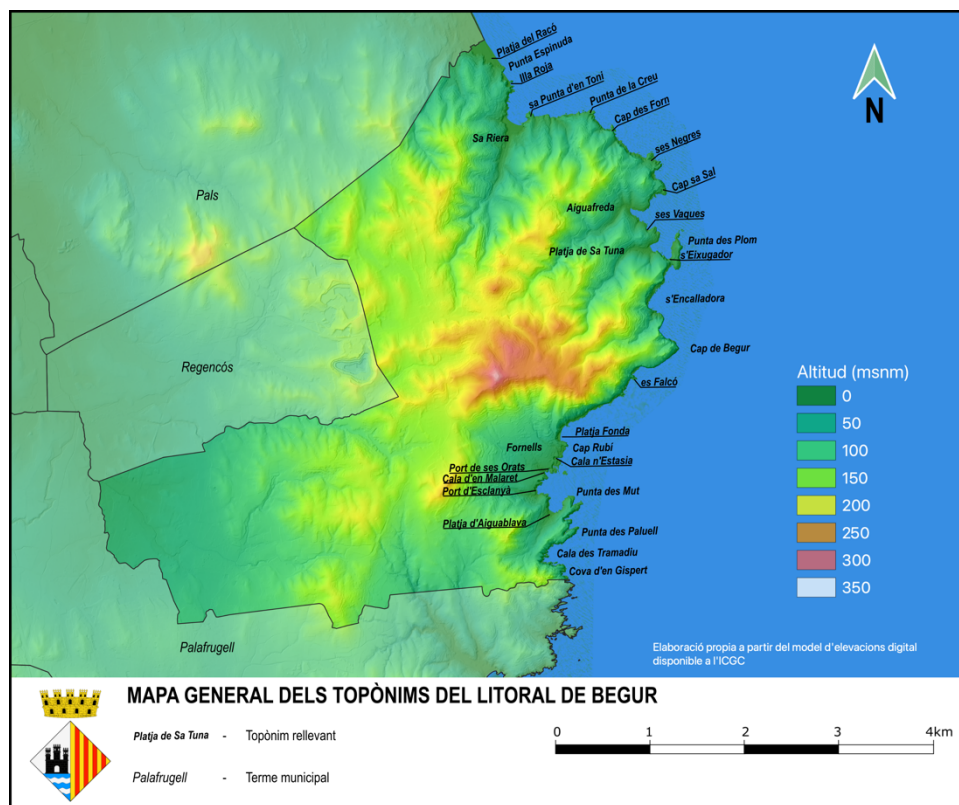

Fotografia 13. Fotografia de la vall des Valls dels germans Cuyàs on es mostren els usos del sòl dedicats a l'agricultura. Fotografia presa des del castell de Begur en direcció nord-est, amb la platja de Sa Riera al fons. Fotografia de mitjans del segle XX.

Fotografia 14. Fotografia on es mostra els actuals usos del sòl a la vall de Sa Riera. Elaboració pròpia. Es pot observar la diferència en els usos del sòl al llarg del temps.

Repassant la franja litoral de nord a sud, ens trobem amb diferents platges i cales, totes elles diferents i amb una personalitat pròpia donada pels habitants de Begur, les activitats econòmiques que s'han dut a terme a cada indret i pels materials que les componen. El recorregut de nord a sud per la costa de Begur tot seguint el mapa adjunt a continuació comença a la platja del Racó i acaba a la punta des Bisbe, ja al municipi de Palafrugell.

Mapa 5. Mapa del municipi de Begur on es mostra la toponímia del litoral del terme municipal de Begur. Elaboració pròpia.

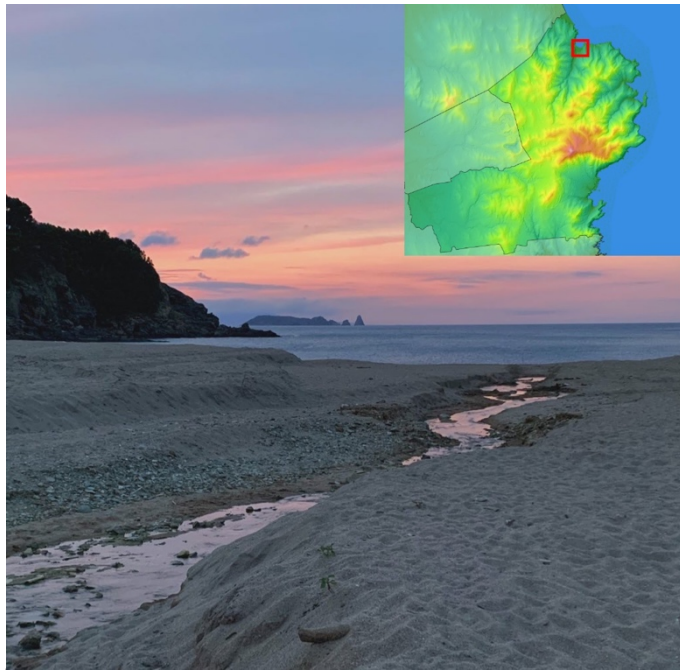
Platja del Racó: A l'extrem nord del municipi s'hi troba la primera platja, la platja del Racó. La platja del Racó és l'extrem sud de la platja de Pals, la qual es troba a recés dels vents de ponent pel massís de Begur, el qual aflora just en aquest tram del litoral en forma de penya-segats. Es tracta d'una de les platges més turístiques del municipi i una de les més massificades, ja que es tracta d'una platja on era fàcil construir edificis a primera línia de costa, pel fet que els blocs d'edificis ocupen antigues zones dunars fàcils d'aplanar. Seguint el camí de ronda en direcció sud acaba pròpiament la platja i comença el tram rocós, un tram particular pel fet que les roques són planes, com indica el topònim (Ses Planasses), les quals s'enfonsen a la mar de manera suau, excepte a l'extrem sud, que cau al mar de forma abrupta i amb formes punxegudes a causa de l'acció erosiva del mar (sa punta Espinuda). A continuació arriba la platja de l'Illa Roja.

Platja de l'Illa Roja: La platja de l'Illa Roja li deu el nom al gran roc vermellós que s'hi troba just al centre de la platja, creant una petita platja vertical en forma de tómbol. Actualment l'Illa Roja es troba enganxada a la terra a través d'un cordó de sorra. L'Illa Roja és popular pel fet de ser una platja on es practica el nudisme, per tant ha acollit públic nudista des de l'arribada del turisme a la Costa Brava empordanesa. En l'actualitat acull tota mena de banyistes, naturistes i no naturistes, ja que és una de les platges més emblemàtiques de la Costa Brava. Just al davant de la platja s'hi troben les restes d'un vaixell enfonsat al segle XX i unes antigues mines. Cal afegir, que la platja de l'Illa Roja és una platja força recent, que vol dir això? Que cap als anys 50 del segle passat era una illa just a llevant d'uns penya-segats, però la dinàmica litoral i el moviment de les sorres de la platja de Pals han anat transportant els sediments en direcció sud, omplint els peus dels penya-segats d'Illa Roja, han anat eixamplant les platges ja existents com és el cas de Sa Riera i el Racó, creant-ne de noves, com la de l'Illa Roja o es Caganer des Duc.

Fotografia 15. Fotografia de la platja de l'Illa Roja des de l'Espenyat d'en Ribas. Elaboració pròpia.

Platja de Sa Riera: Un cop passada sa punta Negra, s'obre un gran espai a mà dreta i apareix la petita badia de Sa Riera. Just al darrera de sa punta Negra apareix una petita cala amb un arc de roca que es troba a recés de tramuntana i llevant, aquesta és es Caganer des Duc, una petita cala que fins fa menys de deu anys era rocosa, però un temporal de llevant la va reblir de sorra. Un cop passat es Caganer des Duc, arriba sa punta Llarga i es Cementiri, una sèrie de penya-segats de poca alçada. Abans d'arribar a sa roca Roja s'hi troba el Bany de les Dones o el Bany de la Sultana, una petita cala de menys de deu metres

Fotografia 16. Imatge de la platja de Sa Riera creuada pel rec de Sa Riera durant els mesos de primavera. Fotografia pròpia.

d'amplada. A partir d'aquí comença la gran platja de Sa Riera, la platja més gran i ampla del municipi. Aquesta platja s'ha anat transformant amb el pas dels anys, ja que ara mateix només se'n veu una, però n'eren tres de separades; la cala del Rei, la platja de ses Llunes i la platja de Sa Riera, ambdues separades per la roca de sa Pirolta (actualment gairebé enterrada sota terra). La platja s'anava estrenyent fins arribar al costat est, on hi havia les antigues barraques de pescadors, aquell estret tram de sorra era es Racó o sa Llongada. Actualment totes aquestes cales són una mateixa, la platja de Sa Riera, formada a partir de les aportacions de sediments provinents de la platja de Pals, ja que Sa Riera i la platja de Pals formen part de la mateixa cèl·lula litoral. Un cop passada la platja de Sa Riera, a recés de la punta d'en Toni s'hi troba el Port des Pi, una petita cala de cara a tramuntana. Passada la punta d'en Toni comença un sector rocós de tonalitats taronges on s'hi troben puntes i sortints com la punta des Pou o la punta de la Creu.

Reserva marina de ses Negres: A partir de la punta de la Creu i fins la punta de ses Negres, és el territori comprès dins la Reserva marina de ses Negres. La reserva marina fou creada l'any 1993 i es tracta d'un espai d'unes 80 ha amb un vedat de pesca regulat pel Departament d'Agricultura, Ramaderia, Pesca i Alimentació de la Generalitat de Catalunya. Al llarg de tot aquest tram litoral els penya-segats agafen altitud

Fotografia 17. Imatge de la punta des Plom des d'Aiguafreda.

als peus del puig Rodó, com els del cap des Forn o sa Nau Perduda, indret on va naufragar un vaixell. A continuació es comencen a divisar les primeres cases al voltant del puig Bernabeu o d'en Bernadet, el qual cau a la mar en forma de penya-segats de colors molt foscos, els quals donen el nom a les roques de ses Negres.

Cala d'Aiguafreda: Passada la punta de ses Negres en direcció sud, apareix l'imponent cap sa Sal, el qual tanca la cala pel nord. Va ser al cap sa Sal on es va construir el primer gran hotel de Begur, actualment una comunitat d'apartaments. Al fons en direcció a l'oest s'amaga la petita cala rocosa d'Aiguafreda, peculiar pel seu fons de roca, el qual li dona una tonalitat verdosa. Al marge sud, tot seguint en direcció a Sa Tuna, apareix la cala de ses Vaques, a peu d'un gran penya-segat, una cala formada de grans blocs de roca.

Sa Tuna: A continuació, continuant el tram rocós en direcció al sud s'obre la tancada badia de Sa Tuna, la platja de pedres de Begur amb l'antic petit nucli de pescadors, el qual es va anar transformant en el port preferit de la burgesia begurenca i els estiuejants de Barcelona. Un dels trets més emblemàtics de la cala és el fet d'estar completament tancada a tots els vents per sa punta des Plom i l'Alt de Sant Pau. Al marge dret de la cala, s'amaga la petita cala de s'Eixugador, una altra de les més populars i més visitades pels turistes a causa de les seves tranquil·les i turqueses aigües durant els mesos d'estiu.

Cap de Begur: Passant Sa Tuna és quan els penya-segats adquireixen altituds superiors als cent metres d'altitud fins gairebé creuar tot el cap i arribar a la costa del sud del cap de Begur. El primer que s'observa són les roques i els penya-segats de s'Encalladora i es Furió de Fitor, al sud de sa punta des Plom. Seguint en direcció al cap de Begur apareix es Degotís un rajolí d'aigua que cau daltabaix des del puig des Cau. Passada s'Esquerda-on-estí-es-vapor, un punt on hi va naufragar un vapor, s'hi troba l'imponent cap de Begur, coronat per l'estació radio-semafòrica construïda l'any 1881. Un cop passat es Morro des Cap, la punta del cap de Begur, els penya-segats segueixen sent imponents i verticals, i als seus peus apareixen petites platges com la des Falcó o illots com l'Illa Negra.

Fotografia 18. Imatge de la platja de Sa Tuna presa des del camí que porta a s'Eixugador, i aspecte de la badia de Sa Tuna amb sa punta des Plom de fons. Fotografia pròpia.

Fotografia 19. Imatge del cap de Begur des de Fornells. Cara sud del cap, en primer pla la casa d'Hermenegild Arruga (1886 – 1972), un oftalmòleg molt reconegut de Barcelona. La casa es troba sobre el cap Rubí. Fotografia pròpia.

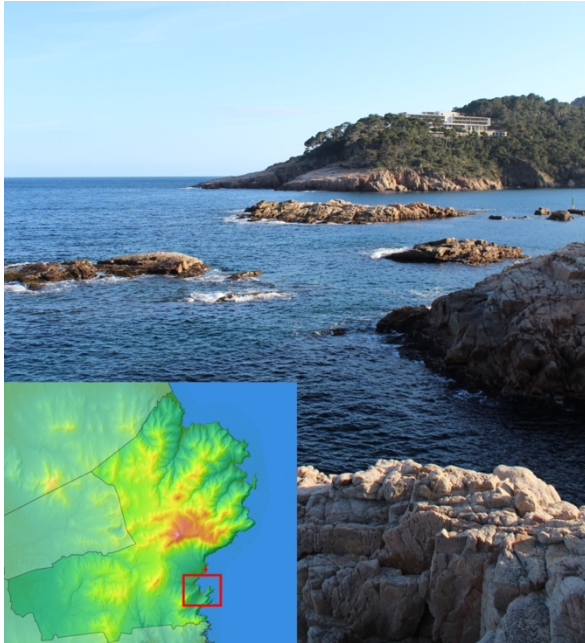
Platja Fonda: Un cop a la costa sud del cap, la primera platja que apareix és la platja Fonda. El seu nom es deu al fet que per a baixar fins a la cala s'hi accedeix a través d'una sèrie d'esglaons, la qual cosa dóna la sensació que està enfonsada. Una de les peculiaritats d'aquesta cala és que la sorra té tonalitats entre el gris i el negre. Coronant la platja per la part sud, el Cap Rubí, de tons taronges i alhora coronat per la casa palauet de l'oftalmòleg Hermenegild Arruga (Fotografia 19).

Fornells: Un cop passat el cap Rubí, torna a aparèixer la costa rocosa, però en aquest cas, els penya-segats són d'escassos metres d'altitud. Les tonalitats roques d'aquest indret són més aviat rosenques amb taques fosques causades pels filons de roques filonianes negres, molt presents en aquest sector de costa. A continuació apareixen tres petites cales força seguides al voltant d'un petit antic nucli de pescadors,

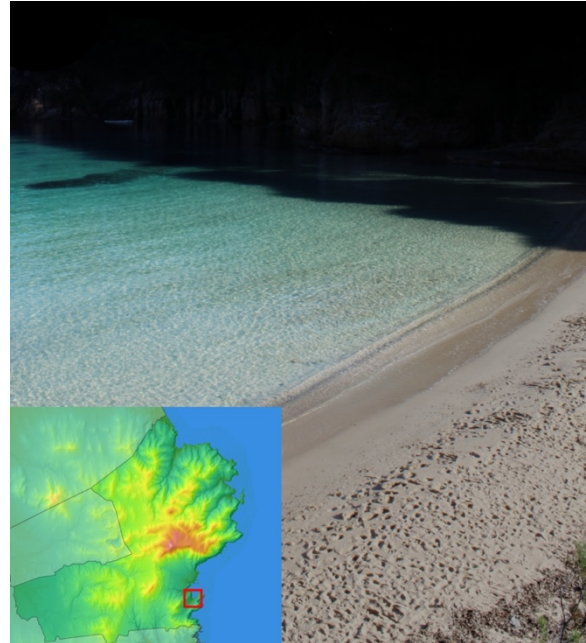

Fotografia 20. Imatge de platja Fonda presa des del Cap Rubí. Fotografia pròpia.

Fornells. La primera és la cala de n'Estasia, a prop des Cau i la mateixa font de n'Estasia. La següent cala és la del Port de ses Orats, passat el port esportiu de Fornells, i finalment la cala d'en Malaret, una petita cala molt arrecerada i d'aigües cristal·lines.

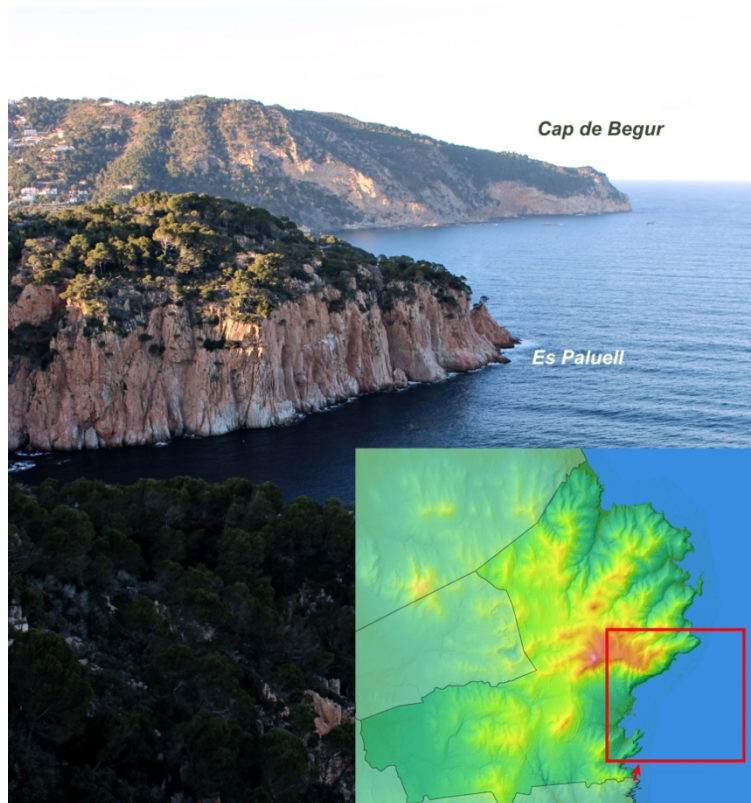
Fotografia 21. Aspecte de la costa de Fornells amb la punta des Mut de fons. En primer pla ses Planelles i s'Illa Blanca. Fotografia pròpia.

Fotografia 22. Imatge de la platja d'Aiguablava des del camí de ronda que porta a Fornells. Fotografia pròpia.

Aiguablava: Passat Fornells i seguint en direcció sud, apareixen dues cales de pedres blanques amb un antic i petit moll, es tracten de les Cales del Port d'Esclanyà. A continuació apareix la punta des Pi, la qual separa el port d'Esclanyà de la platja d'Aiguablava, una de les principals destinacions turístiques de la Costa Brava. La qualitat que fa que la platja d'Aiguablava sigui tan popular és el fet que es troba vorejada per un entorn feréstec, es troba tancada per tots els vents gràcies al cap de Begur, i perquè les seves aigües són tranquil·les, cristal·lines i d'un color turquesa molt clar. A la vora de la platja s'hi troba la punta des Mut, la qual tanca la platja pel sud i on es troba el Parador Nacional d'Aiguablava.

Es Paluell – es Bisbe: Un cop passada la punta des Mut, apareix el darrer tram costaner de Begur, la zona compresa entre la punta des Paluell i la punta des Bisbe. Es tracta d'un sector de costa alta de grans penya-segats de leucogranits ataronjats. Una peculiaritat d'aquest tram és que s'hi troben cales encaixonades entre les esclatxes dels penya-segats, com la cala de ses Faixes i la cala de ses Herbes, entre la punta des Mut i es Paluell, i finalment les caletes des Tramadiu. Per acabar, el terme municipal de Begur acaba després de sa cova d'en Gispert, la cova més profunda de la Costa Brava.

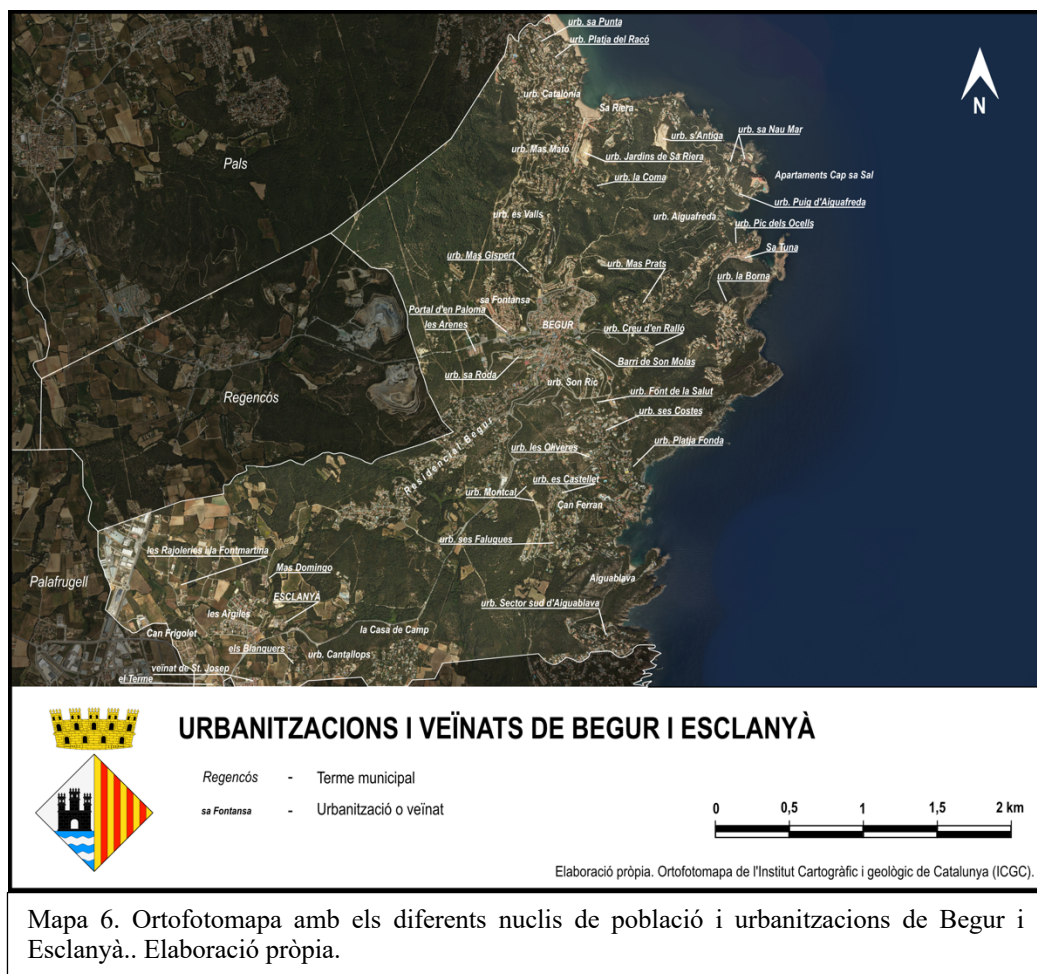

Fotografia 23. Es Paluell i la cala des Tramadiu en primer pla i el cap de Begur de Fons. Fotografia pròpia presa des de la punta des Bisbe.

3.4 Nuclis de població, veïnats, urbanitzacions i disseminats.

Pel que fa als nuclis de població, als veïnats i als disseminats, tots ells estan anomenats amb diferents noms, molts dels indrets ja tenien nom abans de la construcció de les urbanitzacions o els veïnats, i en la majoria dels casos, els topònims emprats per a l'esmena dels nuclis és el mateix, com és el cas de la urb. Son Ric, la qual adopta el nom del cim. També hi ha excepcions on els noms emprats són nous, és a dir, són noms que no s'havien emprat fins la construcció o l'emplaçament del nucli de població, com és el cas de la urbanització Catalònia a Sa Riera.

Fent una divisió general dels nuclis de població, dins el municipi de Begur n'hi ha dos de principals: Begur i Esclanyà. Begur és la capital del municipi i compta amb diverses urbanitzacions ubicades a diferents punts del territori, des d'urbanitzacions a zones muntanyoses, fins a primera línia de mar. En segon lloc, Esclanyà té un caràcter més rural, tot i estar a escassos quilòmetres de Palafrugell, es tracta d'un nucli vorejat de sòl agrícola, a diferència de Begur. També hi ha urbanitzacions i veïnats, però aquestes no són tan nombroses com les del nucli de Begur. Analitzant el mapa, s'hi poden observar les principals urbanitzacions.

Pel que fa al nucli de Begur, es pot observar com les urbanitzacions es troben en gran majoria allunyades del nucli antic, excepte sa Fontansa i Les Arenes, la resta es troben totes penjades de vessants, a prop de cims i de cara a la mar. Sa Fontansa i Les Arenes són les que es troben més a prop del nucli històric pel fet de ser dos espais residencials de població anual. És a dir, són els dos principals veïnats de Begur, ja que el nucli antic cada vegada és més ocupat per població de segona residència. Cal incloure urbanitzacions com la de la Borna (Sa Tuna) o el Residencial Begur (dividit entre Begur, Esclanyà i el terme municipal de Regencós), en les quals hi ha una majoria de cases de segona residència, però també s'hi poden trobar habitants de primera residència. Pel que fa a les urbanitzacions ubicades entre Fornells i Casa de Camp, seran urbanitzacions de luxe o amb població tan de primera com de segona residència amb un poder adquisitiu elevat, com és el cas de ses Costes o ses Falugues. En segon lloc, al nucli d'Esclanyà hi viu gent tot l'any, excepte a Casa de Camp. Esclanyà és un nucli que no és turístic i que actua com a urbanització de Palafrugell per la seva proximitat amb el nucli de Palafrugell. Les zones residencials d'Esclanyà tenen un gruix de població anual molt elevat. Un dels principals barris és el de les Argiles, els nuclis on hi viu la població d'Esclanyà, ja que el nucli antic compta amb poc menys d'una trentena d'habitatges. En darrer lloc, el barri de Sant Josep, enganxat al terme municipal de Palafrugell, a l'extrem sud-oest del municipi, aquest barri es troba enganxat a la trama urbana de Palafrugell, però es troba dins el terme municipal de Begur. Ha acabat enganxat a Palafrugell a causa del fort creixement de població que ha sofert el municipi de Palafrugell entre les dècades dels anys 60 i 80 del segle passat.

El mapa núm. 6 recull i agrupa petites urbanitzacions amb les més grans, és a dir, n'hi ha de més petites i localitzades, com és el cas de cala del Rei a sa Riera, la qual per proximitat forma un continu amb la urbanització Catalònia. Per això, a part del mapa, també hi ha la llista del nomenclàtor de l'IDESCAT⁷, on hi consten totes les urbanitzacions.

Taula 2. Entitats de població i nuclis

Entitat Singular	Nuclis
Begur	Nucli de Begur La Creu d'en Ralló Es Valls Mas Gispert Mas Prats Residencial Begur Sa Fontansa

⁷ Institut d'Estadística de Catalunya. 2020. Nomenclàtor estadístic d'entitats de població de Catalunya (01-01-2020). 22 de març de 2021.

	Font de la Salut La Xarmada Disseminat de Begur
Esclanyà	Nucli d'Esclanyà Pla de Ses Vinyes Les Argiles Mas Domingo El Terme La Casa de Camp La Fontmartina Les Rajolerias Sant Josep Cantallops Disseminat d'Esclanyà
Aiguablava	Platja d'Aiguablava Sector sud d'Aiguablava Ses Falugues Disseminat d'Aiguablava
Aiguafreda	Aiguafreda Cap sa Sal S'Antiga Sa Nau Perduda
Fornells	Fornells Can Ferran Dos Cales platja de Fornells Cap Rubí Es Castellet Les Oliveres platja Fonda Ses Costes Puig de Montcal
Sa Riera	Platja de Sa Riera La cala del Rei Catalònia La Coma Mas Mató
Sa Tuna	Platja de Sa Tuna La Borna Rec de Sa Tuna
El Racó	Platja del Racó Sa punta

4. Introducció a la toponímia

Segons el diccionari de l'Institut d'Estudis Catalans (DIEC), la toponímia és “la branca de l’onomàstica que estudia els topònims”⁸, i els topònims els defineix com el “nom propi de lloc”.⁹ La *Real Academia de la Lengua española* (RAE) va una mica més enllà que el DIEC, i defineix la toponímia com “la branca de l’onomàstica que estudia l’origen dels noms propis dels llocs, així com els seus significats ètims.”¹⁰ I també afegeix que és el “conjunt de noms propis de lloc d’un país o d’una regió.” Mentre que dels topònims diu exactament el mateix que el DIEC.

Per tant, es podria concloure que la toponímia és el recull de tots els topònims d’un territori concret. Per altra banda, la toponímia constitueix una branca de l’onomàstica la qual és, al seu torn, una de les branques dels estudis de la llengua, en concret dels noms propis i també dels seus orígens etimològics.

La raó de l’estudi dels topònims va vinculat a la coneixença del territori i de la història a través del temps, ja que mitjançant l’estudi de la toponímia podem saber els orígens lingüístics, culturals i, fins i tot geològics, de la zona en concret. En el cas de Begur la toponímia respon, en part, al dialecte salat, que consisteix en una particularitat del català antic del principat de Catalunya, actualment conservat en punts localitzats del territori català, del País Valencià i arreu de les Illes Balears. Això ens indica quina era la parla del territori, entre d’altres.

Aquests trets lingüístics s’han conservat en diversos punts del territori catalanoparlant (o d’orígens catalanoparlants), entre els quals s’hi troba el litoral gironí, conegut com la Costa Brava, al nord-est del Principat. La raó per la qual la seva conservació s’ha anat perllongant al llarg dels segles fins gairebé arribar als nostres dies és principalment per l’aïllament de la població. Fins que no va arribar el turisme, la població d’alguns punts del litoral gironí es trobava completament aïllada de les grans ciutats i viles del principat, on el parlar salat ja havia desaparegut. La raó d’aquest aïllament va relacionat a l’articulació del relleu a certs punts de l’àmbit costaner gironí. Els nuclis on la parla salada s’ha prolongat al llarg del temps, fins les darreres dècades, o inclús fins el present, són els nuclis que es troben rodejats de massissos muntanyosos i que queden, en conseqüència, aïllats d’altres nuclis de població de més fàcil accés. Entre d’altres es comprenen nuclis com Cadaqués, Begur, Tossa de Mar i Blanes. La resta del territori que els rodeja, no mostra una prolongació tan notòria del parlar salat com en ells. És per això que els noms dels llocs que han arribat a la població en l’actualitat, encara conserven els articles en salat, perquè realment només fa unes dècades que el parlar salat ha començat a deixar de ser generalitzat.

Pel que fa als topònims o els noms de llocs, es poden classificar de moltes maneres, la manera més habitual de classificar-los és a través del què designen, és a dir, tots els

⁸ Institut d'Estudis Catalans. (s.d.). Toponímia. *DIEC2*.

⁹ Institut d'Estudis Catalans. (s.d.). Topònim. *DIEC2*.

¹⁰ Real Academia de la Lengua Española. (s.d.). Toponímia. RAE.

topònims relacionats amb la hidrologia es classificaran com hidrònims; els que van relacionats a l'orografia seran els orònims, de manera que queden tots classificats segons el que designen, des de trets físics com s'esmenta anteriorment, fins a noms propis i noms de sants.

Tot fent una petita anàlisi del significat dels topònims, s'ha demostrat que els topònims no fan referència a la seva etimologia, sinó que es relacionen a allò que denominen, és a dir, a l'indret, objecte, monument, etc.¹¹ En la majoria dels casos, donen un significat a un lloc concret, motivat per la població de l'indret o propera a ell, nom que s'ha donat al lloc per una motivació d'aquesta població a donar-li el nom concret. En el cas de la costa de Begur, la majoria dels noms foren posats pels pescadors locals, els quals anomenaven cada indret d'una manera per tal de poder-los diferenciar o per donar una informació, com per exemple “es Mal Pas”, un pas entre dos illots ple d'esculls o “foraions/furions” que feien malbé les embarcacions. D'altres narren històries

Fotografia 24. Ermita dedicada a Sant Ramon. Sant que dona nom a l'ermita, al carrer i a una de les torres de defensa del municipi. Elaboració pròpia.

o fets ocorreguts a alguns punts amb un sol topònim, com és el cas de “s'Escletxa-on-vestí-es-vapor” o “sa Nau Perduda”. També hi ha topònims que són completament descriptius i clars, com és el cas del topònim de ses Negres o l'Illa Roja, que clarament donen informació de tonalitat dels illots i la punta rocosa (negres) o el color de l'antic illot que va acabar donant nom a la platja que s'hi va formar al voltant (vermellós o rogenic).

Finalment també cal esmentar els topònims relacionats amb persones locals de la zona vinculades amb algun punt concret del territori i fins i tot topònims que duen com a nom el nom d'un sant que ha tingut una rellevància important a la cultura popular més local. Els topònims que porten el nom de persones del poble, o el nom d'un sant i que llavors solen anar acompanyats d'altres noms són anomenats hagiopònims. En el cas de Begur, els topònims relacionats a sants són força concrets i estan relacionats a la història local del poble, els més comuns són Sant Pere (patró), Santa Reparada (patrona), Sant Ramon Nonat (santificat pel rescat de captius de la pirateria) i Sant Esteve (patró d'Esclanyà). Els del nucli de Begur (els tres primers) van relacionats amb les activitats de la pesca i en relació al mar. També hi ha topònims amb noms

¹¹ Bertran, JM. (2013). *Toponímia a l'abast: Introducció a l'estudi dels noms de lloc*. Josep Maria Bertran.

propis i que descriuen accions que aquests haurien desenvolupat en el lloc, com és el cas de l'Espadat d'en Serrallés o Serrallets (depenent de la font), des d'on se suposa que s'hi va precipitar en Serrallés o Serrallets. Un altre és es Salt de na Marianna, prop de la punta de la Creu.

En conclusió es pot arribar a creure que la toponímia no té ús concret, ja que simplement són els noms que se'ls ha adjudicat als indrets per alguna mena de raó concreta, però la qüestió toponímica va més enllà d'un simple nom. Com s'ha esmentat a l'inici d'aquest apartat, a través dels topònims es pot arribar a entendre el territori des d'un punt de vista històric, geogràfic, etnogràfic i fins i tot geològic. Es pot entendre la forma de vida que tenien els avantpassats de les poblacions actuals i les seves activitats, les zones on es pescava, on es cultivava, a qui pertanyien les propietats i les terres, la propietat d'alguns cursos fluvials, es pot extreure informació sobre la fauna i la flora local, l'existència de jaciments arqueològics, etc. Per tant la toponímia sí que és important, ja que és un patrimoni.

4.1 Variacions dels topònims, variacions dialectals i fonts toponímiques

Les variacions dels topònims són molt freqüents, ja que el llenguatge escrit va separat del llenguatge parlat. També cal afegir que el parlar de l'època que es va crear el topònim no és el mateix parlar actual. Hi ha molts factors que han condicionat al canvi d'alguns topònims en la seva forma oral i fins i tot ha condicionat al canvi en la seva forma escrita. De totes maneres, amb la investigació dels topònims s'han d'incloure les variants anteriors o posteriors, ja que formen part de la història del topònim. Un dels factors de la variació d'alguns topònims és purament una qüestió ortogràfica, sobretot en noms propis o en les formes arcaïques acabades en "c" sonora, les quals es feien acabar en "h", com per exemple el cognom "Reixach" o "March", o el topònim begurenc puig de "Son Rich", per exemple.¹²

En segon lloc, també cal afegir el factor de la variació dialectal, com s'ha esmentat anteriorment. En el cas del municipi estudiat, la toponímia es troba en gran part en parlar o dialecte salat, és a dir, s'hi troba una presència de determinants salats, que no són res més que la variació dels determinants *la, el, els, les*, per la forma *sa, es, es, ses* o *so/sos* (quan és masculí davant de la preposició *amb*) aquest darrer no és comú al municipi de Begur. L'article en elisió s'apostrofa igual, passa de *l'* a *s'*. Amb els determinants contrets, canvien d'*al* a *as, pel* a *pes, del* a *des* i *cal* a *cas*. Aquest article és provinent del demostratiu llatí *ipse*, i la presència dels determinants salats és típica de la mediterrània occidental i la trobem al català i al sard, pel que fa al territori, és molt comú a l'illa de Sardenya i a les Balears, i força

¹² Bertran, JM. (2013). *Toponímia a l'abast: Introducció a l'estudi dels noms de lloc*. Josep Maria Bertran. Pàg. 47.

substituït pel català i el valencià a punts de la Costa Brava (Blanes, Tossa de Mar, Begur i Cadaqués) i d'Alacant (Vall Gallinera i Tàrbena).¹³

Per tant tenint en compte que el parlar salat és d'una època passada, es troba en retrocés i que l'escriptura és un reflex del parlar d'una època concreta, s'hi trobaran paraules i formes de designar éssers animats o inanimats que actualment poden ser mal interpretades o incompreses, i per tant canviades, el que suposa un error comú, ja que el topònim original moltes vegades acaba desapareixent.¹⁴

Un altre factor de desaparició dels topònims originals és pel fet de corregir-los, com fa referència Josep Maria Bertran al seu llibre, “trobem els casos on l'etimologia associativa -o popular- ha modificat el mot de manera que la seva ortografia s'ha vist també alterada i adaptant-se a la nova forma.”¹⁵ Això ho trobem al municipi estudiat, de fet el nom del municipi de Begur, és recent, és a dir el topònim va ser modificat a finals del segle XX. Anteriorment era anomenat *Bagur* amb la lletra “a” en comptes de la “e”, el mateix va passar a la platja del Racó, anteriorment anomenada platja des Recó, amb “e” i article salat. En relacionar la vocal neutra amb una “e”, es va canviar el topònim a Begur, i en el cas del Racó es va corregir.

Finalment, en el cas de les fonts més comuns per a cercar els topònims de Begur són els mapes, però aquests són escassos. També hi ha una manca de treball toponímic en general, pocs autors parlen de toponímia begurenca. Tan sols trobem a Josep Pla en alguns dels seus llibres, a l'historiador local Salvador Raurich (1869 - 1945) o a begurencs com Ponç Feliu. D'altra banda la cartografia on hi són presents els topònims més concrets es redueix al nombre de 3 mapes als quals he tingut accés. Tot i que el mapa amb més topònims i el qual hi tinc accés permanent pel fet de tenir-lo a casa és el de la Costa de l'Empordanet (sector central), de Jordi Plana, Josep Castelló i Josep Bañeras, on consta la toponímia de Begur a Palamós.¹⁶

¹³ Busquet Isart, Núria. *El parlar salat: descripció, àmbit geogràfic i ús* (Tesi: Doctoral). Universitat de Barcelona. 2010.

¹⁴ Bertran, JM. (2013). *Toponímia a l'abast: Introducció a l'estudi dels noms de lloc*. Josep Maria Bertran. Pàg. 49.

¹⁵ Bertran, JM. (2013). *Toponímia a l'abast: Introducció a l'estudi dels noms de lloc*. Josep Maria Bertran. Pàg. 49.

¹⁶ Plana, J., Castelló, J., Bañeras, J. *La Costa de l'Empordanet: Sector central*. [Mapa]. 1:16.000. Edicions Baix Empordà. S.L.

5. Classificació dels topònims

Per a l'elaboració del llistat de toponímia s'extraurà la informació toponímica de tres fonts diferents i s'organitzarà de forma alfabètica. En primer lloc, del mapa de La Costa de l'Empordanet (sector central).¹⁷

Aquest mapa va arribar a les meves mans com un regal, ja que sempre m'ha interessat la toponímia de la meva zona, coneguda com l'Empordanet, que és el Baix Empordà descrit per Josep Pla a les seves obres. Es tracta d'un mapa de més de metre i mig que va publicar la revista Baix Empordà, un dels seus autors, Josep Castelló i Regencós té algunes publicacions que parlen de la toponímia de l'Empordanet, una de les quals serà mencionada a continuació. Actualment és complicat trobar aquest mapa, la primera vegada que vaig poder-lo observar amb els meus propis ulls va ser a la biblioteca municipal de Begur, la Biblioteca Salvador Raurich, on hi és exposat.

En segon lloc, del mapa elaborat per Pere Mató i Ribot.¹⁸ Aquest Mapa és un mapa que el conserva la família de Mató i Ribot, però l'Arxiu Municipal de Begur en conserva una versió feta per una familiar de l'autor, que serà la citada i la utilitzada per a la recerca de topònims i per a confeccionar aquest treball. L'original es conserva en mal estat. És per això que la família no el vol cedir, per evitar el seu deteriorament.

En tercer lloc i per acabar, també s'ha utilitzat el *vissir* v3.26 de l'Institut Cartogràfic i Geològic de Catalunya,¹⁹ on es troba part de l'oronímia i la toponímia del litoral.

- **Oronímia**
- **Hidronímia**
- **Topònims litorals**
- **Toponímia del poblament**
- **Toponímia dels paratges**
- **Toponímia de les vies de comunicació o hodonímia**
- **Hagiotoponímia***: L'hagiotoponímia es tracta si més no de l'estudi de tots aquells topònims que porten noms de sant. En aquest cas, no es farà una classificació dels hagiotopònims, simplement es farà referència que es tracta d'un hagiotopònim dins la descripció del topònim.

¹⁷ Plana, J., Castelló, J., Bañeras, J. *La Costa de l'Empordanet: Sector central*. [Mapa]. 1:16.000. Edicions Baix Empordà. S.L.

¹⁸ Mató i Ribot, P. (1918). *Mapa del Terme de Begur*. [Reproducció del mapa del terme de Begur de Pere Mató i Ribot per Maria Trias i Mató]. AMB. Col·lecció de cartografia i plànols. Mapa de Pere Mató i Ribot. Arxiu Municipal de Begur.

¹⁹ Institut Cartogràfic i Geològic de Catalunya. (2020). *Vissir v3.26* [Mapa]. 1:5.000.

Dins el bloc de l'oronímia s'hi trobaran diversos tipus de topònims. Alguns d'ells van relacionats a les possessions, com poden ser els que porten “son” al davant del nom propi de la persona “Rich” o “Moles”. D'altra banda també hi ha topònims que fan referència a la forma del relleu, per exemple, el puig de la Coma o ses Costes, que fan referència a la forma plana d'un cim o al pendent del territori. I finalment, també hi ha orònims que expliquen la funció del cim, com és el cas del castell de Begur o el puig de sa Guàrdia, en els quals en un hi havia el castell de Begur i en l'altre s'hi feia guàrdia en temps de la pirateria.

Taula 3. Classificació dels orònims

Topònim	Descripció
Bernabeu / Bernadet / Rodó d'Aiguafreda , puig de / d'en	Turó en forma cònica i arrodonida que corona el cap sa Sal. El nom de puig Rodó d'Aiguafreda és més recent, possiblement es trobés en terres d'un tal Bernadet o Bernabeu.
Bisbe , puig del	El puig del Bisbe es troba a l'extrem sud-est del municipi. Es tracta d'un puig d'uns 120 metres d'altitud i que fa de límit amb el terme de Palafrugell. No hi ha referències de l'origen del mot bisbe que dona nom al topònim. Hi ha constància de població amb el cognom Bisbe, aquest podria ser l'origen del topònim, però hauria de ser “d'en Bisbe”. És un turó que cau a la mar en forma de sortint, anomenat punta des Bisbe, punt on limiten els municipis de Begur (al nord) i Palafrugell (al sud).
Bords , pla dels	Petita plana tancada a nord i oest pels puigs de Son Rich i Montcal, i oberta a la mar per l'est. Pla anteriorment cobert per espècies de secà com els garrofers, actualment encara queden plantacions d'aquest arbre.
Brocà , el puig	Primera elevació dins el municipi a la part nord-oest. Limita amb el municipi de Regencós i s'hi troba una important pedrera. L'altitud és d'uns 200 m. Possible origen germànic en el nom.
Cala de Cabres , puig	Es tracta d'un puig a l'extrem sud-est del municipi, proper al puig des Comal d'Aiguablava. El seu nom prové de la proximitat amb la cala de Cabres, just a sota del cim, dins el municipi de Palafrugell.
Castell de Begur , turó o muntanya del	Muntanya coronada per un aflorament rocós on s'hi va ubicar el castell de Begur documentat del segle XI. També hi ha indicis d'antigues poblacions de l'època paleolítica i neolítica, i fins i tot s'hi van fer troballes de ceràmica de l'edat de ferro i ceràmiques àtiques,

	ibèriques i romanes. Al voltant del turó i d'esquena a la mar, és on es va anar articulant la vila de Begur. Actualment, s'hi troba un mirador i les restes de l'antic castell medieval. ²¹
Cantallops , puig de	El puig de Cantallops, es tracta d'un turó d'uns 170 metres d'altitud ubicat a l'extrem sud del municipi, a prop del nucli d'Esclanyà. Es tracta de l'últim promontori del municipi en direcció sud, ja que més al sud hi ha el plana agrícola d'Esclanyà, la qual forma part del Corredor de Palafrugell. Segons l'Onomasticon Cataloniae, el mot "Cantallops", molt comú arreu dels Països Catalans és una alteració de "Grata-llops", del verb llatí <i>Glattire</i> , que significa bordar. Per tant possiblement hi havia una presència de llops a les zones boscoses d'Esclanyà. ²²
Cau , puig des	Es tracta d'un puig sobre un penya-segat còncav, és a dir, que té forma de gran balma, per la qual degota un rajolí d'aigua daltabaix anomenat es Degotís. Es troba a escassos metres en direcció nord del cap de Begur.
Coma , puig de la	Una coma es tracta d'una petita plana o depressió en una zona aturonada, també se solen anomenar com a comes, aquelles zones aturonades arrodonides o agrícoles. ²³ En el cas del puig de la Coma de Sa Riera (on s'hi troba una urbanització) es tracta d'un turó arrodonit. Anteriorment es tractava d'una zona on hi havia feixes amb cultius de secà.
Comal d'Aiguablava , puig des	Un comal es tracta d'una petita coma, és a dir, una petita plana al cim d'una elevació. També pot ser interpretat com un cim arrodonit, com és el cas del Comal d'Aiguablava, el qual es troba just a sobre de la platja d'Aiguablava, al sud, sud-oest de la platja. L'altitud del cim és aproximadament d'uns 90 m.
Costes , ses	Vessant sud del puig de Son Rich, entre el cim i el pla dels Bords. El nom pot provenir del fort desnivell que es produeix entre els 329 metres d'altitud del cim i els 100 metres d'altitud del pla dels Bords. El mot "costa" fa de sinònim de la paraula "pendent".
Creu d'en Ralló o Redó , puig de la	El puig de la Creu d'en Ralló o Redó es tracta d'un puig proper a la vila de Begur, concretament al sud-

²¹ Costa i Fernández, L. (1993). *Begur: Quaderns de la Revista de Girona*. Diputació de Girona / Caixa de Girona. Pàg. 8.

²² Corominas, J. *Onomasticon Cataloniae: Els noms de lloc i noms de persona de totes les terres de llengua catalana*. [en línia], 1995, Vol. III, pàg. 246.

²³ Institut d'Estudis Catalans. (s.d.). Coma. *DIEC2*. (21 d'abril de 2021).

	<p>est. Té una altitud de 259 metres i actualment hi ha una petita urbanització al cim. Possiblement fossin terres d'un Ralló, cognom comú a Begur, com passa amb altres turons del municipi amb el nom dels antics propietaris al topònim. A més el mas de Can Ralló es troba al sud del cim. El mot Redó és possiblement fruit d'una mala escriptura de Ralló.</p>
<p>Falugues / Felugues, muntanya de ses</p>	<p>La muntanya de ses Falugues es troba entre Fornells i Aiguablava. Es tracta d'un gran promontori rocós granític de 180 metres d'altitud. El seu nom fa referència a uns animalons petits i bellugadissos,²⁴ que segons la llegenda, es tractaven d'unes bestioles que vivien a les coves del litoral sud de Begur (de ses Planasses a sa Roncadora). Eren tan petits com els granets de sorra i s'enfilaven per les cames fins a arribar als ulls, el nas i les orelles, deixant els pescadors cecs, sense olfacte i sense oïda, també els provocaven unes pessigolles que els deixaven desarmats. De mica en mica, i enganyant-les amb esquers els pescadors van aconseguir allunyar-les. Efectivament, les van conduir fins les coves de ses Falugues, ubicades a la muntanya que durà el mateix nom. El nom de la muntanya, també donà nom a la llar d'infants del municipi.²⁵</p>
<p>Guàrdia / Guarda, serra de sa / la</p>	<p>Prolongació del cim de Son Rich en direcció est. Aquesta petita serra es troba a més de 200 metres sobre el nivell del mar i tota ella decau al mar en forma de penya-segat, al cap de Begur.²⁶</p> <p>Es té constància que des del cim de la serra, el puig de sa Guàrdia, es guaitava la mar i s'avisava a la població de Begur a través del so del corn marí, l'arribada d'embarcacions sospitoses. Era un punt de guaita important, conjuntament amb el castell.²⁷</p>
<p>Guàrdia / Guarda, puig de sa / la</p>	
<p>Gabarra / Gavarra, serra</p>	<p>Aquest topònim només és present a un mapa, el mapa que va fer el senyor Mató l'any 1918. Consta que està situat a l'extrem oest del municipi, limitant amb el terme municipal de Regencós. Analitzant l'aspecte de la serra, es pot observar que el substrat és rocós, a</p>

²⁴ Institut d'Estudis Catalans. (s.d.). Faluga. *DIEC2*. (21 d'abril de 2021).

²⁵ Martín, M. (2012). *Llegendes de mar de la Costa Brava*. Edicions Sidillà. Pàg. 233.

²⁶ Raurich i Ferriol, S. (1944). *Historia General de Bagur: Desde la remota antigüedad en seis volúmenes manuscritos con ilustraciones*. Vol. I.

²⁷ Raurich i Ferriol, S. (1944). *Historia General de Bagur: Desde la remota antigüedad en seis volúmenes manuscritos con ilustraciones*. Vol. I.

	diferència de l'aspecte dunar de l'entorn. La coberta vegetal d'aquesta serra segueix essent de pins (ja que es van replantar totes les dunes al llarg del segle XIX – XX) però el sotabosc és arbustiu. En referència a l' <i>Onomasticon</i> , el significat de “Gavarra” és de “serrat embardissat”, la qual cosa tindria força sentit si es relaciona amb aquesta serra. ²⁸
Malaret , puig d'en	El puig d'en Malaret és un turó proper al cap de Begur, al sud-est de la vila de Begur i alineat a l'est amb el puig de la Creu d'en Redó. La seva altitud és de 229 metres i possiblement fos propietat d'en Francesc Mirendes, conegut com Malaret. (També donarà nom a una platja de Fornells, on hi tenia una residència d'estiu). ²⁹
Mató , puig d'en	Puig dins la Serra Ventosa, proper a la platja de Sa Riera, al nord el municipi, amb una altitud estimada d'uns 150 metres. El nom del puig pot provenir de la proximitat amb el Mas Mató, possiblement fossin terres del mas.
Montcal / puig Montcal o Montalt	El Montcal és un dels cims més alts del municipi amb 233 metres d'altitud. Es troba al sud del municipi a prop d'Esclanyà. El topònim conegut és Montcal, tot i que hi ha obres com la de Raurich on hi consta com a Montalt. La única referència al topònim és que els topònims composts pel mot Mont sumats d'un adjectiu o un nom son d'origen llatí i a Catalunya molt comuns a l'Empordà i a la Garrotxa. ³⁰ Fent cas a Raurich dins la seva obra “Historia de Bagur” ³¹ , Montalt faria referència a que es tracta d'una muntanya alta, la qual cosa tindria sentit, ja que és la muntanya més alta del sud del municipi, conjuntament amb la de ses Falugues.
Ocells , pic dels	Tant el pic dels Ocells com el coll dels Ocells es troben a la vora de la platja de Sa Tuna, just al la banda nord. El cim dels Ocells és el turó que queda a la part nord, i el coll és per on hi transcorre la carretera que
Ocells , coll dels	

²⁸ Corominas, J. *Onomasticon Cataloniae: Els noms de lloc i noms de persona de totes les terres de llengua catalana*. [en línia], 1995, Vol. IV, pàg. 336.

²⁹ Raurich i Ferriol, S. (1944). *Historia General de Bagur: Desde la remota antigüedad en seis volúmenes manuscritos con ilustraciones*. Vol. V, Pàg. 89.

³⁰ Bertran, JM. (2013). *Toponímia a l'abast: Introducció a l'estudi dels noms de lloc*. Josep Maria Bertran.

³¹ Raurich i Ferriol, S. (1944). *Historia General de Bagur: Desde la remota antigüedad en seis volúmenes manuscritos con ilustraciones*. Vol. V, Pàg. 14.

	condueix a Aiguafreda i el cap sa Sal, just a l'oest del cim. No hi ha referències a l'origen del topònim.
Prats, puig d'en	El puig d'en Prats es tracta si més no d'un turó proper a la carretera que porta a Sa Tuna i al nord del puig de la Creu d'en Redó. La seva altitud és d'uns 200 metres, i el seu nom possiblement es deu a la proximitat del Mas Prats, possiblement eren terres que formaven part del mas.
Roda, sa	El puig de sa Roda es tracta d'una muntanya arrodonida a l'oest del municipi, a l'est del puig Brocà, la seva altitud és de 230 metres. També és coneguda com la muntanya del Pavelló.
Rodó, puig	El puig Rodó es troba al nord-est del municipi, entre les cales d'Aiguafreda (sud) i Sa Riera (nord). Probablement s'anomena així per la forma arrodonida que presenta. Al cim s'hi troba el mirador de la Creu i al nord-est s'endinsa a la mar en forma de sortints, els quals són concretament la punta de la Creu i el Cap des Forn. A prop del cim s'hi troba el mirador de la Creu, on hi havia emplaçada l'antiga creu d'Aiguafreda, construïda en memòria d'un infant de la casa Tayà d'Aiguafreda que va morir a causa d'un accident a la mateixa cala. ³²
Sant Pau, alt de	L'alt de Sant Pau és un promontori d'uns 30 metres sobre el nivell del mar que s'alça sobre sa punta des Plom a la platja de Sa Tuna.
Sant Josep, puig de	El puig de Sant Josep, al sud de la platja de Sa Tuna, protegeix la petita badia dels vents de migjorn. És un turó que s'alça uns 100 metres i que cau al sud en forma de penya-segat vertical, mentre que la carena nord va caient amb un desnivell més suau. Al cim s'hi trobava una figura de Sant Josep, la qual va desaparèixer.
Sot d'en Ferrer, es / el	El Sot d'en Ferrer és una depressió enclotada a l'extrem sud-oest de la vila de Begur. Antigament eren les terres del Mas des Sot, és per això que encara es conserva el nom de l'antic propietari. Actualment hi ha un aparcament, hi passa la carretera de la circumval·lació i hi ha els horts municipals des Sot. També és la capçalera del rec des Quinze. ³³

³² Costa, L. (1999). Col·lecció d'imatges i records: Begur. Viena Columna.

³³ Institut d'Estudis Catalans. (s.d.). Sot. *DIEC2*. (22 d'abril de 2021).

Sots Julians	Aquest topònim es troba ubicat en diferents llocs depenent de les fonts cartogràfiques. És present a l'ICGC dins el municipi de Pals, mentre que al mapa del Sr. Mató i Ribot, surt dins el terme municipal de Begur. Com indica el topònim, es tracta d'una zona deprimida, concretament es tracta d'una zona dunar deprimida i més humida que les dunes del voltant. La resta del topònim ens pot indicar la propietat de la terra.
Son Rich / Son Ric, es puig de	El puig de Son Rich és la muntanya més alta del terme i el cim del massís o les muntanyes de Begur. La seva altitud és de 329 metres, i els seus vessants orientals cauen en forma de penya-segats i en forma del cap de Begur a la mar. Al vessant septentrional és on s'articula la vila de Begur en l'actualitat. La vista panoràmica que ofereix el cim, permet visualitzar des del cap de Creus fins al Pirineu axial i el Prepirineu, la Serralada Transversal, el Montseny i els Sistemes Litorals fins a Cadiretes – Ardenya. Pel que fa a la interpretació del topònim, primer cal analitzar el “son”. “Son” es tracta d'una contracció de les paraules “açò” + “en” i el resultat és el demostratiu “son”, per tant quan es veu un “son” en un topònim sol representar una propietat, com passa amb “can” o “cana” i “cal” “ca la”, que significa “casa d'en” o “casa del”. ³⁴ Per tant Son Rich possiblement fos propietat del Mas de Son Rich, documentat a la “Historia de Bagur” de Salvador Raurich. ³⁵
Son Rich / Son Ric, pla de	El pla de Son Rich és una petita depressió entre els puigs de Son Rich, Son Moles, Malaret i sa Guàrdia. Actualment encara hi ha alguna extensió agrícola a la zona del pla i possiblement era on hi havia el mas de Son Rich.
Son Moles / Son Molas, puig de	El puig de Son Moles és un turó d'uns 300 metres d'altitud que forma part d'una petita prolongació al nord-est del puig de Son Rich. El nom podria donar una pista de la forma del turó, ja que és molt arrodonit i podria indicar que es tracta d'una mola, però al dur la contracció “Son” al davant, indica que es tractava d'una propietat. Com indica Raurich a la seva

³⁴ Vilaweb. (2007). *Son, So n', So na?* (22 d'abril de 2021).

³⁵ Raurich i Ferriol, S. (1944). *Historia General de Bagur: Desde la remota antigüedad en seis volúmenes manuscritos con ilustraciones*. Vol. V, Pàg. 26.

	“Historia de Bagur”, possiblement hi havia una masia de Son Moles on actualment hi ha la barriada de Son Moles. ³⁶
Subert, puig d’en	El puig Subert és un promontori rocós a l’oest del Mas d’en Pinc. La seva altitud és d’uns 220 metres sobre el nivell del mar, ja que es troba a en un punt elevat, just al nord de la muntanya del castell de Begur. Es desconeix l’origen del topònim Subert, el qual només apareix amb aquest nom al mapa del Sr. Mató i Ribot. ³⁷ El més segur és que s’associés a una persona amb el nom, cognom o malnom de Subert.
Torradors, els	Els Torradors és el cim de la Serra Ventosa, una serra que protegeix la vila de Begur dels vents de tramuntana. Es troba al nord del municipi de Begur i té una altitud de 215 metres. L’origen del topònim és desconegut.
Ventosa, serra	Aquest topònim apareix al mapa del Sr. Mató, i es tracta de la serra que hi ha al nord de la vila de Begur, la carena nord es troba exposada als vents de tramuntana, ja que és el punt més alt de la plana del baix Ter després del Montgrí (extrem nord del Baix Empordà). Tot indica que l’origen del topònim vagi lligat al vent de tramuntana, ja que és una barrera per la seva disposició nord-est – sud-oest.
Valls, es	Es Valls significa “les valls” però en forma masculina, en forma salada es solen masculinitzar molts articles acompanyats de paraules femenines. Es tracta d’una vall entre la serra Ventosa i les muntanyes del marge sud (puig Rodó) de Sa Riera, per on hi passa el rec des Valls fins al Convent de Santa Reparada, al fons de la Vall. La vall arriba fins a la platja de Sa Riera, on s’obre a la mar.
Vinyes / Vinyes, pla de ses / les	El pla de Ses Vinyes es tracta d’una petita plana al nord del puig de Cantallops, on neix la riera d’Esclanyà i on possiblement hi haguera una plantació de vinya.

³⁶ Raurich i Ferriol, S. (1944). *Historia General de Bagur: Desde la remota antigüedad en seis volúmenes manuscritos con ilustraciones*. Vol. II, Pàg. 94.

³⁷ Mató i Ribot, P. (1918). *Mapa del Terme de Begur*. [Reproducció del mapa del terme de Begur de Pere Mató i Ribot per Maria Trias i Mató]. AMB. Col·lecció de cartografia i plànols. Mapa de Pere Mató i Ribot. Arxiu Municipal de Begur.

Fotografies 25 i 26. A la imatge de l'esquerra es pot observar el cim de ses Falugues (178 m), ubicat a l'extrem sud-est del municipi de Begur. A la dreta es pot observar el relleu del nord-oest del municipi, destacant el puig Brocà (206 m) i el Quermany Gros (221 m) al fons (Pals).

A la següent classificació de topònims mostrats a continuació a la taula núm. 3 s'hi trobaran diversos topònims del municipi relacionats als cursos fluvials. En gran part, els recs i rieres portaran per nom els llocs per on hi passen o el lloc on desguassen, així com el rec de Sa Tuna (desemboca a Sa Tuna) o la riera del Rostei serà la que passa a la vora del mas Rostei. També es donaran alguns casos on el rec porti per nom el nom d'una persona, com és el cas del rec d'en Gara.

Taula 4. Classificació dels hidrònims

Topònim	Descripció
Aigua , rec de l'	El rec de l'Aigua és un petit torrent que drena les aigües del pla de Son Rich fins a la mar al nord del cap de Begur (prop de Ses Falguerines).
Aiguafreda , riera d'	La riera d'Aiguafreda drena les aigües del rec des Quinze fins la cala d'Aiguafreda.
Creu , rec de la	Petit rec que desemboca al marge dret de la punta de la Creu.
Esclanyà , riera d'	La riera d'Esclanyà neix a prop del pla de ses Vinyes, i drena les aigües dels turons de la vora, entre els quals s'hi troba el puig de Cantallops. La riera creua el nucli d'Esclanyà i desemboca a la riera Grossa de Llofriu. Al llarg del seu recorregut també recull les aigües de la Font Gran o la Font Martina a Esclanyà.
Gara , rec d'en	El rec d'en Gara és de règim pluvial, que drena les aigües del vessant nord del puig Rodó fins a la mar a prop de la punta des Pou. Es desconeix l'origen del topònim, però sembla ser que el terme "Gara" fa referència a un cognom o fins i tot a un malnom i possiblement el punt on desemboca a la mar fou anteriorment un indret de pesca d'algú concret, en aquest cas en Gara. Una altra explicació és que passés per la propietat d'en Gara.
Lero , rec d'en	El rec d'en Lero desemboca a pocs metres a l'oest del rec d'en Gara, però en aquest cas drena les aigües del puig de la Coma. En aquest cas, tampoc es coneix l'origen del topònim, però tot apunta que té el mateix origen que el rec anteriorment esmentat, però en aquest cas amb el nom de Lero.
Mines , rec de ses	Rec de curtes dimensions que drena les aigües del vessant nord del puig Rodó al Golfet de ses Mines. El nom prové de les mines de ferro que hi havia al cap des Forn.
Murtra , rec de sa	El rec de sa Murtra és un rec de petites dimensions (amb les mateixes característiques que els dos anteriors), però en aquest cas drena les aigües del vessant nord del puig Rodó, molt proper a la mar. Possiblement el topònim fa referència a la vegetació de l'entorn, a la Murta o Murtra.
Mas Batllia , riera del	Riera que drena les aigües del vessant sud del Montcal i les zones aturonades del sud del municipi fins la platja de Tamariu. El topònim indica l'antiga propietat de la riera, ja que es trobava dins les terres del Mas Batllia.

Quinze / Esquinça , rec des / de s'	El rec des Quinze és la capçalera de la riera d'Aiguafreda, el qual neix a prop de la barriada de Son Moles, drenant l'aigua del puig homònim, i també drenant les aigües des Sot. El nom prové del safareig que s'hi troba sota des Sot d'en Ferrer, just a l'alzinar d'en Pinc.
Riera , rec de Sa	El rec de Sa Riera és el tram final de la riera que drena les aigües de la vila de Begur a través de la vall de Sa Riera (es Valls). La capçalera porta el nom del rec des Valls, el curs mig és el porta el nom de rec de Santa Reparada, ja que passa pel Convent de Santa Reparada, on antigament hi havia un molí, finalment, un cop travessa el molí del Mas Mató ja passa a ser anomenada com Sa Riera. Aquest rec dona nom a la platja de Sa Riera.
Rostell / Rostei , riera d'en	La riera del Rostell o Rostei drena les seves aigües a la riera de Salt ses Eugues. El nom prové de l'antic mas homònim, actualment en ruïnes.
Salt ses Eugues / Saltsesegues , riera de	La riera de Salt ses Eugues neix a Begur, a prop del mas Comangau, i drena les aigües del vessant nord del puig de Son Rich, les aigües del vessant sud del puig de sa Roda i del puig Brocà en direcció oest. Aquesta riera farà de frontera natural entre els termes de Regencós i Begur i desguassa a la riera Grossa de Llofriú. L'origen del topònim és incert, però segons la hipòtesi exposada al llibre dedicat als molins de Regencós de Carlos Serra Mayoral, possiblement prové del salt d'aigua que es troba a prop de la urbanització del Residencial Begur. També és esmentada amb el nom de riera de Miret. ³⁹
Santa Reparada , rec de	El tram de Sa Riera que passa a prop pel convent de Santa Reparada de Sa Riera. En aquell tram hi ha alguns salts d'aigua de fins a 10 metres d'altitud.
Tuna , rec de Sa	El rec de Sa Tuna drena les aigües dels puigs d'en Malaret i de la Creu d'en Redó, però el seu naixement és a prop de la Font de la Salut, a prop del Pla de Son Rich. Finalment desemboca a la platja de Sa Tuna.
Valls , rec des	El rec des Valls és el tram inicial del rec de Sa Riera, el qual neix entre sa Fontansa i la part més elevada des Valls.

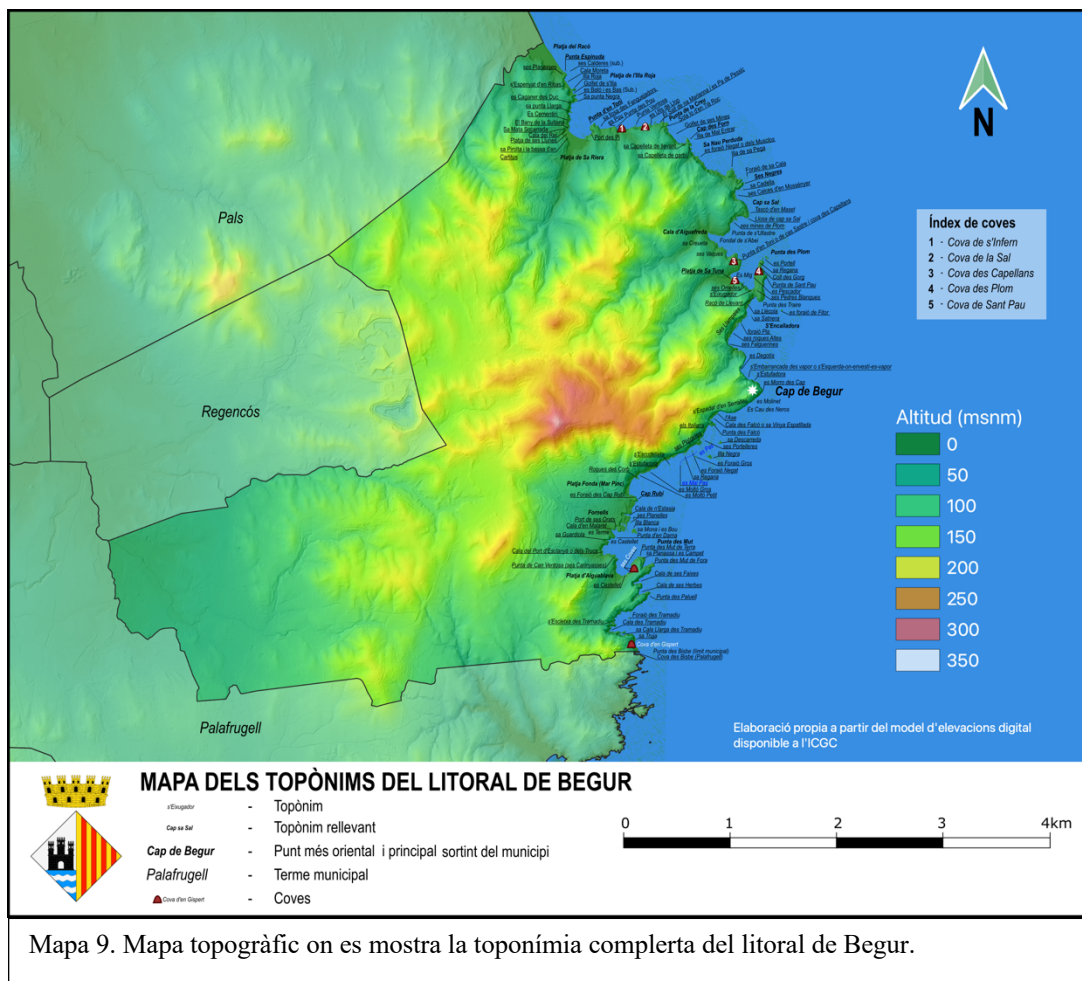
³⁹ Serra Mayoral, C. (2021). *Memòria dels molins oblidats*. Ajuntament de Regencós. Pàg. 14.

Fotografies 27 i 28. A la imatge de l'esquerra es mostra la riera d'Esclanyà durant els mesos més eixuts. A la dreta el rec de Sa Riera desembocant a la mar, a la platja del mateix nom.

5.3. Topònims litorals

A continuació s'introduiran els topònims litorals, en aquest cas es tracten de les formes de relleu i accidents geogràfics que configuren al litoral del municipi. En la majoria dels casos, els accidents geogràfics del litoral són si més no, les diferents prolongacions dels massissos esmentats a l'apartat d'oronímia cap a la mar, els quals solen endinsar-se de formes capricioses dins la mar. Les principals formes de relleu que s'hi troben al litoral marí de Begur, són una barreja entre el relleu endinsant-se dins la mar i la força de la mar erosionant-lo, creant relleus en forma de caps, puntes, sortints, abrics rocosos, escletxes, penya-segats, coves, cales, badies i platges, entre d'altres.

Mapa 9. Mapa topogràfic on es mostra la toponímia complerta del litoral de Begur.

Per tant la toponímia litoral la componen tots aquells topònims que donen nom a les formes d'erosió i accidents geogràfics a primera línia de mar esmentats anteriorment. A la següent classificació de topònims mostrats a continuació a la taula núm. 4 s'hi troba la classificació de topònims més nombrosa de la recerca. En aquest cas n'hi ha de diferents tipus, n'hi ha que descriuen el paisatge que esmenen, com és el cas de la platja d'Aiguablava, on les aigües són d'un color blau turquesa molt clar. D'altres porten nom de persona o fan referència a un grup de persones, com és el cas del

topònim les Calces d'en Mossènyer o el Bany de la Sultana. N'hi ha uns quants que es tracten de topònims relacionats a naufragis, com s'Encalladora o sa Nau Perduda. També hi ha punts des d'on persones s'hi van precipitar, les quals van acabar donant nom al penya-segat, com l'espenyat d'en Serrallés o el Salt de na Marianna. D'altres fan referència a animals, com és l'Ase o la roca des Corb.

Taula 5. Classificació dels topònims litorals

Topònim	Descripció
Aiguablava / Aigua Blava, platja d'	La platja d'Aiguablava es tracta de la platja més meridional del municipi. Protegida de tots els vents per la punta des Mut i el cap de Begur. De sorra blanca i fina i d'aigües cristal·lines. El topònim prové del color blau turquesa de les seves aigües, causat per la poca fondària i la tonalitat blanca de la sorra.
Aiguafreda, cala d'	La cala d'Aiguafreda és la següent després de Sa Riera resseguint el litoral en direcció sud. Es tracta d'una petita cala rocosa i força tancada, protegida dels vents de component nord pel cap sa Sal, i dels vents del sud per la punta des Plom, però completament oberta a llevant. Segons Raurich, l'etimologia del nom prové directament de l'aspecte ombrívol que rep a causa d'estar atapeïda pels alts turons que la voregen, produint una sensació de frescor fins i tot durant els mesos estivals. També afirma que l'aigua, en conseqüència, és més freda que a la resta de les platges de Begur. ⁴⁰
Ase, l'	L'Ase és un illot rocós al nord de la petita cala des Falcó, just al sud del cap de Begur i sota s'Espadat d'en Serrallés. Possiblement el nom prové de la forma de la roca.
Bany de la Sultana	Es tracta de la cala que queda separada per sa Roca Roja (just al marge esquerre de la platja de Sa Riera), tot i que hi ha qui es refereix a ella de forma errònia com a cala del Rei, la qual queda a l'altre costat de sa Roca Roja. L'origen del topònim prové de l'època que les noies del SEU (<i>Sindicato Estudiante Universitario</i>) passaven els estius al Convent de Santa Reparada, i la cala passava a ser d'ús exclusiu de les joves. ⁴¹

⁴⁰ Raurich i Ferriol, S. (1944). *Historia General de Bagur: Desde la remota antigüedad en seis volúmenes manuscritos con ilustraciones*. Vol. V, Pàg. 5.

⁴¹ Abarca, P. (2015). *Àlbum de records: Begur*. Edicions Baix Empordà. Pàg. 84.

Bas, es	Es Bas es tracta d'un escull enfonsat davant sa punta des Bató, punta que tanca pel sud es Golfet de s'Illa Roja.
Bató, es	Es Bató es tracta de la punta que tanca pel sud es Golfet de s'Illa Roja, la platja al sud de l'illot.
Bisbe, punta des (Palafrugell)	La punta des Bisbe és l'extrem sud del litoral municipal de Begur, és el sortint que separa la costa del municipi de Begur (nord), de la de Palafrugell (sud).
Bou i Mona, es i sa	Una part de s'Illa Blanca (Fornells). Possiblement són roques amb formes peculiars, relacionades pels pescadors locals amb els dos animals per semblança.
Caganer des Duc, es	Petita cala al sud de sa punta Negra (entre Sa Riera i Illa Roja). Una peculiaritat d'aquesta petita cala és que hi ha una arcada rocosa.
Calabursó Gros, es Calabursó Petit, es	Es Calaburons eren dos <i>forallons</i> o esculls ubicats a l'extrem dret de la platja de Sa Riera, els quals han quedat enterrats per la sorra que s'ha anat acumulant durant les darreres dècades a la badia de Sa Riera.
Calces d'en Mossènyer / Mossanya / Bussanya, ses	Es tracta d'una petita cala rocosa ubicada entre ses Negres i el cap sa Sal. Segons explica la llegenda, el Sr. Mossènyer pescava mentre la seva dona prenia el sol. En Mossènyer va decidir banyar-se a la mar, per a poder banyar-se es va posar un banyador blanc "ses calces de bany". Un cop van enfilel el camí per marxar, la dona va veure una taca blanca, i tota enfadada li va dir al seu marit que s'havia deixat ses calces a la cala. En Mossènyer va tornar a baixar i va adonar-se'n que les duia posades, i que allò blanc que es veia era una roca blanca. Va tornar a pujar ben enfadat amb ses calces posades i va haver d'explicar-li a la seva dona que el que veia era una simple roca blanca. Des de llavors, aquella petita cala és anomenada amb el nom de Ses Calces d'en Mossènyer. ⁴² Segurament "Mossènyer" era el cognom de l'home, ja que significa mossèn.
Calderes, ses	Ses Calderes són les calderes del vapor francès "George", el qual va naufragar just al davant de sa punta Espinuda, entre el Racó i Illa Roja l'any 1883.

⁴² Martín, M. (2012). *Llegendes de mar de la Costa Brava*. Edicions Sidillà. Pàg. 58.

	Les calderes del gran vapor van quedar enfonsades a pocs metres de les roques i mai van ser retirades. ⁴³
Campet , es	Es Campet es troba a l'extrem de sa punta des Mut de Terra (Aiguablava).
Cap de Begur	El cap de Begur és el segon punt més oriental de la península Ibèrica, després del cap de Creus. Amb una altitud màxima d'uns 110 metres d'altitud cau en forma de penya-segat, essent així la prolongació del massís de Begur en direcció est. Antigament esmentat com cap d'Aiguadreda o d' <i>Ayguafreda</i> . Actualment porta el nom de la vila de Begur, entitat capital del municipi homònim.
Capelleta de garbí , sa Capelleta de llevant , sa	Les Capelletes són dues raconades que hi ha al cap des Forn, una orientada a garbí (sud) i l'altra a llevant (est). El més segur és que fossin punts estratègics de pesca per a protegir-se dels vents de component est o sud (depenent del que bufés).
Carinyasses o Can Ventosa , punta de ses / Pi , punta des	Aquesta punta es troba entre la platja d'Aiguablava (sud) i el Port d'Esclanyà (nord). El nom més popular és la punta d'en Ventosa, el qual prové de la finca que hi ha just a la punta, Can Ventosa.
Castellet , el / es (Aiguablava)	Es Castellet és la roca que hi ha al marge dret de la platja d'Aiguafreda, just al final de l'embarcador. Es tracta d'una roca amb una forma piramidal formada per cubs de granit. Possiblement el nom de la roca va ser-li atorgat per la forma.
Castellet , es (Fornells)	A Fornells, hi ha un altre topònim anomenat es Castellet, aquest es troba entre la punta d'en Darna i sa Guardiola, al sud de la cala d'en Malaret.
Cau des Neros	Es Cau des Neros es troba al sud del cap de Begur, just entre l'Ase i es Molinet. Analitzant el topònim, podria tractar-se d'una cova submarina on els pescadors de la zona hi pescaven molts nerros.
Cementiri , es	Es Cementiri, es tracta del tram rocós entre sa Roca Roja i sa punta Llarga (marge nord-oest de la badia de Sa Riera). És una zona que es va anomenar el cementiri ja que s'hi enterraven els difunts que morien a l'antic nucli de pescadors de Sa Riera. Autors com Raurich, ubiquen es Cementiri just a la platja de ses Llunes, també anomenada cala del Rei. ⁴⁴

⁴³ Raurich i Ferriol, S. (1944). *Historia General de Bagur: Desde la remota antigüedad en seis volúmenes manuscritos con ilustraciones*. Vol. IV, Pàg. 30.

⁴⁴ Raurich i Ferriol, S. (1944). *Historia General de Bagur: Desde la remota antigüedad en seis volúmenes manuscritos con ilustraciones*. Vol. V, Pàg. 4.

Coll des Gorg / Gort	El coll des Gorg és un petit coll que connecta l'alt de Sant Pau amb la roca de sa Regana, a la punta des Plom (Badia de Sa Tuna).
Coves, ses	Ses Coves són les coves que queden al vessant nord de la punta des Mut, entre el Parador i la badia d'Aiguablava.
Creu, punta de la	La punta de la Creu és un dels principals sortints del litoral Begurenc, de fet es tracta del sortint més septentrional de la costa begurenca. Es tracta d'una punta formada per conglomerats que es va enfonsant a la mar a través d'un pendent suau. Es troba dins la reserva marina de ses Negres, entre la punta d'en Toni i el Cap des Forn.
Creueta, sa	Sa Creueta és un indret de les roques del costat sud de la cala d'Aiguafreda, allà s'hi troba la font de sa Creueta.
Darna, punta d'en	La punta d'en Darna es troba entre les cales d'en Malaret i sa Guardiola, a Fornells.
Degotís des Falcó, es	Un degotís o degotall es tracta d'un traspuament d'aigua, que en aquest cas sorgeix de l'interior de la terra i cau en forma de degotament a la mar. ⁴⁵ El primer de tot es troba a la cala des Falcó, al vessant sud del cap de Begur, i degota de sota s'Espadat d'en Serrallés fins la cala. En el cas des Degotís, es troba sota el puig des Cau, al nord del cap de Begur i degota les aigües directament a la mar.
Degotís, es	
Descàrrega / Descarreda, sa	Sa Descàrrega o Descarreda és un illot que queda just al davant de sa punta des Falcó, al sud del cap de Begur.
Eixugador, s'	S'Eixugador és una petita cala dins la badia de Sa Tuna, orientada a tramuntana i protegida dels vents de llevant per sa punta des Plom. Queda just al sud de la platja de Sa Tuna. En aquesta cala s'estenien les xarxes.
Encalladora, s'	S'Encalladora és l'espai que queda entre sa punta des Plom i el cap de Begur. Segons Raurich, es tracta d'un indret on hi va haver molts naufragis. Com bé indica el nom "encalladora", se suposa que moltes naus van quedar encallades a causa de la gran quantitat de roques, forallons o esculls que hi ha a la zona.

⁴⁵ Institut d'Estudis Catalans. (s.d.). Degotís. *DIEC2*. (27 d'abril de 2021).

Esclanyà, Port d' o cala dels Trucs / Tries	El port d'Esclanyà és una cala rocosa amb un embarcador al centre. Es troba orientada a l'est, entre Aiguablava (sud) i Fornells (nord), concretament entre la punta Ventosa i sa Guardiola. Analitzant el topònim, possiblement es tractés del port de l'antic terme d'Esclanyà, annexionat al municipi de Begur.
Escletxa des Tramadiu, s'	Escletxa oberta en forma de penya-segat a la cala des Tramadiu, entre es Paluell i la punta des Bisbe, al sud d'Aiguablava. En referència a l' <i>Onomasticon Cataloniae</i> , el mot "Tramadiu" prové de "trauc", juntament amb el mot "matriu" i amb l'eliminació de la "r" i la "u", formant el mot tramadiu. Per tant, el significat de tramadiu seria el de forat o roques on es crien algues. ⁴⁶
Escudelleta, s'	S'Escudelleta és un illot que hi ha al sud del cap de Begur, entre platja Fonda i l'Illa Negra.
Espadat d'en Serrallés / Serrallets / Serrallós, s'	S'Espadat d'en Serrallés, Serrallets o Serrallós, es tracta d'un espadat (pendent vertical), que va de la cara sud del cap de Begur fins la cala des Falcó. És esmentat de diverses formes, però tot indica que la forma correcta és la de "Serrallés", ja que era un cognom comú a Begur. Per aquest espadat s'hi va precipitar l'home que duia aquest cognom, com s'esmena a l'obra de Raurich. ⁴⁷
Espenyat d'en Ribas	S'Espenyat d'en Ribas és el penya-segat de la platja de l'Illa Roja. Pel que indica el topònim, sembla ser que l'home que duia per cognom (o malnom) "Ribas" es va precipitar pel penya-segat. Aquest fet és comú a diferents topònims del litoral de Begur.
Espinuda, sa punta	Sa punta Espinuda és el primer aflorament rocós que es troba al litoral septentrional begurenc, just al sud de la platja del Racó i separant-la de la cala Moreta (Illa Roja). El mot "Espinuda" possiblement fa referència a la forma escarpada i punxeguda de la roca, la qual es compara amb la forma d'espina de peix.
Estasia, cala n' o de n'	La cala de n'Estasia és una cala estreta i llarga molt atapeïda que forma part del nucli de Fornells. Es troba al sud del cap Rubí, molt a prop de la font que du per nom el mateix que la cala. Analitzant el topònim, devia ser una cala (juntament amb la font), que pertanyia o

⁴⁶ Corominas, J. *Onomasticon Cataloniae: Els noms de lloc i noms de persona de totes les terres de llengua catalana*. [en línia], 1995, Vol. VII, pàg. 348.

⁴⁷ Raurich i Ferriol, S. (1944). *Historia General de Bagur: Desde la remota antigüedad en seis volúmenes manuscritos con ilustraciones*. Vol. V, Pàg. 2.

	bé s'hi banyava una tal Estasia. Algunes fonts canvien el nom d'Estasia pel d'Anastàsia.
Estufador, s' / Bufador, es	Aquest topònim és molt comú al litoral empordanès. Un estufador es tracta d'un bufador. Un bufador és una escletxa, un forat o una petita cova per on surt corrent d'aire. Aquest corrent d'aire surt a través del buit que provoca l'aigua un cop és impulsada a l'interior de la cavitat rocosa gràcies a la força de les ones. En el cas del litoral begurenc n'hi ha dos de coneguts, s'Estufador i s'Estufadora.
Estufadora, s'	S'Estufador es troba al sud del cap de Begur, a les proximitats de la platja Fonda, entre es Moltó Gros i s'Escudelleta. També és anomenat s'Estufador de sa Creu. En segon lloc, hi ha s'Estufadora, el qual es troba a la punta del cap de Begur, anomenada es Morro des Cap. Segons Raurich, quan la mar està agitada, sembla que rugeixi.
Faixes, ses	La cala de ses Faixes és al sud de la punta des Mut, just a sota del Parador. L'etimologia del mot "faixa", indica que prové del mot llatí "fracturis", el qual significaria un lloc trencat. El mot "faixa" coincideix amb el paisatge, ja que és una cala sota una escletxa rocosa molt escarpada. ⁴⁸
Falcó, platja des / Vinya Espatlada, sa	Es Falcó és la primera cala que es troba en direcció sud des del cap de Begur. Es tracta d'una petita cala de sorra gruixuda i aigües cristal·lines sota un abric rocós, des d'on degota es Degotís des Falcó, ben bé sota s'Espadat d'en Serrallés (esmentats anteriorment). Segons l' <i>Onomasticon</i> , el mot "falcó" en tots els àmbits geogràfics elevats, caps o puntes, prové de l'ocell de presa. ⁴⁹ L'altre nom que rep aquesta cala, és a dir, sa Vinya Espatlada, és el nom que li van donar els pescadors del municipi de Palafrugell. Possiblement hi havia unes feixes amb vinyes que penjaven del penya-segat i que possiblement van esllavissar penya-segat avall.
Falcó, sa punta des	Sa punta des Falcó és la punta que queda al sud-oest de la cala.

⁴⁸ Corominas, J. *Onomasticon Cataloniae: Els noms de lloc i noms de persona de totes les terres de llengua catalana*. [en línia], 1995, Vol. IV, pàg. 184. <https://oncat.iec.cat/veuredoc.asp?id=18340>

⁴⁹ Corominas, J. *Onomasticon Cataloniae: Els noms de lloc i noms de persona de totes les terres de llengua catalana*. [en línia], 1995, Vol. IV, pàg. 185.

Falguerines, ses	Ses Falguerines és una cova ubicada a s'Encalladora. Es tracta d'una cova amb estalactites i molt humida, on hi creixien falgueres. Les aigües que es filtren són les del rec de l'Aigua. ⁵⁰
Fonda, platja / Mar Pinc o Mar Pi, platja des / Marpinch, platja des	La platja Fonda o del Mar Pinc, és la segona platja que hi ha en direcció sud-oest des del cap de Begur. Es tracta d'una de les platges més grans del municipi, i la seva principal peculiaritat és que les sorres son d'una tonalitat negrosa. La platja es troba entre el cap Rubí (sud) i sa punta des Corb (nord). L'etimologia del nom indica que és una platja enfonsada, ja que per accedir-hi s'han de baixar un munt d'escales des del cap Rubí. Tanmateix, es tracta d'una platja on el mar és més profund.
Fondal de s'Abei	El fondal de s'Abei es tracta del fondal de la cala d'Aiguafreda i la costa sud del cap sa Sal.
Foradada, sa	La Cova de sa Foradada és una cova que queda al penya-segat de ses Llampaias, a s'Encalladora. Es troba a uns 70 metres sobre el nivell del mar.
Foraió d'en Bragueta	El foraió ⁵¹ d'en Bragueta és un illot que hi ha just al sud de la punta des Falcó. Possiblement fos on pescava en Bragueta, ja que l'article personal masculí "en" ens indica que pertanyia a algú, en aquest cas a en Bragueta.
Foraió de Fitor / Fitó	El foraió de Fitor (o fitó) es troba a la costa de s'Encalladora, a l'alçada de sa punta des Plom.
Foraió de la Creu	El foraió de la Creu és l'illot que es troba just al davant de la punta de la Creu.
Foraió dels Frares, es	Es foraió dels Frares es trobava a la platja de Sa Riera, a l'altitud de sa Piroлта. La progradació de la platja de Sa Riera l'ha anat enterrant al llarg dels anys fins fer-lo desaparèixer. Aquest fet ha ocorregut amb la majoria dels forallons de la platja de Sa Riera.
Foraió dels musclos o negat, es	Es foraió dels musclos o Negat es troba a la costa de sa Nau Perduda, dins la reserva marina de ses Negres.
Foraió des cap Rubí, es	Es foraió des cap Rubí és el foraió que queda just al davant del cap Rubí, a Fornells.
Foraió des Tramadiu	Es foraió des Tramadiu és un foraió que hi ha al davant de l'Escletxa des Tramadiu.

⁵⁰ Costa, L. (2007). Begur en blanc i negre: Memòria d'un poble. (2ª Ed.). A.B.C edicions. Pàg. 50.

⁵¹ Foraió, Forallons i furions. A Begur, els esculls o illots que sobresurten fora de la mar s'anomenen forallons, foraió o furions.

Foraió Gros, es	Es foraió Gros i es foraió Negat són dos foraións que hi ha just entre s'Illa Negra i sa punta des Falcó, al sud del cap de Begur. El foraió Gros és de grans dimensions en comparació del foraió Negat, el qual es troba negat per les onades, com indica el seu nom.
Foraió Negat, es	
Foraió o Llosa de sa Cala, es	Es foraió de sa Cala és un foraió que queda just al davant de la punta de ses Negres.
Forn, cap des	El cap des Forn és un sortint dins la reserva de ses Negres, entre ses Negres i punta de la Creu. En aquest cap hi havia unes petites mines de ferro, el qual es fonia al Port des Pi. ⁵² És possible que el topònim provingui de la fosa dels metalls que s'extreien del cap.
Fornells, port de	L'única infraestructura portuària del municipi de Begur. L'espigó del port queda just al davant de s'Illa Blanca.
Gispert, cova d'en	La cova d'en Gispert es troba just al nord de la punta des Bisbe, a pocs metres del terme municipal de Palafrugell. Es tracta de la cova més profunda de tota la Costa Brava, la seva fondària és d'uns 150 metres aproximadament. El nom i l'article personal masculí "en", indica un possible propietari o on hi pescava en Gispert. El més possible és que Gispert sigui un cognom, ja que és comú a la zona del Baix Empordà.
Golfet de s'Illa Roja	El Golfet de s'Illa és la platja que queda al sud de l'Illa Roja. Es tracta d'una cala molt més tancada que la que queda a la part nord de l'illa, la cala Moreta. El nom fa referència a la forma tancada i arrodonida que té la mar alhora d'endinsar-se dins la terra, un golf de molt petites dimensions.
Golfet de ses Mines	El Golfet de ses Mines és al vessant nord del Cap des Forn. El nom fa referència a la forma tancada i arrodonida que té la mar alhora d'endinsar-se dins la terra, un golf de molt petites dimensions. Mentre que el mot "Mines" fa referència a les antigues mines de ferro que hi havia al cap.
Guardiola, sa	Sa Guardiola és una petita entrada de mar entre les roques a Fornells, entre la cala d'en Malaret i el Port d'Esclanyà.
Herbes, Ses	La cala de Ses Herbes és una petita cala molt estreta entre el Parador i la punta des Paluèll.

⁵² Raurich i Ferriol, S. (1944). *Historia General de Bagur: Desde la remota antigüedad en seis volúmenes manuscritos con ilustraciones*. Vol. V, Pàg. 4.

Illa Blanca	S'Illa Blanca és un illot a la costa del nucli de Fornells. És una illa de tonalitats clares, en relació a s'Illa Negra, la qual és més fosca.
Illa Negra	S'Illa Negra, al sud del cap de Begur (davant sa punta des Falcó) és un illot de tonalitats negres.
Illa Roja	L'Illa Roja és l'illot que dona nom a la platja de l'Illa Roja. La seva principal peculiaritat és que el color de la roca és rogenc. Anteriorment es tractava d'una illa, però la progradació litoral que han patit les platges del nord de Begur (Racó, Illa Roja i Sa Riera), l'ha acabat per unir a la terra a través d'una platja en forma de tómbol.
Italians, els	Els Italians es tracta d'una urbanització abandonada i semi-enderrocada ubicada al sud de s'Espadat d'en Serrallés, just a sobre de sa Descarreda o sa Descàrrega.
Llampaies, ses	Ses Llampaies es tracta d'un penya-segat ubicat a s'Encalladora. Es tracta del vessant sud del puig de Sant Josep (Sa Tuna). Al mateix penya-segat s'hi troba sa Foradada. L'origen del nom del penya-segat podria estar relacionat amb els llampecs.
Llécola, sa	Sa Llécola és un topònim ubicat al mateix penya-segat de ses Llampaies, a s'Encalladora. El topònim podria provenir del mot masculí "llécol", que es tracta d'una estratificació de sediments argilosos. Concretament al penya-segat, hi ha una zona amb llécols.
Llosa de cap sa Sal	La Llosa de cap sa Sal es tracta d'un illot just al davant del cap.
Llosa des Fanguejadors, sa	Sa Llosa des Fanguejadors és una roca en forma de llosa (plana), enfonsada just al davant de sa punta d'en Toni, a Sa Riera. Quan la mar està bellugada les ones trenquen just a sobre de sa Llosa.
Llosa des Pi, sa	Sa Llosa des Pi es tracta d'una roca en forma de llosa (plana), enfonsada just al davant de la punta de can Ventosa.
Mal entrar, illa de	L'illa de Mal Entrar es troba just al davant de la punta del cap des Forn, dins la reserva marina de ses Negres. Aquest illot juntament amb la punta del cap formen un petit canal, però el topònim indica que no és un bon lloc de pas, segurament perquè hi ha forallons i esculls que poden malmetre el timó, la quilla o el buc de les embarcacions.
Mal Pas, es	

	Un altre topònim que expressa el mateix seria es Mal Pas, en aquest cas al sud del cap de Begur, entre s'Escudelleta i sa Recauba.
Malaret , cala/platja d'en	La platja o cala d'en Malaret, és una de les cales sorrenques del nucli de Fornells. Concretament és la cala que més al sud queda del nucli, entre el Port de ses Orats i la punta d'en Darna. El nom "Malaret" prové del Sr. Mirendes, conegut com en Malaret, el qual va ser un dels primers estiuejants a Fornells. ⁵³
Mata Socarrada , sa	Sa Mata Socarrada és un topònim ubicat just a sobre de la petita cala del Bany de la Sultana, a la vora de la pèrgola.
Mig , es	Es Mig és la part central de la badia de Sa Tuna.
Mines de Plom , ses	Ses Mines de Plom són unes antigues mines de plom que hi havia al sud-oest del cap sa Sal.
Molinet , es	Ubicat just al sud des Morro des cap de Begur.
Moltó Gros i Petit , es	Són dos illots al nord-est de platja Fonda. Els moltons són els mascles castrats d'ovelles. Possiblement els pescadors associessin els illots amb els animals.
Moreta , cala	La cala Moreta és la cala que queda més propera a sa punta Espinuda, al nord de L'Illa Roja, unida al Golfet de s'Illa a través d'una platja en forma de tómbol.
Morro des Cap , es	Es Morro des Cap és la punta del cap de Begur, la qual té un sortint rocós en forma de morro.
Mut de Fora , punta des	Sa punta des Mut d'Aiguablava és una punta rocosa i plana que en obrir-se al mar es separa en dos com unes tisoires. La que queda més al nord és la punta des Mut de terra, mentre que la que queda més al sud és la punta des Mut de fora.
Mut de Terra , punta des	
Nau Perduda , sa	Sa Nau Perduda és una petita badia rocosa entre ses Negres i el cap des Forn, dins la reserva marina de ses Negres. De la mateixa manera que s'Encalladora, sa Nau Perduda ha estat un indret on els naufragis han estat presents, com narra el mateix topònim, en aquestes aigües una nau es va perdre (enfonsar).
Negres , ses	Ses Negres es tracta de l'indret que dona nom a la reserva marina protegida de Begur, i alhora són uns illots i una sèrie de puntes que cauen al mar en forma de penya-segats d'escassa altitud. La tonalitat de les roques d'aquest indret és fosca (negrosa), fet que donà nom a les roques.

⁵³ Raurich i Ferriol, S. (1944). *Historia General de Bagur: Desde la remota antigüedad en seis volúmenes manuscritos con ilustraciones*. Vol. V, Pàg. 89.

Omella Grossa, s'	Ses Omelles són dos illots ubicats entre Sa Tuna i s'Eixugador. Una és més grossa que l'altra.
Omella Petita, s'	
Orats, port de ses	El Port de ses Orats és una cala ubicada al centre del nucli de Fornells, sota l'actual Hotel Aigua Blava. Antigament servia d'embarcador.
Pa de Pessic, es	Es Pa de Pessic és una petita punta al sud dels Ulls de Llop i del Salt de na Marianna, just al sud de la punta de la Creu.
Paluell, punta des	Es Paluell és la punta que queda just al sud de sa punta des Mut. No hi ha cap referència de l'origen etimològic del topònim.
Pas, es	A diferència dels topònims esmentats anteriorment com “es Mal Pas” o “l'illa de Mal Entrar”, referents a estrets canals perillosos per on no s'hi havia de passar amb les embarcacions, també hi ha topònims com aquest, que esmenten tot el contrari. En aquest cas, es Pas es troba al nord del Mal Pas, just al sud del cap de Begur, a l'oest de s'Illa Negra. Es Pas era un lloc segur per on navegar amb les embarcacions.
Pedres Blanques, ses	Ses Pedres Blanques és una part de sa punta des Plom (Sa Tuna), al sud de l'Alt de Sant Pau. Com indica el topònim, es tracta d'un punt de sa punta des Plom on les roques són blanques.
Pega, illa de sa	L'Illa de sa Pega és un illot que es troba a prop de la punta de ses Negres.
Pescador, es	Es Pescador es tracta d'una punta poc prominent i amb un pendent molt suau a l'oest de sa punta des Plom (Sa Tuna). Era un punt on hi solien haver pescadors.
Pirolta i Bassa d'en Carlitus, sa	Sa Pirolta era la roca (actualment mig enterrada sota quatre metres de sorra) que separava la platja de Ses Llunes (al nord) de la platja de Sa Riera (al sud). Possiblement el mot “pirolta” sigui una variació dels mots llatí “petra alta”, ja que es tractava d'un roc de grans dimensions que separava dues platges. Aquesta deducció neix fruit de la lectura del llibre Àlbum de Records: Begur, en el qual s'esmena el mot “pidraltes” per expressar el mot “pedretes”. ⁵⁴ Pel que fa a la Bassa d'en <i>Carlitus</i> , es tractava d'una bassa que es formava just al davant de sa Pirolta, on en <i>Carlitus</i> , un negociant de bestiar, hi banyava la seva haca (cavallet petit, semblant a un poni). ⁴⁶
Planassa, sa	

⁵⁴ Abarca, P. (2015). *Àlbum de records: Begur*. Edicions Baix Empordà. Pàg. 84.

Planasses, ses	Són tres els topònims que es refereixen a extensions de roques aplanades per l'acció de l'erosió (plataformes d'abració). En primer lloc, sa Planassa es tracta de la plataforma d'abració als extrems de les dues puntes des Mut (la de Terra i la de Fora). En segon lloc, ses Planasses són les toques completament planes de sa punta Espinuda (platja del Racó). I finalment, ses Planelles, les quals són més petites (com es mostra el diminutiu "-elles" a diferència dels altres mots "-asses" / "-assa"). ses Planelles són dos illots a prop de s'Illa Blanca de Fornells.
Planelles, ses	
Platges / Platgetes, Ses	Ses Platgetes són unes petites cales formades a peu de penya-segat a la zona de sa Descarreda/sa Descàrrega.
Plom, cova des	Sa punta des Plom es troba just a l'est de la platja de Sa Tuna, és la punta que protegeix la cala dels vents del sud i de l'est. El punt més alt de la punta es troba a l'Alt de Sant Pau. Entre l'Alt de Sant Pau i es Coll des Gorg s'hi troba la cova des Plom, una antiga mina de Plom que no va ser gaire rendible. Les extraccions i la presència d'aquest mineral van acabar per donar nom a la punta.
Plom, punta des	
Portell, es	Es Portell és un pas entre els illots de sa punta des Plom, com indica el propi mot "portell", que significa porta o pas.
Port des Pi	La cala del Port des Pi és una petita cala sorrenca que queda al sud de Sa Riera, on hi havia un petit embarcador. Anteriorment no hi havia gaires pins a la zona, possiblement hi havia algun pi bord (<i>Pinus halapensis</i>) que va acabar de donar nom a la cala.
Portelleres / Portellades, ses	Ses Portelleres o Portellades són uns esculls prop de sa Descarreda, al sud del cap de Begur. Possiblement, de la mateixa manera que el topònim des Portell, es tracten de passos d'embarcacions.
Pou, punta des	Sa punta des Pou es troba a prop de Sa Riera, a l'est de sa punta d'en Toni i sa Llosa des Fanguejadors. Es Pou serà el que donarà nom a la punta, i es tracta d'una cova vertical en forma de pou natural que connecta amb l'aigua de la mar.
punta Llarga, sa	Sa punta Llarga es tracta d'una punta prima i allargada (com indica el topònim) que es troba al marge nord de Sa Riera, entre es Caganer des Duc i es Cementiri.

punta Negra, sa	Sa punta Negra és la punta rocosa que tanca la badia de Sa Riera pel nord. Com indica el topònim, la coloració de la roca és molt fosca, gairebé negra.
Racó, platja del	La platja del Racó és la primera platja del municipi (per l'extrem nord), limita amb la platja de Pals i és tancada pel sud per sa punta Espinuda. El seu nom prové del fet de trobar-se tancada pels penya-segats a ponent, tot i que formi part de la platja de Pals. Antigament la platja era de dimensions més reduïdes, però també ha patit els efectes de la progradació litoral (com Sa Riera o l'Illa Roja).
Recauba, sa	Sa Recauba es tracta d'un petit sortint rocós al sud de sa Descarreda/Descàrrega.
Regana, la / sa	Sa Regana es una zona deprimida a sa punta des Plom, entre l'alt de Sant Pau i la punta des Plom (pròpiament). Segons l' <i>Onomasticon</i> , és molt comú a algunes roques de la costa de les Balears. Concretament l'utilitzen per a designar un solc o una escletxa que parteix una punta o un cap. En el cas de sa Regana (des Plom), es tracta d'un petit solc o escletxa que separa la punta en dues parts. ⁵⁵
Rei, cala del	La cala del Rei era una petita cala que quedava entre la cala de ses Llunes i sa Roca Roja, al nord de Sa Riera. Actualment forma part d'una mateixa platja, la de Sa Riera.
Reserva Marina de ses Negres	Es tracta del nom que rep la reserva marina de ses Negres, la qual va del Pa de Pessic a la punta de ses Negres.
Roca Roja, sa	Sa Roca roja és la roca que queda al marge esquerra de la platja de Sa Riera. Sa Roca Roja separa el Bany de la Sultana de Sa Riera. (Anteriorment separava el Bany de la Sultana de la cala del Rei). Sobre sa Roca Roja hi ha la famosa Pèrgola de Sa Riera.
Roques Altes, ses	Ses Roques Altes són unes grans roques ubicades a la badia de s'Encalladora.
Roques / Roca des Corb	La Roca des Corb o Roques des Corb, són les roques que queden al marge esquerre de la platja Fonda, a la part nord. El topònim pot relacionar el color de la roca (negre) al color dels corbs, o directament pot donar a entendre que és un punt on hi ha corbs marins.

⁵⁵ Corominas, J. *Onomasticon Cataloniae: Els noms de lloc i noms de persona de totes les terres de llengua catalana*. [en línia], 1995, Vol. VI, pàg. 362.

s'esquerda-on-vestí-es-vapor / s'embarrancada des Vapor	S'esquerda-on-vestí-es-vapor o s'Embarrancada des Vapor es tracta d'una esquerra que hi ha a la cara nord del cap de Begur on suposadament s'hi va estimbar un vapor.
s'Infern , cova de	Sa Cova de s'Infern és una petita cala rocosa molt tancada a prop de sa punta des Pou.
Ullastre , punta de s'	Sa punta de s'Ullastre és una punta rocosa que queda entre cap sa Sal i la cala d'Aiguafreda. El mot ullastre pot fer referència a la vegetació que hi havia en aquell moment, els ullastres o oliveres silvestres, ja que es tractava d'una zona de feixes.
Sal , cap sa	Cap sa Sal és un dels principals caps o sortints del litoral begurenc. Es troba al sud de ses Negres i al nord de la cala d'Aiguafreda. Aquest punt del litoral begurenc és famós per la gran construcció que es va dur a terme a mitjan segle XX, l'Hotel cap sa Sal. L'origen del nom prové d'unes petites cavitats que hi havia a la superfície de la roca del cap, on s'hi anava emmagatzemant l'aigua marina i acabava evaporant-se i convertint-se en sal. ⁵⁶
Sa Tuna , platja de	Sa Tuna és el nom que rep platja que queda al centre del litoral begurenc. Se situa a resguard de tots els vents gràcies a l'amfiteatre rocós que la protegeix. Per una banda el cap sa Sal la protegeix dels vents del nord, i la punta des Plom la protegeix dels vents de l'est i del sud. Pel que fa a l'etimologia del topònim, segons <i>l'Onomasticon</i> , el mot "Tuna" significa cova. ⁵⁷ Però tot i ser una cala on les coves són presents fins i tot a la mateixa platja (sa cova de Sant Pau), no se sap a ciència certa què és el que dona nom a la cala. Hi ha fonts que relacionen l'origen del topònim a la cova de Sant Pau (marge dret de la platja), en canvi hi ha qui ho relaciona amb la forma de la cala sencera a vista d'ocell. ⁵⁸
Sal , cova de la	Es tracta d'una cova litoral ubicada a l'oest dels Ulls de Llop, a prop de sa punta des Pou.
Salt de na Marianna	El Salt de na Marianna és una petita punta rocosa ubicada al vessant oest de la punta de la Creu. Les fonts

⁵⁶ Gran Angular TVE2. (2011, abril 13). *Andalusos de Begur*. [https://vimeo.com/22347551]

⁵⁷ Corominas, J. *Onomasticon Cataloniae: Els noms de lloc i noms de persona de totes les terres de llengua catalana*. [en línia], 1995, Vol. VII, pàg. 362.

⁵⁸ Riera i Asensio, A., Puig i Ferriol, F. (2009). *Sa Tuna 1940 – 1965. Records de la platja de Begur: Un testimoni plural a partir de la memòria col·lectiva*. Publicacions de l'Abadia de Montserrat.

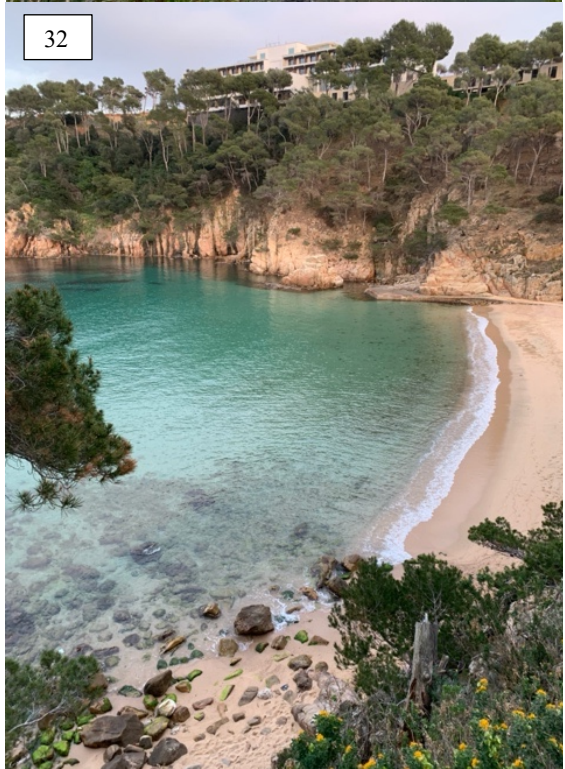
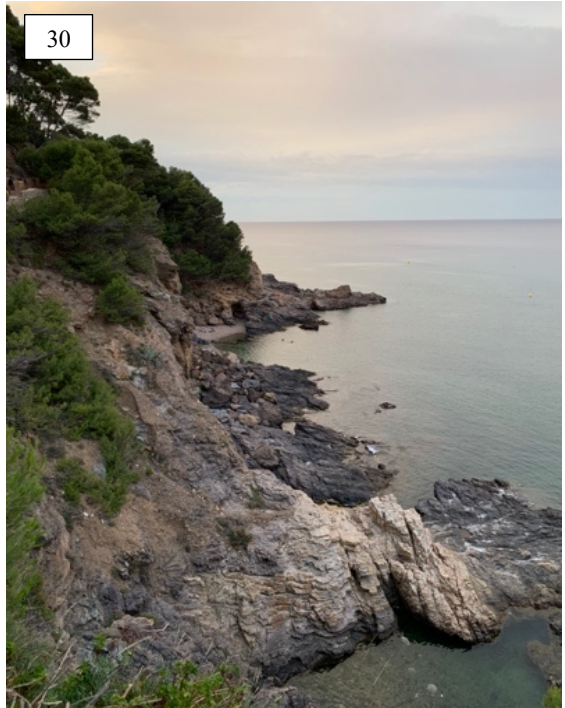
	indiquen que per aquestes roques va caure una dona anomenada Marianna.
Sant Pau , cova de	Sa cova de Sant Pau és la cavitat que hi ha a la platja de Sa Tuna. Es tracta d'una cova de poca profunditat, on segons la llegenda, hi vivia un monstre, el qual va acabar resultant ser un bou marí. Hi ha diverses coves a la Costa Brava, concretament a Portbou i a Cadaqués, on també s'hi amagaven bous marins. ⁵⁹
Sant Pau , punta de	La punta de Sant Pau és una punta rocosa situada sota l'Alt de Sant Pau (punta des Plom).
Ses Llunes , platja	La platja de ses Llunes era una cala que es trobava situada entre la roca de sa Pirolda i la cala del Rei, a Sa Riera. Actualment és una cala inexistent, ja que a causa de la progració litoral i l'aportació de sorres que han patit les platges del nord del litoral begurenc, han acabat totes elles en una sola platja, la de Sa Riera.
Ses Negres	Ses Negres són uns afloraments rocosos en forma de penya-segat ubicats al nord del cap sa Sal. El topònim prové de la tonalitat negrosa de les roques.
Ses Negres , punta de	
Sota "lo" d'en Tià Roc	Es tracta de l'esclatxa formada pel rec de la creu. El topònim indica que sota l'esclatxa possiblement s'hi resguardava en "Tià Roc".
Tascó d'en Maset	El Tascó d'en Maset es troba just a la punta de cap sa Sal. Es tracta d'una roca en forma de tascó o falca ubicada al cap sa Sal i que sobresurt de les roques del voltant en forma cilíndrica.
Terme , es	Es Terme és un punt fronterer al sud de la cala d'en Malaret a Fornells. Possiblement s'anomenés així en temps que Esclanyà tenia sortida a la mar.
Toni o de Cas Sastre , punta d'en	Sa punta d'en Toni és la punta rocosa que tanca la cala del Port des Pi i la badia de Sa Riera pel nord-est. Possiblement era un punt on hi pescava el pescador "Toni" o els de "Cas Sastre". Allà també s'hi troba la cova des Capellans.
Traire , punta des	Sa punta des Traire és el sortint rocós al sud de sa punta des Plom. El topònim fa referència a una eina de pesca, el traire o fitora, que és una mena d'arpó de quatre puntes.
Tramadiu , cala des	Anteriorment s'ha esmentat l'Esclatxa des Tramadiu, la qual està ubicada dins la cala des Tramadiu. En aquest cas, la cala es troba al sud de sa punta des
Tramadiu , cala llarga des	

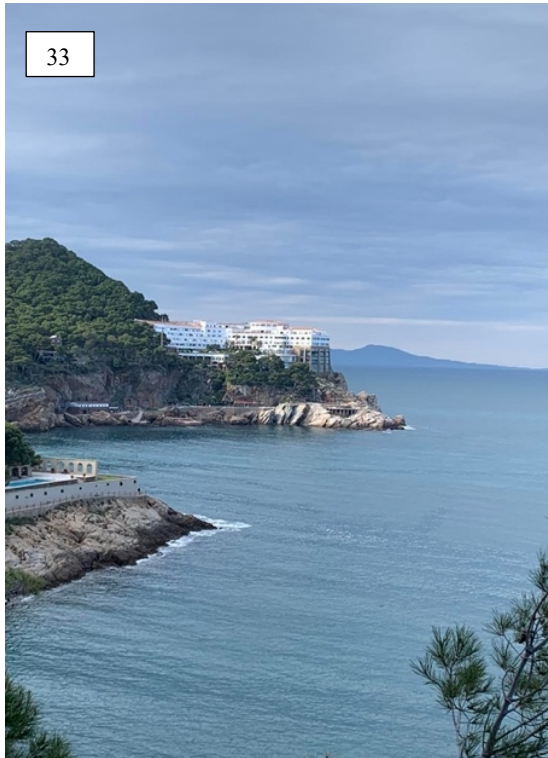
⁵⁹ Martín, M. (2012). *Llegendes de mar de la Costa Brava*. Edicions Sidillà. Pàg. 165.

	<p>Paluell, al sud d'Aiguablava. Es tracta d'un indret rocós molt escarpat on hi ha més d'una petita cala entre les escletxes rocoses. En referència a l'Onomasticon Cataloniae, el mot "Tramadiu" prové de "trauc", juntament amb el mot "matriu" i amb l'eliminació de la "r" i la "u", formant el mot tramadiu. Per tant, el significat de tramadiu seria el de forat o roques on es crien algues.⁶⁰ Tot i que Josep Castelló i Regencós al seu llibre <i>El perfil de la Costa: Palafrugell, Mont-ras i les illes Formigues</i>, fa referència al fet que el nom pot provenir del tram, trema o tramada (art de pesca).⁶¹</p>
Trencatimons, es	<p>Es Trencatimons era un foralló que hi havia a la platja de Sa Riera, el qual va quedar enterrat per la sorra en conseqüència de la progradació litoral que ha patit la platja.</p>
Truja, sa	<p>Sa Truja és un foralló o escull mig negat que hi ha just al davant de la cova d'en Gispert.</p>
Ulls de Llop, es	<p>Es Ulls de Llop és una roca amb dos grans forats, a l'oest del Salt de na Marianna (punta de la Creu).</p>
Vaques, illa de ses	<p>Ses Vaques és una petita cala rocosa sota un gran abric rocós a l'est d'Aiguafreda. Just al nord de la cala hi ha tres illots en forma de vaques ajagudes, les quals donaran nom a la cala.</p>
Vaques, ses	
Ventosa, punta	<p>La punta Ventosa és un petit sortint rocós entre les coves de s'Infern i de la Sal, a l'oest de la punta de la Creu.</p>

⁶⁰ Corominas, J. *Onomasticon Cataloniae: Els noms de lloc i noms de persona de totes les terres de llengua catalana*. [en línia], 1995, Vol. VII, pàg. 348.

⁶¹ Castelló i Regencós, J. (2003). *El perfil de la Costa: Palafrugell, Mont-ras i les illes Formigues*. Diputació de Girona, Ajuntament de Palafrugell i Ajuntament de Mont-ras.

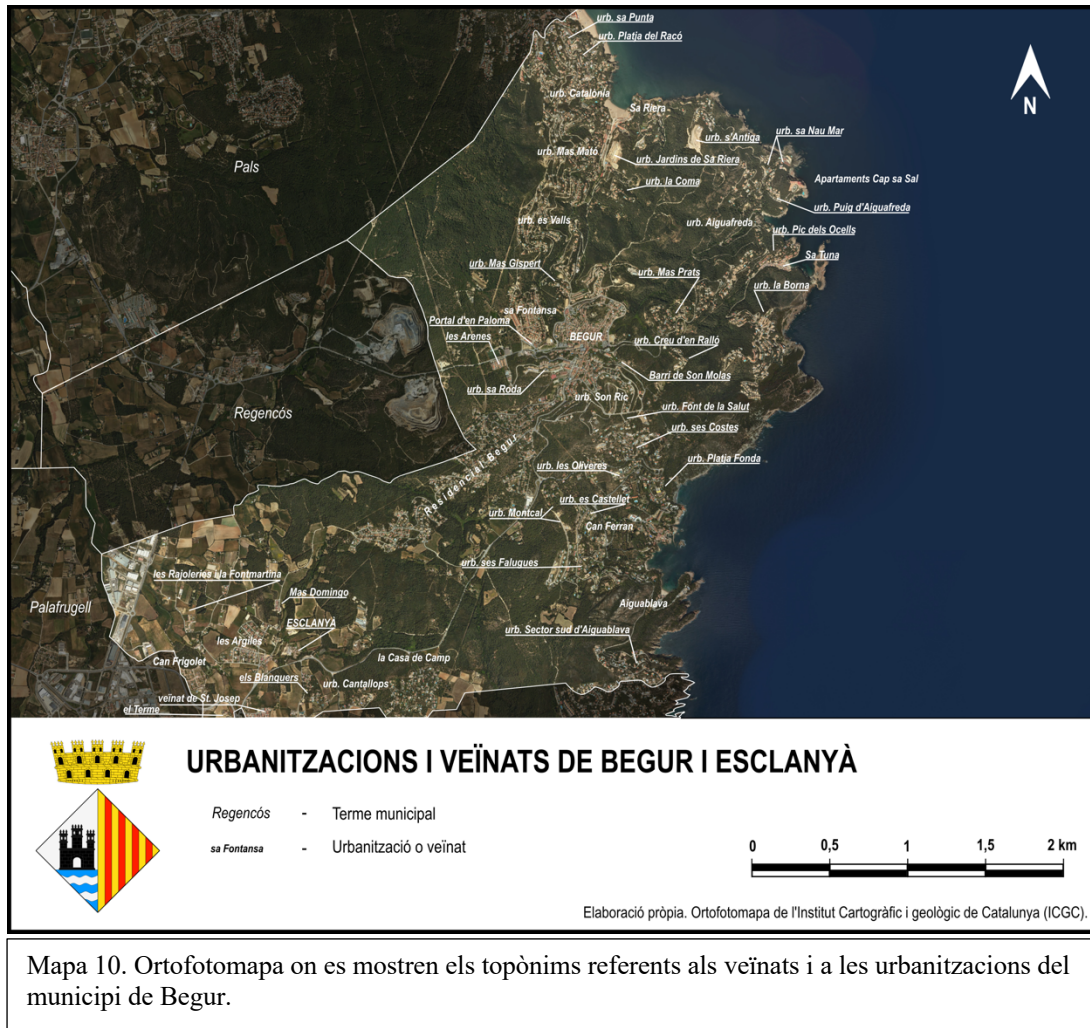

De dreta a esquerra: Fotografia 29. S'Eixugador (Sa Tuna). Fotografia 30. Es Cementiri, sa punta Llargà i sa punta Negra, Sa Riera. Fotografia 31. platja Fonda. Fotografia 32. Platja d'Aiguablava amb es Castellet sota el Parador. Fotografia 33. cap sa Sal. Fotografia 34. Cala de n'Estasia. Fotografia 35. Sa Nau Perduda i el cap des Forn. Fotografia 36. Ses Llampaiques, s'Encalladora i de fons el cap de Begur i el puig des Cau. Totes les fotografies són pròpies.

5.4. Toponímia del poblament

En aquest apartat es farà referència a la toponímia relacionada al poblament, és a dir, tant als nuclis urbans com a les urbanitzacions, veïnats, masos, edificis religiosos, torres de guaita i edificacions medievals. També s'inclourà un edifici de gran importància històrica, el Semàfor del cap de Begur.

En referència a aquest bloc, els topònims que es trobaran són molts d'ells nous, ja que la majoria donen nom a urbanitzacions de nova o recent construcció. També s'hi troben urbanitzacions que conserven els topònims antics, com és el cas de la urbanització de Son Ric o la de ses Costes, en canvi la urbanització Catalònia és un nom inventat. D'altra banda hi ha els barris i els nuclis històrics, els quals conserven el seu nom original, així com Begur, Esclanyà o el barri de Son Moles.

- Veïnats i Urbanitzacions

El municipi de Begur es tracta d'un municipi on les urbanitzacions tenen una presència molt notable. Com es pot observar al mapa número 10, es pot veure com gran part del terme municipal es troba ocupat per urbanitzacions difuses. Aquestes urbanitzacions van

començar a construir-se amb l'arribada del turisme a la Costa Brava. Begur va seguir un model semblant a altres municipis de la Costa Brava com Roses, Lloret de Mar, l'Escala, Calonge i Sant Antoni o Llançà. La diferència de Begur amb els municipis esmentats és que la urbanització de Begur es va donar de forma difusa i en forma de cases unifamiliars o cases adossades, mentre que als altres municipis esmentats anteriorment també es va donar un model de construcció compacta en forma de blocs de pisos, model inexistent a Begur. El cas de Begur és més proper a altres nuclis com Tossa de Mar, Cadaqués o el Port de la Selva, els quals conserven gairebé en la seva totalitat el nucli antic inalterat, però la urbanització s'ha donat de forma difusa, no compacta.

Taula 6. Classificació dels topònims dels veïnats i urbanitzacions

Topònim	Descripció
Aiguablava	La urbanització d'Aiguablava es tracta d'un grup de cases unifamiliars aïllades en part, de luxe, que es troben als voltants de la platja d'Aiguablava, al sud del municipi. Compta amb 34 habitants. Gairebé tots els habitatges són de segona residència. ⁶²
Aiguafreda, urb.	La urbanització d'Aiguafreda es troba al vessant sud-est del puig Rodó, al voltant de la cala d'Aiguafreda. Compta amb un total de 21 habitants. El nom prové de la cala que porta el mateix nom.
Apartaments cap sa Sal	Els Apartaments cap sa Sal és una comunitat de veïns ubicada al l'antic famós Hotel cap sa Sal. Compta amb 3 habitants fixes.
Begur (Nucli antic)	El nucli de Begur compta amb 1.275 habitants, es troba ubicat entre els vessants de la Muntanya del Castell, el puig de Son Rich i Son Moles, i el puig d'en Subert. Segons l' <i>Onomasticon</i> , la seva etimologia indica que es tracta d'un mot d'origen preromà, és a dir iber-basca. El més possible és que el mot Begur provingui del proto-basc / ibèric <i>BEKOURI</i> , que significaria "vila del front", la qual cosa té sentit per la seva ubicació alçada i prop del cap de Begur, que es tracta d'un dels principals sortints del litoral català. Fins finals del segle XX va ser escrit de forma oficial com <i>Bagur</i> , però a causa de la transcripció fonètica de la E com a vocal neutra, va passar a ser anomenat Begur forma oficial. ⁶³ La primera referència documentada al lloc, si bé sense anomenar-se encara Begur, data de l'any 889 i és la concessió d'una possessió, que corresponia a una part del terme, al monestir de Sant Pau de Fontclara, feta pel rei franc Odó. El nom de Begur apareix per primer cop als inicis del segle XI, referit al castell. Concretament, l'any 1019

⁶² Pel que fa a les xifres d'habitants que es van esmentant, s'han considerat la que ens ofereix el nomenclàtor d'entitats de població per a l'any 2021.

⁶³ Corominas, J. *Onomasticon Cataloniae: Els noms de lloc i noms de persona de totes les terres de llengua catalana*. [en línia], 1995, Vol. II, pàg. 390.

	hi ha un primer esment d'un senyor feudal del castell de Begur, Arnusto de Bigurio, en la documentació del judici sobre el domini d'Ullastret entre els comtes d'Empúries i els de Barcelona.
Can Ferran, urb.	Can Ferran és un petit veïnat ubicat a prop de Fornells. Compta amb un total de 9 habitants.
Can Frigolet, veïnat	Can Frigolet és un petit veïnat d'Esclanyà, es troba a l'oest de Can Frigolet i és conegut com els horts de Can Frigolet.
Casa de Camp, la	La Casa de Camp es tracta d'una urbanització ubicada al sud del municipi, al vessant est del puig de Cantallops, a Esclanyà. Es tracta d'una urbanització ubicada a una antiga zona agrícola, és per això que va adoptar el nom de <i>Casa de Campo</i> , però es va traduir al català. Està formada per parcel·les d'habitatges individuals de segona residència, en la gran majoria, tot i que compta amb una població estable de 38 habitants.
Cantallops, urb.	La urbanització de Cantallops forma part d'Esclanyà, es troba a la falda oest del puig de Cantallops. Compta amb 13 habitants.
Catalònia, urb.	La urbanització Catalònia es troba entre la platja de Sa Riera i l'Illa Roja. Compta amb un total de 13 habitants.
Creu d'en Ralló, la	La urbanització de la Creu d'en Ralló es troba al puig de la Creu d'en Redó o Ralló. Compta amb un total de 3 habitants.
Dos Cales, urb.	La urbanització Dos Cales es troba a prop de Fornells. Possiblement el nom provingui de les dues cales que hi ha just a l'est de la urbanització, les cales del Port d'Esclanyà. Compta amb un total de 5 habitants.
el Terme	El veïnat del Terme es troba a Esclanyà, just a la frontera amb terme municipal de Palafrugell. El terme compta amb un total de 8 habitants.
els Blanquers, veïnat	Els Blanquers és un veïnat d'Esclanyà, es tracta del veïnat més proper al cementiri del nucli, a l'est del nucli antic. Compta amb un total de 36 habitants.
es Castellet, urb.	La urbanització des Castellet es troba a prop de Fornells, es tracta d'una urbanització residencial amb un total de 4 habitants.
es Valls, urb.	Es Valls és una urbanització ubicada a la vall de Sa Riera, anomenada es Valls, a Begur. Compta amb un total de 31 habitants. Es tracta d'una urbanització de segones residències on també viuen alguns habitants de primera residència.
Esclanyà (Nucli antic)	El nucli d'Esclanyà es troba al sud-oest del municipi, es tracta d'un petit llogarret antigament format per masies, un castell i una església romànica. L'origen del nom és confús, segons les fonts consultades pot provenir d'un possible cèltic SLANIA, i la terminació <i>-nyà</i> és molt típica de l'Empordà, dins el qual s'hi troben a dotzenes de nuclis amb aquesta terminació, segons afirma

	Corominas a l'Onomasticon. També afirma la possibilitat d'un origen llatí, en aquest cas a partir de l'evolució del mot ESQUILINIANUM fins a Esclanyà. ⁶⁴ Actualment el nucli d'Esclanyà compta amb 68 habitants. Segons referències documentals a l'arxiu Diocesà de Girona, consten citacions d'aquest topònim ja els anys 1151 (Asclania), el 1318 (Sclanyano) i el 1463 (Sclanya), entre d'altres. ⁶⁵
Fornells	Fornells és un petit nucli al sud del cap de Begur, al litoral begurenc. El seu origen es basa en un petit llogarret de barraques de pescadors al mateix lloc on es troba emplaçat en l'actualitat. Actualment compta amb 61 habitants.
Font de la Salut, urb.	La urbanització de la Font de la Salut es troba a cavall entre el vessant est del puig de Son Rich i el Pla de Son Rich. Compta amb un total de 4 habitants. El nom de la urbanització és donat per la Font de la Salut, ubicada a prop de la urbanització.
Jardins de Sa Riera, urb.	Els Jardins de Sa Riera és una urbanització en construcció a la falda nord del puig de la Coma, a Sa Riera.
la Borna, urb.	La Borna és una urbanització ubicada sobre el puig de Sant Josep i el puig d'en Malaret. Ocupa els vessants nord i sud del puig de Sant Josep i part de la vall del rec de l'Aigua de ses Falguerines. Compta amb un total de 57 habitants.
la Coma, urb.	La urbanització La Coma es troba a Sa Riera, al voltant del puig de la Coma. Compta amb un total d'11 habitants.
la Xarmada, urb.	La Xarmada és una urbanització al nord del nucli de Begur, ubicada a una antiga pedrera. Formada per blocs de cases adossades és un dels barris residencials de Begur. Compta amb 45 habitants.
les Arenes, urb.	Les Arenes és una urbanització o veïnat de Begur, igual que la Xarmada o sa Fontansa, es tracta d'un dels barris residencials de Begur. Format per blocs de cases adossades de protecció oficial, es troba a l'entrada del nucli de Begur per la carretera de Regencós, al marge sud. El nom prové de les dunes eòliques que hi havia en aquell punt del municipi. La població és comptada conjuntament amb el barri de sa Fontansa i el Portal d'en Paloma (532 habitants).
les Argiles, veïnat	Les Argiles es tracta d'un dels principals veïnats del nucli d'Esclanyà. Es troba a l'entrada del camí al nucli antic i compta amb 158 habitants. Juntament amb el

⁶⁴ Corominas, J. *Onomasticon Cataloniae: Els noms de lloc i noms de persona de totes les terres de llengua catalana*. [en línia], 1995, Vol. IV, pàg. 101.

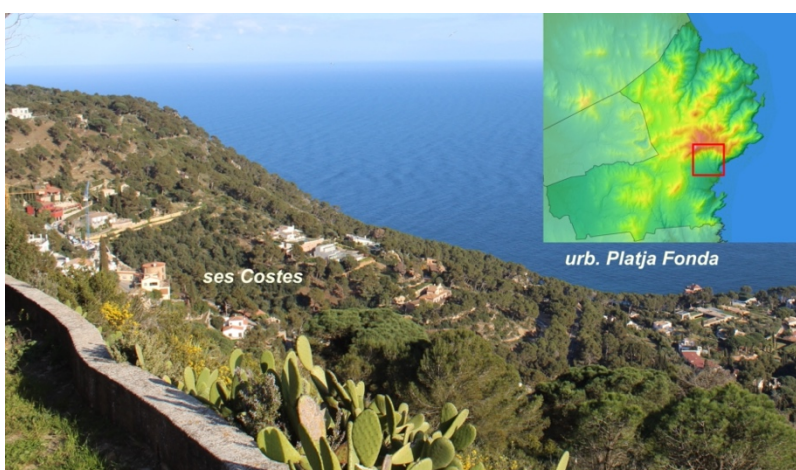
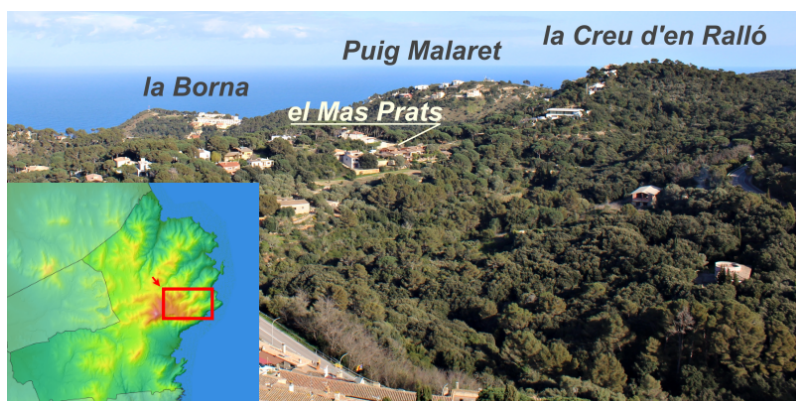
⁶⁵ Arxiu Diocesà, Arxiu Capitular de la Catedral i Biblioteca diocesana del Seminari de Girona. (2021). *Arxiu Capitular de la Catedral de Girona i Arxiu Diocesà de Girona*.

	barri de Sant Josep són els nuclis amb més població d'Esclanyà.
les Oliveres , urb.	Les Oliveres, anteriorment anomenat <i>los Olivos</i> en castellà, és una urbanització de Fornells. No té cap habitant anual, tots els habitatges són de segona residència.
les Rajoleries i la Fontmartina , veïnat	Les Rajoleries i la Fontmartina són dos veïnats d'Esclanyà. Es troben a l'est del municipi, a prop del polígon industrial. El nom de la Fontmartina prové d'una font propera a la urbanització, la Font Martina. És un veïnat que compta amb 33 habitants.
Mas Domingo , veïnat	El mas Domingo és un veïnat que es troba al nord del nucli antic d'Esclanyà. El nom del veïnat prové del mas veí, el Mas Domingo. Compta amb 47 habitants i es troba a prop de la urbanització Residencial Begur.
Mas Gispert , urb.	La urbanització del Mas Gispert se situa al nord del nucli de Begur, just al començament de la carretera de Sa Riera a mà esquerra. El nom de la urbanització prové de l'antic mas que hi havia on actualment hi ha la urbanització, el Mas Gispert. Actualment té un total de 25 habitants.
Mas Mató , urb.	La urbanització del Mas Mató s'emplaça entre la platja de Sa Riera i els vessants sud-est de la serra Ventosa, ocupant part de la vall des Valls. En aquesta urbanització es troba el Mas Mató, al nord del convent de Santa Reparada, el qual dona nom a la urbanització. La gran part dels habitatges d'aquesta urbanització són de segona residència, ja que és una de les urbanitzacions més extenses del municipi i només hi viuen 47 persones.
Mas Prats , urb.	La urbanització del Mas Prats es troba al voltant del Mas Prats. Es troba al voltant el puig d'en Prats, al sud del nucli de Begur, entre Begur i Sa Tuna. Compta amb 52 habitants.
Puig Montcal , urb.	La urbanització del puig Montcal es tracta d'una urbanització de Fornells, es troba a la falda del puig de Montcal. La construcció de la urbanització s'ha aturat per irregularitats, i els pocs habitatges que s'han construït són de segona residència. Només hi ha 1 habitant en aquesta urbanització.
Pic dels Ocells , urb.	La urbanització del Pic dels Ocells es troba a la falda del Pic dels Ocells, a cavall entre Sa Tuna i Aiguafreda. Juntament amb els habitants de Sa Tuna compta amb 23 habitants.
Platja del Racó , urb.	La urbanització de la platja del Racó es troba a l'oest de la platja del Racó, al vessant sud i est de la serra Ventosa, al nord del municipi. Tot i ser una urbanització gran, només compta amb 2 habitants.
Platja Fonda , urb.	La urbanització platja Fonda es troba sobre la platja Fonda (a l'oest de la platja). La platja dona nom a la urbanització compta amb 9 habitants.

Portal d'en Paloma, urb.	El Portal d'en Paloma és un veïnat que forma part de sa Fontansa. Van ser les primeres cases que es van fer a l'actual urbanització, una de les més importants del municipi, ja que és on hi viu un el segon gruix de població més gran (després del Residencial Begur). Es troba al voltant de l'aparcament de la Vinya de l'Artiga.
Puig d'Aiguafreda, urb.	La urbanització del puig d'Aiguafreda es localitza al sud-oest del puig Rodó d'Aiguafreda o el puig Bernabeu, a Aiguafreda. Tots els habitatges són de segona residència.
Residencial Begur, urb.	Juntament amb sa Fontansa, el Residencial Begur acull a la majoria de la població de Begur i Esclanyà. A diferència de sa Fontansa, es tracta d'una urbanització en forma difusa amb parcel·les aïllades, entre les quals n'hi ha de segona residència. Es tracta de la urbanització més extensa del municipi, comença pel nord al Mas Comangau i arriba al Mas Domingo d'Esclanyà, i està articulada a través de la vall formada per la riera de Salt ses Eugues. El Residencial Begur compta amb una població total de 640 persones, el 16% de la població total del municipi aproximadament.
s'Antiga, urb.	S'Antiga és una urbanització en construcció a l'antiga pedrera de s'Antiga. Es troba al vessant nord del puig Rodó.
sa Fontansa, veïnat	Sa Fontansa és un veïnat i urbanització que acull gran part de la població de Begur, juntament amb el Residencial Begur. És un barri format per habitatges unifamiliar, blocs de cases adossades de protecció oficial, habitatges d'auto construcció i també habitatges de segona residència (minoria). El barri compta amb serveis i negocis, i es troba sobre una antiga àrea agrícola de vinyes i secà anomenada sa Fontansa. Compta amb un total de 532 habitants (13,3% del total de Begur), juntament amb el veïnat de les Arenes i el Portal d'en Paloma. Es troba a l'entrada del nucli de Begur i està separat del nucli antic pel parc de l'Arbreda.
sa Nau Mar, urb.	La urbanització de sa Nau Mar es troba al litoral de Begur, just al nord del cap sa Sal, a la badia de sa Nau Perduda. Es tracta d'una urbanització de vacances formada per blocs d'habitatges comunitaris amb piscina. Compta amb un total de 16 habitants.
sa punta, urb.	La urbanització de sa Punta es troba a la platja del Racó, al nord del municipi. El nom ve de sa punta Espinuda, la punta rocosa ubicada a la platja del Racó. Compta amb 62 habitants i és una urbanització ubicada entre els municipis de Begur i Pals.
Sa Riera, veïnat	El veïnat de Sa Riera es troba a primera línia de mar, a la platja de Sa Riera. Ocupa l'extensió que ocupaven les antigues barraques de pescadors, tot i que actualment és

	més gran que el nucli originari, ja que els edificis originaris han desaparegut gairebé en la seva totalitat i s'han canviat per apartaments. És un veïnat que compta amb 30 habitants.
sa Roda , urb.	La urbanització de sa Roda es troba sobre el puig de Sa Roda, també és conegut com el veïnat del Pavelló.
Sa Tuna , veïnat	El veïnat de Sa Tuna es tracta de les antigues cases de pescadors que hi havia a la platja de Sa Tuna, com ha passat a Sa Riera, a través de l'arribada del turisme, les barraques de pescadors van anar canviant de forma i es van convertir en habitatges i apartaments d'estiu. El veïnat compta amb hotels, restaurants i fins i tot la capella de la Mare de Déu del Carme. Actualment compta amb 23 habitants.
Sant Josep , barri de	El barri de Sant Josep es troba al sud del municipi, just al límit municipal amb Palafrugell, a l'est del veïnat del terme. Es tracta d'un barri d'auto construcció a l'entrada de Palafrugell, i a diferència de moltes de les urbanitzacions i veïnats esmentats, no compta amb cap casa de segona residència. Té una població total de 253 habitants.
sector sud d'Aiguablava	El sector sud d'Aiguablava és una urbanització ubicada al sud-est del municipi de Begur, just al sud de la platja d'Aiguablava, sobre el puig des Comal d'Aiguablava. Es tracta d'una urbanització de cases de luxe en parcel·les individuals. La urbanització compta amb 16 habitants i es troba connectada en direcció sud amb la urbanització de la cala d'Aigua Xelida (Palafrugell).
ses Costes , urb.	La urbanització de ses Costes es troba a ses Costes, que és el nom del vessant sud del puig de Son Rich. Es tracta d'una urbanització de luxe composta per parcel·les de cases individuals. En gran part es tracta d'una urbanització de segones residències, tot i que compta amb 17 habitants.
ses Falugues , urb.	Ses Falugues es tracta d'una urbanització de Fornells, ubicada entre el vessant nord de la Muntanya de ses Falugues i el vessant est del Montcal. De la mateixa manera que la urbanització de ses Costes, es tracta d'una urbanització de luxe on gairebé totes les cases són segones residències. Només hi viuen un total de 8 persones tot l'any.
Son Moles / Molas , Barri de	El barri de Son Moles es tracta d'un dels primers barris del nucli de Begur, es va articular al voltant de la font de Son Moles, a l'est del nucli de Begur. Actualment compta amb un nucli antic, algunes cases unifamiliars de nova construcció i un bloc de cases adossades.
Son Ric , urb.	La urbanització de Son Rich es troba al nord de Ses Costes, amb la qual connecta, ja que es tracta d'una urbanització que es troba a les falces i al cim del puig

de Son Rich. També connecta amb la urbanització de la Font de la Salut.

Fotografies 37, 38, 39. En primer lloc, es mostren les urbanitzacions de l'extrem nord-est del municipi. En segon lloc, a la fotografia 38 es mostren les urbanitzacions de l'est del municipi, i en tercer lloc, a la fotografia 39, es mostren les urbanitzacions del sector del sud del cap de Begur. Imatges preses des del castell i des del puig de Son Rich.

- **Masos**

Gran part dels masos que es conserven dins el municipi de Begur es troben a prop del nucli d'Esclanyà, ja que el relleu és molt més suau i és possible conrear sense dificultats. Cal dir que els masos, segons el POUM de Begur, consten en gran part del segle XVIII – XIX, però hi ha masos que són més antics, fins i tot dels segles XIV, XV i XVI. A Begur els masos es trobaven de forma disseminada on actualment hi ha el nucli antic de la vila, i en part es tracten dels masos que actualment conserven les torres de guaita.

La majoria de masos porten per nom “mas, can o cal” seguit d'un nom o una característica del mas, com Ca l'Aiguadé o Mas del Rellotge (té un rellotge de sol a la façana). En canvi els masos més antics de Begur (esmentats en documents al segle XV) porten la contracció “son” seguit del nom del propietari del mas, com és el cas del mas de Son Geli. La contracció “son” és molt comuna a Menorca i Mallorca i es tracta d'una fusió dels mots “açò” i “d'en”.

Taula 7. Classificació dels topònims dels masos

Topònim	Descripció
Mas del Rellotge	Masia al sud-oest d'Esclanyà. Data del segle XVII. Té un rellotge de sol a la façana. Ben conservat.
Ca l'Aiguadé	Ca l'Aiguadé és un mas que es troba al veïnat del Terme, al límit sud-oest del terme municipal de Begur. Data de l'any 1955.
Ca l'Anglada	Ca l'Anglada es tracta d'un mas ubicat a l'oest del municipi, al camí vell de Regencós, a l'est de Can Pipes i a les mateixes terres que Can Fanals. Data de 1967.
Ca L'Hortalà	Ca l'Hortalà és un mas ubicat al nord del nucli d'Esclanyà. Actualment està en estat d'abandó.
Ca la Mesado	Ca la Mesadó és un mas ubicat al nord del mas de Can Fanals, a l'est del nucli d'Esclanyà. Es tracta d'un mas datat del 1972 que es troba en un bon estat de conservació.
Cabanya del Mas des Sot	La Cabanya del Mas des Sot és una petita cabana en ruïnes que pertanyia al Mas des Sot, que es troba uns metres al sud. Es troba a l'est del nucli de Begur.
Cal Barraquer	Cal Barraquer es tracta d'un mas ubicat a l'extrem nord-oest, al límit amb el terme municipal de Regencós. No hi ha dades actualitzades d'aquest mas.
Can Benet	Can Benet és un mas ubicat al veïnat del Terme, al límit sud-oest del terme municipal de Begur. Data de l'any 1800 i es troba en bon estat de conservació.
Can Domingo	Can Domingo és un mas ubicat al nord-oest del nucli, entre el veïnat del Mas Domingo i el nucli antic d'Esclanyà. Es tracta d'un mas ben conservat datat del 1973.
Can Fanals	Can Fanals es troba ubicat a l'oest del municipi, al camí vell de Regencós, a l'est de Can Pipes i a les mateixes terres que Ca l'Anglada. Data de l'any 1700.

Can Jordi	Can Jordi és un mas ubicat al nord del veïnat de Sant Josep (Esclanyà), molt a prop dels límits amb el terme municipal de Palafrugell.
Can Just	Can Just és un mas que es troba al nucli d'Esclanyà. Actualment està en estat d'abandó i és datat del 1800.
Can Lino	Can Lino és un mas ubicat al veïnat del Terme, al límit sud-oest del terme municipal de Begur. Data de l'any 1970.
Can Mayola	Mas ubicat a l'oest del nucli d'Esclanyà, al nord del mas de Can Pipes. Es tracta d'un mas ben conservat datat de l'any 1800.
Can Vidalet	Can Vidalet es troba a l'oest del nucli d'Esclanyà, a l'extrem oest del terme municipal de Begur. Edificat l'any 1973.
Can Xifró	Can Xifró és un mas ubicat al veïnat del Terme, a l'extrem sud-oest del terme municipal de Begur. Data del 1920.
Mas Batllia	El Mas Batllia és un mas ubicat a l'est de la urbanització de Casa de Camp, vorejat d'extensions agrícoles i boscoses. És un mas conservat en bon estat i datat del 1800.
Mas Comangau	El Mas Comangau es troba al sud del nucli de Begur, on neix la riera de Salt ses Eugues.
Mas d'en Bou	El Mas d'en Bou és un mas ubicat al nord del Mas Batllia, es tracta d'un mas en ruïnes.
Mas d'en Llor / Llord	El Mas d'en Llord o Llor és un mas ubicat al paratge del Llord, a l'est de la urbanització de Casa de Camp, a l'est del municipi. Es troba en estat d'abandó.
Mas d'en Pinc	El Mas d'en Pinc es troba al nord-est del nucli antic de Begur. Es tracta d'un mas en perfecte estat de conservació, va ser la casa de la <i>bailaora</i> Carmen Amaya i actualment és l'Espai Mas d'en Pinc, on s'hi troba l'àrea de medi ambient de l'Ajuntament de Begur. Segons l'autor del llibre <i>Pirates i esclaus de Begur</i> , l'origen del nom prové del cognom de la família propietària del mas, els Pi, que va variar al mot Pinc. Data del segle XVI. El mas compta amb una de les torres de guaita conservades al municipi de Begur. ⁶⁶
Mas des Quinze	El Mas des Quinze és un mas ubicat a l'est del nucli antic de Begur. Es troba en bon estat de conservació i és datat de l'any 1800. Dona nom al rec des Quinze i als antics safareigs municipals.
Mas des Sot	El Mas des Sot es tracta d'un mas ubicat a l'est del nucli històric de Begur, a pocs centenars de metres. El mas va ser enderrocat pels propietaris per a construir un mas idèntic de nova construcció, el qual ha quedat abandonat. Actualment no queda res del mas històric.

⁶⁶ Vaquer i Catà, J. (1991). *Pirates i esclaus de Begur*. Ajuntament de Begur. Pàg. 63

	El mas ha donat nom a l'aparcament i als horts municipals ubicats a l'oest del mas.
Mas de Can Codina	A l'oest del nucli d'Esclanyà (al nord del Mas del Rellotge). Data del segle XVII. Ben conservat.
Mas Gispert (enderrocat)	El Mas Gispert es tractava d'un antic mas ubicat on actualment hi ha la urbanització del Mas Gispert, al nord del nucli antic de Begur, sobre un petit turó. Hi ha constància del mas a mapes com el de Ribot i a fotografies antigues d'autors com V. Fagnoli.
Mas Llauner	El Mas Llauner es tracta d'un mas de nova construcció a la urbanització de ses Falugues (Aiguablava).
Mas Magre	El Mas Magre es tracta d'un mas en està d'abandó ubicat a Esclanyà.
Mas Matilde / Mas Trencat (ruïnes)	El Mas Matilde es tracta d'un mas ubicat a ses Vinyes d'en Matilde, al nord del municipi de Begur, actualment a una zona de dunars fixats per pins pinyoners (<i>Pinus pinea</i>). Es troba en un punt força freqüentat per senderistes i habitants de Begur i és conegut popularment pel nom de Mas Trencat.
Mas Mató	El Mas Mató es troba al nord de Sa Riera, a prop del Convent de Santa Reparada. Es tracta d'un mas històric de Begur que va donar nom a la urbanització que el voreja. No hi ha constància de la data de la seva construcció.
Mas Nou (del Terme)	El Mas Nou es troba al veïnat del Terme, al sud oest d'Esclanyà, just al límit sud-oest del terme municipal de Begur. Va ser edificat l'any 1957.
Mas Regincós	El Mas Regincós es troba a l'est del nucli antic d'Esclanyà, al sud de Can Domingo. És un edifici datat de l'any 1800. Actualment és el restaurant Sa Papi·lla.
Mas Rostell (ruïnes)	El Mas Rostell és un mas en ruïnes ubicat a la urbanització del Residencial Begur.
Mas Sais	El Mas Sais és ubicat a l'oest del nucli d'Esclanyà, just a l'oest del Mas del Rellotge, a l'entrada d'Esclanyà a mà esquerra. Data de l'any 1944.
Masia de Can Frigolet / Ca l'Estanis	Ubicat al nord-oest del nucli d'Esclanyà. Datada del segle XVII. Bon estat de conservació. Anteriorment anomenat ca l'Estanis i datat del 1700.
Masia de Can Pipes	Al nord-oest del nucli d'Esclanyà. Data del segle XVII. Ben conservat.
Son Geli (ruïnes)	Ubicació desconeguda, però hi ha constància de l'existència del mas, ja que el propietari conjuntament amb dotze persones van ser un captiu de la pirateria otomana del segle XVI. Hi ha constància a la <i>Historia de Bagur</i> de Salvador Raurich, gràcies a uns textos de Pella i Forgas dins els <i>Llibres de Calvari</i> i fins i tot existeix a Begur la llegenda de la Vella de Son Geli, una vella que va cremar la cara amb uns pans roents a un dels pirates.

<i>Son Moles</i> (referències)	Hi ha referències escrites de la possible existència del mas de Son Moles on actualment es troba el veïnat i la font de Son Moles. Actualment no hi ha rastre de l'antic mas.
<i>Son Pujol</i> (referències)	De la mateixa manera que existeixen referències del mas de Son Geli, també existeixen referències que situen Son Geli a prop de l'actual carrer de Son Geli, al sud del nucli de Begur.
<i>Son Rich</i> (referències)	Existeixen referències que ubiquen el mas de Son Rich i les seves extensions a prop del puig de Son Rich, tot i que no existeix ni hi ha referències de la seva ubicació.

Fotografies 40 i 41. Imatge del mas més emblemàtic del municipi de Begur, el Mas d'en Pinc amb una de les torres del guaita més ben conservades. A la dreta, a la fotografia 41 es mostra el Mas d'en Matilde, ubicat a ses Vinyes d'en Matilde i el qual es troba en estat ruïnós.

- **Edificis religiosos**

L'advocació dels sants al municipi de Begur està molt relacionada a la seva història local, és a dir, l'advocació dels sants de Begur no és un fet arbitrari, sinó que hi ha un rerefons històric. Es pot observar que els temples del municipi es troben directament relacionats a els fets que més han marcat la història, els costums i la economia de Begur. Es pot observar que els mites i les llegendes dels diferents sants es troben directament relacionats a fets com la pirateria i la pesca.

Taula 8. Classificació dels topònims dels edificis religiosos

Topònim	Descripció
<p>Capella de la Mare de Déu del Carme (anteriorment capella de la Immaculada)</p>	<p>La capella de la Mare de Déu del Carme és una petita capella ubicada al nucli de Sa Tuna. Va ser construïda l'any 1955 per l'arquitecte Eusebi Bona (Begur, 1890 – Barcelona, 1972). Antigament es tractava d'una capella particular de la família Bona dedicada a la Immaculada, però posteriorment va passar a ser propietat de l'Ajuntament de Begur i va canviar la seva advocació a la Mare de Déu del Carme, patrona dels pescadors. Cada any, pel dia del Carme (19 de juliol) els veïns de Sa Riera i Sa Tuna s'uneixen per a celebrar una processó marítima amb la imatge de la verge.</p> <p>Es tracta d'un edifici de planta rectangular amb una petita porxada lateral. La façana té un portal de llinda monolítica i compta amb una petita espadanya mode de campanar.⁶⁷</p>
<p>Convent de Santa Reparada</p>	<p>El Convent de Santa Reparada es localitza al fons des Valls, a escassos quilòmetres de la platja de Sa Riera. Va ser fundat l'any 1699, quan es va cedir l'antiga capella dedicada a Santa Reparada i documentada del segle XV a l'orde mendicants dels mínims de Sant Francesc de Pàola. L'any 1836 quedà deshabitat a causa de la desamortització. Així, passà a ser propietat de l'estat l'any 1835 i fou subhastat l'any 1866. Quan el va adquirir Pere Forgas, el va convertir en un taller surotaper. Després de la Guerra Civil quedà deshabitat i esdevindrà residència estival del SEU (Sindicat Espanyol Universitari). Actualment es tracta d'un hotel. Segons la tradició, la llegenda que dona nom al convent i a la que serà la patrona de Begur és la llegenda de Santa Reparada. La llegenda es basa en un naufragi d'uns mariners italians a la platja de Sa Riera, els quals navegaven en una tempesta i van pregar-li que els</p>

⁶⁷ Pobles de Catalunya (CEDIP). (2018). *Capella de la Mare de Déu del Carme (Sa Tuna) (Begur(Esclanyà i cales) – Baix Empordà)*. [Consulta: 2 de Maig de 2021]. https://biblioteca.udg.edu/ca/estil-apa/pagines-web?language_content_entity=ca

	<p>conduís a un indret d'aigües calmades, aquest indret va ser la platja de Sa Riera. Com a promesa, erigirien un altar en el seu honor, però no els va semblar un escenari idil·lic per a fer-ho, ja que els va semblar un indret salvatge i inhabitat. Quan la mar es va calmar van decidir tornar a navegar, però la tempesta va reeixir. Els mariners van tornar a l'indret per a satisfer la voluntat celestial de Santa Reparada. Van intentar pujar la imatge al temple parroquial de Begur (Sant Pere), però el camí era feixuc i van erigir una petita ermita a mig camí, a la vora del rec de Sa Riera on actualment hi ha el convent.⁶⁸</p>
<p>Ermita de Sant Ramon</p>	<p>L'ermita de Sant Ramon se situa a la falda nord de la muntanya del castell a l'anomenat mirador de Sant Ramon o balcó de l'Empordà. Les primeres notícies que es tenen de l'ermita provenen de l'Arxiu Diocesà de Girona i consta l'existència d'una ermita del segle XVII, concretament de l'any 1605 ubicada a un mirador. L'estil inicial de l'ermita era barroc, però a causa de la Guerra Civil, l'ermita quedà completament destruïda. Com que la parròquia era propietat de l'Ajuntament, la va cedir a la parròquia municipal de Sant Pere i l'any 1952 es va beneir la capella dedicada a Sant Ramon Nonat.⁶⁹ Sant Ramon fou un personatge històric que va néixer al Portell (Segarra) per cesària (per això se l'anomena nonat), l'any 1204, i se'l va santificar pel fet de rescatar cristians captius pels pirates com a mercedari a València i a l'Alger. L'advocació a aquest sant té sentit, ja que Begur va ser un punt del litoral molt colpejat per la pirateria otomana, especialment al segle XVI. El dia de la seva mort, el 31 d'agost, és el dia que s'obre la capella i s'hi celebra una missa i un aplec de sardanes.⁷⁰</p>
<p>Església de Sant Esteve</p>	<p>L'església de Sant Esteve d'Esclanyà consta de segle XIII, concretament del 1280. Es tracta d'un temple romànic al centre del que serà el nucli antic d'Esclanyà. Es tracta d'un temple amb diferents elements del romànic. Destaca la portalada arquivada (posterior al romànic), l'ull de bou, el campanar d'espadanya (posterior al romànic) i l'absis semicircular.⁷¹</p>
<p>Església de Sant Pere i Santa Reparada</p>	<p>L'església de Sant Pere (i Santa Reparada) és l'església parroquial de Begur. Es troba al centre del nucli antic, entre la plaça de la Vila i la de l'Església i el carrer de</p>

⁶⁸ Costa i Fernández, L. (1993). *Begur: Quaderns de la Revista de Girona*. Diputació de Girona / Caixa de Girona. Pàg. 34 – 35.

⁶⁹ Costa i Fernández, L. (1993). *Begur: Quaderns de la Revista de Girona*. Diputació de Girona / Caixa de Girona. Pàg. 33 – 34.

⁷⁰ Vaquer i Catà, J. (1989). *La Capella de Sant Ramon*. Ajuntament de Begur.

⁷¹ Costa i Fernández, L. (1993). *Begur: Quaderns de la Revista de Girona*. Diputació de Girona / Caixa de Girona. Pàg. 14 – 15.

	<p>Boadella, on s'ubica l'antic hospital. Es tracta d'una església gòtica tardana construïda l'any 1574, tot i que hi ha constància que hi havia un temple romànic anterior. Posteriorment l'any 1648 es va construir la segona nau, dins la qual hi ha el segon altar dedicat a Santa Reparada, la patrona de Begur. L'altar major és dedicat a Sant Pere, patró dels mariners i els pescadors. Anteriorment hi havia un retaule barroc que va ser cremat l'any 1936, durant la Guerra Civil. Els elements més característics del temple són la nau poligonal, la volta de creueria, les capelles al costat sud on hi ha imatges com la de la Mare de Déu del Coral i el campanar inacabat i coronat amb una espadanya. El frontis és arquitravat, amb tres boles que representen la Santíssima Trinitat i una petita fornícula amb la imatge de Sant Pere. Al costat nord s'hi troba la nau dedicada a Santa Reparada i la sagristia. La parròquia apareix citada, ja, com a temple delmer l'any 1199.⁷²</p>
<p>Sant Hospital de Sant Carles de Begur</p>	<p>L'edifici del Sant Hospital de Begur es troba entre el carrer de Boadella, el carrer de Concepció Pi "Tató" i la plaça de Comas i Ros, al sud de l'església de Sant Pere. Es tracta de l'antic hospital de Begur, anteriorment anomenat Sant Hospital de Sant Carles de Begur, el qual fou una obra pòstuma del Dr. Comas i Ros, construït a finals del segle XVIII. Cal destacar els trets arquitectònics neogòtics en els arcs apuntats que hi ha a l'entrada de la capella com a l'òcul rodó superior a l'arc. Actualment es tracta d'un bloc de pisos de lloguer social.⁷³</p>

⁷² Raurich i Ferriol, S. (1944). *Historia General de Bagur: Desde la remota antigüedad en seis volúmenes manuscritos con ilustraciones*. Vol. III, Pàg. 2-12.

⁷³ Vaquer i Catà, J. (1990). *El Sant Hospital de Begur*. Ajuntament de Begur.

Fotografies 42, 43, 44, 45. D'esquerra a dreta la primera imatge es tracta de la capella de Sant Ramon de Begur, en segon lloc l'església parroquial de Sant Pere del nucli de Begur, en tercer lloc el campanar de Sant Esteve d'Esclanyà i finalment el Sant Hospital. Fotografies pròpies.

- **Torres de guaita i castells medievals**

Dins el municipi de Begur s’hi troben diferents tipus d’edificacions medievals i modernes. En primer lloc, els dos castells, tant el de Begur com el d’Esclanyà, relacionats amb el feudalisme. En segon lloc són molt notables les edificacions relacionades a la pirateria otomana del segle XVI. En aquest cas són torres cilíndriques amb merlets els merlets típics de Begur, és a dir, que tenen la forma d’escala i un forat al mig. Aquestes torres es trobaven adossades als masos del nucli de Begur, i servien per amagar-se i per guaitar i atacar els possibles atacs dels pirates. Algunes d’elles han desaparegut o fins i tot s’han enderrocat per aprofitar la pedra.

Taula 9. Classificació dels topònims de les torres de guaita i els castells medievals

Topònim	Descripció
Castell, El	El castell també anomenat el castell de Begur és potser un dels punts més coneguts del municipi. És el punt més alt del nucli de Begur i es troba sobre la muntanya del Castell. L’aspecte actual del castell és molt diferent del que era anteriorment, en l’actualitat només queden dues estructures en ruïnes de l’antic castell, i un mirador amb els merlets típics de Begur. L’antic edifici se situava sobre l’aflorament rocós del cim de la Muntanya del Castell, però abans d’haver-hi el castell, l’espai havia estat ocupat per altres pobladors d’època paleolítica i neolítica, i fins i tot s’hi van fer troballes de ceràmica de l’edat de ferro i ceràmiques àtiques, ibèriques i romanes. Les primeres notícies que es tenen del castell provenen del segle XI, del qual el senyor feudal propietari del “castell i edificis” de Begur va ser Arnust de Begur (any 1019). Va anar canviant de propietaris fins al segle XIV, que serà venut per part del rei Pere IV <i>el Cerimoniós</i> al baró de Cruïlles, Gilabert de Cruïlles. Segons un capbreu del 1407 se sabrà quines eren les relacions feudals a Begur, les quals eren molt dures, els pagesos de Begur gaudien de molt poques llibertats. ⁷⁴ Del que fou el castell només queda la torre cilíndrica (possible torre d’homenatge) a l’est del castell i la cisterna de recollida d’aigua. La resposta a les destruccions de l’antic castell fins a arribar a l’aspecte actual prové de tres conflictes bèl·lics. El primer va ser durant la Guerra Civil de 1462 – 1472, en el qual l’exèrcit francès (comat per Joan de Lorena) va enderrocar el castell per evitar una arribada de mar dels enemics. ⁷⁵ La segona destrucció del castell fou

⁷⁴ Costa i Fernández, L. (1993). *Begur: Quaderns de la Revista de Girona*. Diputació de Girona / Caixa de Girona. Pàg. 16 – 17.

⁷⁵ Mallorquí, E. (2004). *El castell de Begur, 1052 – 1604: Estudi i edició de la venda del castell a la Universitat de Begur, Regencós i Esclanyà l’any 1604*. Ajuntament de Begur.

	<p>protagonitzada pel Duc de Noailles durant la Batalla del Ter l'any 1694.⁷⁶</p> <p>El tercer conflicte va ser la Guerra del Francès, en el qual les tropes espanyoles dirigides pel general Doyle, van fer enderrocar el castell de Begur i la torre de Sa Tuna l'any 1810, deixant el castell amb l'aspecte més actual que fa que no es tingui constància de com era la fortalesa medieval.⁷⁷</p> <p>Amb el pas dels temps es va anar abandonant fins al segle passat, que es va merletar amb el merlet típic de Begur i s'hi van construir bancs de pedra i un camí per accedir al cim, creant així un mirador panoràmic de 360°.</p>
Castell o torre d'Esclanyà	<p>El castell d'Esclanyà és una torre de planta rectangular ubicada al nucli antic d'Esclanyà, al sud de l'església de Sant Esteve. Es tracta d'una torre romànica datada del segle XII, de la qual es poden destacar alguns elements com el matacà i la finestra amb un arc de mig punt, i també els merlets al costat nord.⁷⁸</p>
Torre de Can Marquès	<p>La torre de Can Marquès és una torre molt propera a la torre de l'Hermanac de Can Pi, al centre de Begur. Es troba al carrer de Frederic Sirés, a la vora del pati de les Escoles Velles, i com la resta de les torres de guaita de Begur, va ser construïda al segle XVII. Aquesta està annexionada a l'antic Mas Marquès. Una de les característiques d'aquesta torre és que a la llinda de l'entrada hi ha una mà esculpida, també té un matacà.⁷⁹</p>
Torre de Can Pella i Forgas	<p>La torre de Can Pella i Forgas es troba a la plaça de Pella i Forgas, al Pedró. La torre es troba adossada a Can Pella i Forgas, la casa de Josep Pella i Forgas, historiador i jurisconsult de Begur (1852-1918). Antigament va estar restaurada i pintada de blanc, però actualment llueix de pedra, com abans de ser restaurada.⁸⁰</p>
Torre de Sant Ramon o d'en Caixa	<p>La torre de Sant Ramon és una torre ubicada al carrer de Sant Ramon, a la cruïlla amb el carrer del Castell. L'interior d'aquesta torre ha estat molt modificat, fins i tot s'ha tapat el matacà i s'han eixamplat algunes finestres. Molt a prop d'aquesta torre hi havia la Universitat de Begur, és a dir, l'antiga casa de la vila.⁸¹</p>
Torre de Sa Tuna	<p>Les restes de l'antiga torre de Sa Tuna es troben a una propietat privada al nord-est de la platja de Sa Tuna. Les</p>

⁷⁶ Costa i Fernàndez, L. (1993). *Begur: Quaderns de la Revista de Girona*. Diputació de Girona / Caixa de Girona. Pàg. 22 – 23.

⁷⁷ Costa i Fernàndez, L. (1993). *Begur: Quaderns de la Revista de Girona*. Diputació de Girona / Caixa de Girona. Pàg. 40 – 41.

⁷⁸ Costa i Fernàndez, L. (1993). *Begur: Quaderns de la Revista de Girona*. Diputació de Girona / Caixa de Girona. Pàg. 14 – 15.

⁷⁹ Vaquer i Catà, J. (1991). *Pirates i esclaus de Begur*. Ajuntament de Begur. Pàg. 54-55.

⁸⁰ Vaquer i Catà, J. (1991). *Pirates i esclaus de Begur*. Ajuntament de Begur. Pàg. 59-62.

⁸¹ Vaquer i Catà, J. (1991). *Pirates i esclaus de Begur*. Ajuntament de Begur. Pàg. 57-59.

	primeres notícies que es tenen de l'antiga torre la daten d'abans del segle XVI. Es tractava d'una torre de guaita de l'antic Ajuntament de Begur i va ser destruïda juntament amb el castell de Begur l'any 1810 durant la Guerra del Francès. ⁸²
Torre del Mas d'en Pinc	La torre del Mas d'en Pinc és una torre adossada al Mas d'en Pinc, ubicat sobre el puig Subert, als afores del nucli antic, concretament al nord-est del nucli antic. Aquesta torre té dues finestres, una que mira al castell i l'altra que mira a la mar, conté les restes d'un matacà i està coronada amb merlets. És una de les més ben conservades de Begur i mesura un total de 12,30 metres d'altitud. Aquesta és l'única torre en propietat de l'Ajuntament de Begur. ⁸³
Torre del Mas Mauri de Vall	La torre del Mas Mauri de Vall és una torre que es troba al carrer de Sant Pere, just abans de la cruïlla amb la carretera de la Circumval·lació. Es tracta d'una torre mutilada, ja que tan sols es conserven els ciments de la torre. Possiblement es tractés de la torre més alta del nucli de Begur. Es troba adossada al Mas de Mauri de Vall. La torre contenia un matacà i un finestral gòtic, també estava coronada amb merlets, va ser desmuntada fins gairebé la meitat i les pedres van ser portades a uns forns de calç propers al mas. ⁸⁴
Torre Hermanac de Can Pi	La torre de l'Hermanac de Can Pi es troba entre el carrer de Bonaventura Carreras i el Camí del Mar. Es tracta d'una torre de guaita cilíndrica construïda al segle XVII en resposta a les escomeses de la pirateria otomana. Propietat de la família Pi de la Torre. ⁸⁵

⁸² Vaquer i Catà, J. (1991). *Pirates i esclaus de Begur*. Ajuntament de Begur. Pàg. 66.

⁸³ Vaquer i Catà, J. (1991). *Pirates i esclaus de Begur*. Ajuntament de Begur. Pàg. 63-65.

⁸⁴ Vaquer i Catà, J. (1991). *Pirates i esclaus de Begur*. Ajuntament de Begur. Pàg. 55-57.

⁸⁵ Vaquer i Catà, J. (1991). *Pirates i esclaus de Begur*. Ajuntament de Begur. Pàg. 55-57.

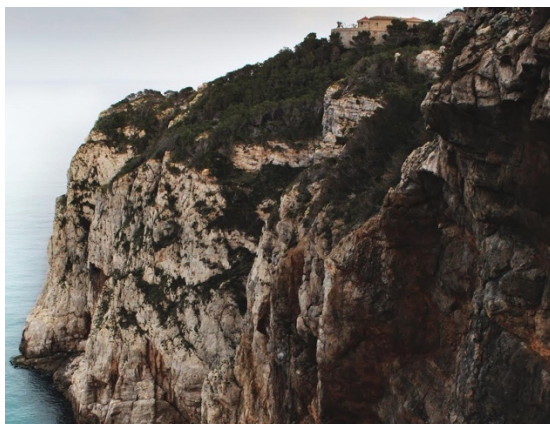

De dreta a esquerra: Fotografia 46, la torre de Can Pella i Forgas. En segon lloc, la fotografia 47 mostra una de les torres més ben conservades, la torre del Mas d'en Pinc. En tercer lloc, la fotografia 48 mostra la torre del castell d'Esclanyà. I finalment la fotografia 49 mostra la torre de Sant Ramon.

- Estació radio-semafòrica

Taula 10. Topònim referent al Semàfor

Topònim	Descripció
Semàfor, El	<p>El Semàfor es tracta d'una antiga estació ràdio-semafòrica d'orientació de vaixells i estació meteorològica, construïda sobre el cap de Begur l'any 1891. Va estar en funcionament fins a finals del segle XX. Aquest edifici va crear confrontacions amb el poble de Palafrugell, ja que on actualment hi ha l'edifici del Semàfor hi havia d'anar l'existent far de Sant Sebastià (Palafrugell), ja que les condicions geogràfiques del cap de Begur eren més adients que les del cap de Sant Sebastià. El canvi d'ubicació del far es va dur a terme gràcies a unes maquinacions polítiques que van fer les autoritats municipals del nucli de Palafrugell a Madrid.⁸⁶</p>

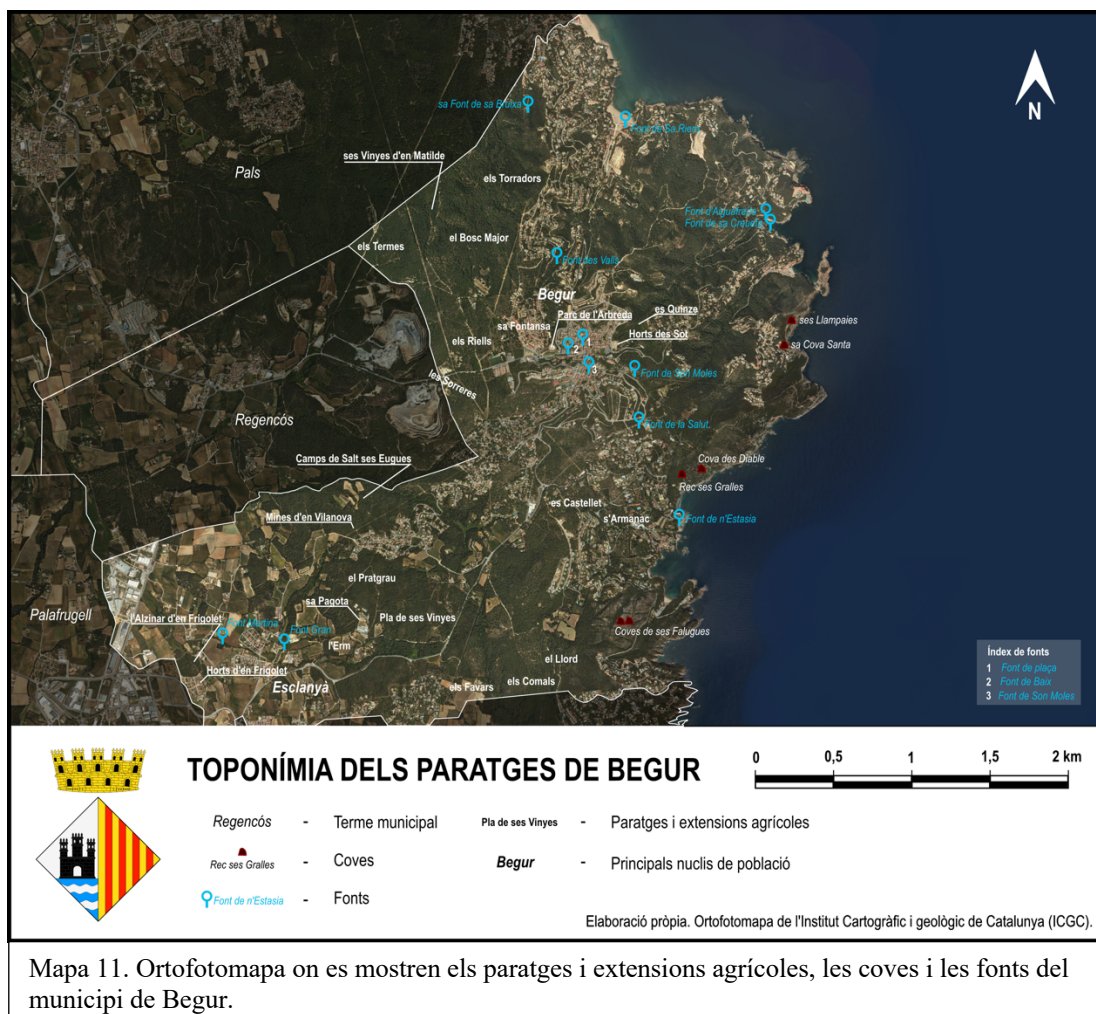
⁸⁶ Costa i Fernández, L. (1993). *Begur: Quaderns de la Revista de Girona*. Diputació de Girona / Caixa de Girona. Pàg. 66-67.

Fotografies 50, 51, 52. D'esquerra a dreta: La primera mostra l'edifici del Semàfor en l'actualitat. En segon lloc, a la fotografia 51 es pot observar la situació geogràfica del Semàfor, sobre el cap de Begur. En tercer lloc, a la fotografia 52 feta durant la primera meitat del segle XX per V. Fagnoli, es pot observar el Semàfor en funcionament.

5.5. Toponímia dels paratges

L'apartat de toponímia dels paratges és l'apartat on es classificaran tots aquells paratges o indrets, és a dir punts concrets dins alguns espais que tenen alguna peculiaritat per les activitats que s'hi ha desenvolupat al llarg dels anys. En aquest cas, s'han classificat les extensions agrícoles del municipi, ja que tenen certes característiques paisatgístiques concretes. També s'hi classifiquen els paratges amb nom propi per ser antigues extensions agrícoles o espais habitats que actualment es troben deshabitats. Els paratges són punts del territori considerats importants per a les persones per alguna raó específica o històrica important, on s'hi han fet aplecs i trobades dels habitants de la zona o fins i tot on es reunien per a desenvolupar algunes activitats concretes. És per això que dins aquest apartat també s'hi troben les coves, moltes de les quals estan rodejades de llegendes i històries locals, també les fonts del municipi i fins i tot extensions boscoses conegudes per la població. Aquest apartat és molt important, ja que el patrimoni agrícola, les fonts, les coves i els paratges en general han començat a passar a un segon pla al municipi de Begur a causa de l'augment desmesurat de l'activitat turística. Han quedat tant al marge, que en alguns casos es poden observar paratges, fonts, coves i extensions agrícoles completament aïllades i fins i tot vorejades d'urbanitzacions, perdent així tot el sentit de ser.

- **Paratges i extensions agrícoles**

Pel que fa a la toponímia de les extensions agrícoles del municipi, es tractaran de mots que descriuen l'extensió, així com l'Erm, o simplement serà el nom de l'extensió acompanyada del nom del propietari, com es pot observar amb els horts de Can Frigolet o ses Vinyes d'en Matilde. En el cas dels paratges passarà el mateix que amb les extensions agrícoles, és a dir, o bé el topònim va relacionat al propietari o bé descriu les característiques del paratge. En el cas dels paratges es pot observar la dinàmica descriptiva en el cas del Parc de l'Arbreda (antiga plantació de pollancre) o el Bosc Major, i la relació del paratge amb un propietari a l'alzinar d'en Frigolet.

Taula 11. Classificació dels topònims dels paratges i les extensions agrícoles

Topònim	Descripció
Alzinar d'en Frigolet, l'	L'alzinar d'en Frigolet és una extensió d'alzines a l'oest de Can Frigolet, a Esclanyà. Possiblement era propietat del mas Can Frigolet.
Armanac, s'	S'Armanac és una antiga extensió agrícola arbòria de Fornells. Actualment segueix parcel·lada i amb espècies com el garrofer.
Bosc Major, el	El Bosc Major és una extensió dunar poblada per pinedes i algun alzinar al nord-oest del veïnat de sa Fontansa, a Begur. El topònim fa al·lusió a la gran extensió boscosa.
Camps de Saltseugues / Salt ses Eugues	Els camps de Saltseugues són unes extensions agrícoles ubicades a la riba de la riera de Salt ses Eugues, al nord-oest del municipi, a tocar del municipi de Regencós.
Castellet, es	Es Castellet consisteix en una antiga extensió agrària arbòria ubicada al pla dels Bords de Fornells.
Comals, els (límit amb Palafrugell)	Els Comals és la zona muntanyosa al sud-est del municipi, entre els termes de Begur i Palafrugell. A prop del paratge s'hi troba el puig des Comal d'Aiguablava, nom del qual coincideix amb el del paratge i possiblement tenen relació.
Erm, l'	L'Erm és una extensió agrícola d'Esclanyà, concretament ubicada al nord-est del nucli antic. Al sud-oest dels Cactus Costa Brava o Sa Pagota.
Favars, els	Els Favars es tracta d'una extensió agrícola a l'est de l'actual urbanització de la Casa de Camp. El nom fa al·lusió al tipus de cultiu, és a dir a les faves, tot i que es tracta d'una zona on

	hi ha cultius de vinya. Possiblement el mot “favars” al·ludeix als antics cultius de l’extensió.
Fontansa, sa	Sa Fontansa actualment és un veïnat/urbanització de Begur ubicat sobre el qual antigament era l’extensió agrícola de sa Fontansa. Antigament era una zona aturonada al sud del Bosc Major, coberta de camps de cultiu de secà, així com vinyes. Possiblement l’origen del nom provingui de la contracció dels mots “Font d’ansa”, però no hi ha evidències ni referències que donin resposta a l’etimologia del nom.
Horts de Can Frigolet	Els Horts de Can Frigolet és una extensió d’horts a l’est de Can Frigolet, al sud de l’alzinar d’en Frigolet.
Horts des Sot	Els Horts des Sot són els horts municipals de Begur, ubicats as Sot d’en Ferrer, a l’oest de l’antic Mas des Sot.
Llord, el	El Llord és l’extensió boscosa al voltant de l’antic Mas del Llord (en ruïnes) a l’est del municipi, a l’est de la urbanització de la Casa de Camp.
Mines d'en Vilanova	Les Mines d’en Vilanova són unes antigues explotacions de plom ubicades al nord-est del nucli antic d’Esclanyà.
Pagota, sa / Pegota, sa (els Cactus Costa Brava)	Sa Pagota o sa Pegota, també conegut com el Cactus Costa Brava es tracta d’un paratge al nord de l’Erm, al nord-est del nucli antic d’Esclanyà (per on passa el camí vell de Begur). Es tractava d’una zona agrícola de la qual es conserven les barraques dels agricultors. Actualment és on hi ha els hivernacles de <i>Cactus Costa Brava</i> .
Parc de l’Arbreda	El parc de l’Arbreda és el parc municipal de Begur. Antigament es tractava d’una arbreda de pollancre amb un parc a l’interior. L’actual parc va ser inaugurat l’any 2004, el qual no té tants arbres com inicialment, tot i que ha conservat el nom. L’edifici que presideix el parc, el local jove, és d’estil contemporani i va ser dissenyat per l’estudi d’arquitectes RCR Arquitectes d’Olot.

Pratgrau, el	El Pratgrau es tracta d'una extensió agrícola entre Esclanyà i Begur, al nord-est de sa Pagota, a prop del Camí vell de Begur.
Quinze, es	Es Quinze es tracta dels antics safareigs públics de la vila de Begur. Es troben a prop del Mas des Quinze, a l'oest de Begur i recull les aigües del rec des Quinze. Hi ha hagut controvèrsia a l'hora d'escriure el nom del safareig, ja que a causa de les diferents maneres d'escriure el topònim hi ha qui es refereix al safareig i al paratge com "s'Esquinça", tot i que la forma oficial i el nom del Mas és "es Quinze". Es desconeix l'origen del nom i les primeres notícies que es tenen provenen del segle XVIII.
Riells	Els Riells es tracta d'una zona actualment coberta per pins, entre les Sorreres i es Bosc Major. Segons l' <i>Onomasticon Cataloniae</i> , el mot pot designar una zona de petits rius i torrents. ⁸⁷
Sorreres, les / Sorres / Arenes, les	Les Sorreres és un paratge de dunes eòliques actualment poblades per pinedes de pins pinyoners (<i>Pinus pinea</i>). Les Sorreres es troben a l'extrem oest del municipi, en zones com el camp de futbol o la urbanització de les Arenes. Les Sorreres van ser fixades amb pins pinyoners per evitar la propagació de les sorres i els moviments de les dunes.
Termes, els	Els Termes és un petit puig on convergeixen els límits municipals dels antics termes de Begur i Pals. Actualment també convergeix el terme municipal del nucli de Regencós, segregat de Begur al segle XVIII. On convergeixen els termes hi havia una fita que de pedra datada del 1634 que es conserva al pati de la Biblioteca Salvador Raurich de Begur. La fita té gravats els escuts de Begur i Pals. Al lloc original s'hi va col·locar una fita simbòlica amb l'escut dels tres municipis.
Torradors, els	Els Torradors és un paratge ubicat a la zona de la Serra Ventosa, al nord del nucli de Begur, a prop del puig dels Torradors.

⁸⁷ Corominas, J. *Onomasticon Cataloniae: Els noms de lloc i noms de persona de totes les terres de llengua catalana*. [en línia], 1995, Vol. VI, pàg. 387. <https://oncat.iec.cat/veuredoc.asp?id=34949>

Vinya de l'Artiga, la	La Vinya de l'Artiga o la Vinya del Portal d'en Paloma es tracta d'una antiga extensió de vinya ubicada a l'est del veïnat de sa Fontansa, Actualment és un aparcament públic.
Vinyes d'en Matilde, ses	Ses Vinyes d'en Matilde és un paratge a prop del Bosc Major, al nord-oest del nucli de Begur. Actualment es tracta d'una extensió de pinedes sobre dunes eòliques, però anteriorment es tractaven de les vinyes del Mas Matilde, el qual es troba en ruïnes, també conegut com el Mas Trencat.

Fotografies 53, 54. A la primera imatge (esquerra) s'observa el paratge del Bosc Major, a Begur. En segon lloc, a la imatge 48 s'observen els horts d'en Frigolet, al fons l'alzinar d'en Frigolet.

- Coves

Les coves sempre han estat llocs inhòspits per a la població, llocs i indrets desconeguts rodejats de llegenda i fins i tot en algunes èpoques escenaris d'amagatall contra els pirates o fins i tot magatzems de contraban. Les coves a Begur són molt notables gràcies a la composició rocosa de l'entorn, sobretot a la línia litoral, creades per l'erosió de la mar. De la mateixa manera que les coves han estat espais desconeguts per als pobladors de la zona, la majoria dels noms van relacionats a fets misteriosos, a divinitats i a tot allò desconegut, com pot ser l'infern.

Taula 12. Classificació dels topònims de les coves

Topònim	Descripció
Cova des Dioble	Sa cova des Dioble és una cavitat ubicada a l'est del Rec Ses Gralles, a la serra de sa Guàrdia.

Cova Santa, Sa	Sa cova Santa se situa als penya-segats de s'Encalladora, entre sa punta des Plom i el cap de Begur, a prop de ses Falguerines. Segons explica la llegenda, sa cova Santa era una cova on es Pipot, un pescador, mariner i coraller de Begur la freqüentava cada darrer dissabte de cada mes passada la mitjanit. Segons els begurencs se sentien laments, era una cova encantada a la qual cap begurenc s'havia atrevit a entrar-hi mai. ⁸⁸
ses Falugues, Coves de	Les coves de ses Falugues es troben a la muntanya de ses Falugues, Aiguablava. Es tracten d'unes cavitats artificials separades per pocs metres i d'origen desconegut. Segons la llegenda, dins les coves hi habiten ses Falugues, uns éssers mitològics esmentats a la descripció de la muntanya de ses Falugues.
Ses Gralles, Rec (Rech ses Graies)	Ses Gralles o el rec ses Gralles es tracten d'unes esquerdes ubicades al vessant sud del puig de Son Rich, a l'oest del puig de Sa Guàrdia, sobre platja Fonda. Hi ha diverses galeries, escletxes i coves estretes de gran profunditat.

⁸⁸ Martín, M. (2012). *Llegendes de mar de la Costa Brava*. Edicions Sidillà. Pàg. 294-300.

Fotografia 55. Aspecte de l'entrada a les coves de Rec ses Gralles, al sud-oest del cap de Begur. Fotografia pròpia.

- **Fonts**

L'aigua a Begur és un bé que brolla de la roca. Són nombroses les fonts que hi ha al terme municipal i tant al nucli de Begur com d'Esclanyà. Però encara que sembli que l'aigua a Begur ha brollat sempre, cal dir que hi ha hagut episodis de sequera severa. La font principal era la de plaça, i en moments de sequera es quedava sense aigua, com la de l'any 1905, en la qual l'Ajuntament de l'època va optar per fer noves prospeccions a diversos punts de Begur per tal de poder garantir l'abastament hídric de la població. Una de les fonts que servien d'auxiliars en cas de sequera era la de Son Pujol, també la de Son Moles, exclusiva dels veïns de la zona. Els punts del municipi amb més aigua i amb la més pura i potable eren a les platges.⁸⁹

Taula 13. Classificació dels topònims de les fonts

Topònim	Descripció
Aiguafreda , Font d'	La font d'Aiguafreda és la font ubicada a la cala d'Aiguafreda.
Baix , Font de	La Font de Baix és la que es troba al carrer de la font de Baix. Es tracta de la segona font del nucli, aquesta se situa sota el nucli antic, a baix, com indica el mateix nom.
Bruixa , sa Font de sa	Sa Font de sa Bruixa és la font ubicada a prop de la platja del Racó, a l'extrem nord del municipi de Begur. Es troba en una extensió boscosa, al nord dels Torradors. Actualment hi ha un restaurant a la vora que porta el mateix nom que la font.
Creueta , Font de sa	Sa Font de sa Creueta és la que se s'ubica a sa Creueta, Aiguafreda. Es troba al marge sud de la cala, a les roques.
Estasia , Font de n'	La Font de n'Estasia es pot veure al nord de la petita cala de n'Estasia, a Fornells.
Gran , Font	La Font Gran és la font del nucli d'Esclanyà.
Martina , La Font	La font Martina és la que brolla al nord-oest del nucli antic d'Esclanyà, al veïnat de la Fontmartina.
Plaça , Font de	La font de plaça és la font que hi ha annexa as Pedrís Llarg, a la plaça de la vila de Begur, a la façana nord de l'església de Sant Pere.
Riera , Font de Sa	La font de Sa Riera és la ubicada l'antic veïnat de pescadors de Sa Riera, a l'extrem sud de la platja, just al davant del Club Nàutic Sa Riera.

⁸⁹ Costa i Fernández, L. (1993). *Begur: Quaderns de la Revista de Girona*. Diputació de Girona / Caixa de Girona. Pàg. 50-51.

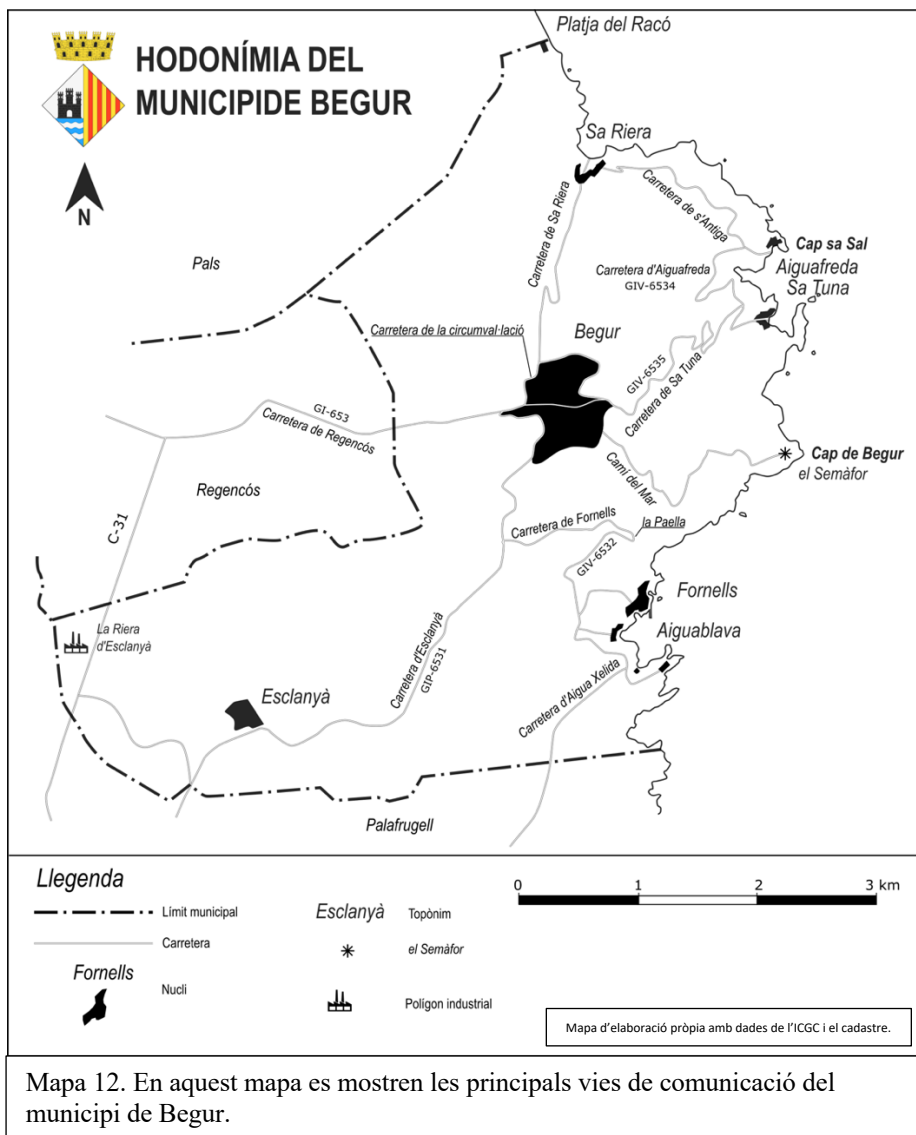
Salut , Font de la	La Font de la Salut és la que s'emplaça a l'est del puig de Son Rich, entre el puig i el pla de Son Rich.
Son Moles / Molas , Font de	La font de Son Moles és una font ubicada al veïnat de Son Moles, a l'est del nucli de Begur.
Son Pujol , Font de	La font de Son Pujol és la ubicada a la cantonada entre el carrer de Son Pujol i de Lluís Miró i Costa.
Valls , Font des	La font des Valls no es troba de forma física, però és esmentada en algunes fonts i relacionada a uns safareigs i a uns conreus que hi ha al fons de la vall des Valls, per on transcorre el rec des Valls.

Fotografies 56, 57, 58, 59. D'esquerra a dreta, la fotografia 56 mostra sa Font de sa Bruixa. La fotografia 57 mostra la Font de Baix. La fotografia 58 mostra la Font de plaça, i finalment la fotografia 59, mostra la Font de n'Estasia de Fornells.

5.6. Toponímia de les vies de comunicació o hodonímia

Finalment, dins l'apartat de la toponímia de les vies de comunicació o hodonímia, s'hi classificaran els topònims que donen nom als camins, carreteres, carrers, espais públics, ponts, places, etc.⁹⁰ Tot i que en aquest treball sols es classificaran les principals vies de comunicació, així com les carreteres que connecten els nuclis amb altres nuclis o veïnats, o els camins. També s'intentarà donar un sentit i una resposta a com ha sigut la comunicació del nucli de Begur i Esclanyà amb els nuclis més propers, com s'han desenvolupat i articulat les carreteres que ara es consideren imprescindibles per al desenvolupament local del municipi i com han anat evolucionant. Un clar exemple és l'anomenada "carretera d'Esclanyà", la qual ressegueix part de l'antic traçat del camí vell que portava d'Esclanyà a Begur, el Camí vell de Begur.

⁹⁰ Bertran, JM. (2013). *Toponímia a l'abast: Introducció a l'estudi dels noms de lloc*. Josep Maria Bertran. Pàg. 75.

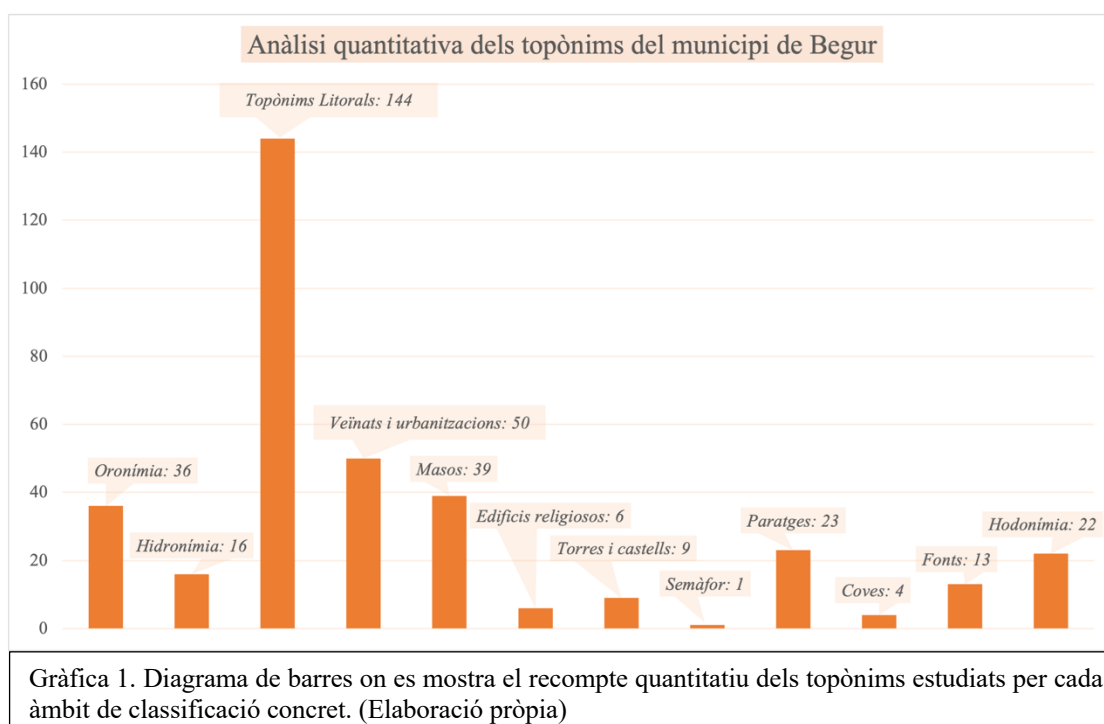
Taula 14. Classificació dels topònims de les principals vies de comunicació

Topònim	Descripció
Aigua , Camí de l'	El camí de l'Aigua és un dels antics camins que comunicaven la vila de Begur amb la platja de Sa Riera, passant pel convent de Santa Reparada, a la vora del rec des Valls, de Santa Reparada i finalment de Sa Riera en el tram més baix.
Aiguafreda a cap sa Sal i s'Antiga , Carretera d' (GIV-6534)	Carretera que comunica la carretera de Sa Tuna amb la cala d'Aiguafreda, el cap sa Sal i Sa Riera a través de la carretera de s'Antiga.
Begur , Camí vell de (A Sa Pagota - Els Cactus)	El Camí Vell de Begur comunica el nucli d'Esclanyà amb el nucli de Begur, passa per punts com sa Pagota o el Pratgrau. El traçat de la carretera d'Esclanyà o la GIP-6531 passa a la vora de l'antic Camí Vell.
C-31 (Pas entre Palafrugell i Regencós creuant el polígon industrial de la Riera d'Esclanyà)	La C-31 és la carretera de l'Eix Costaner, la qual connecta el Vendrell i Figueres. Un tram d'aquesta carretera (1,2 km en total) passa pel terme municipal de Begur, connectant el camí de Can Vidalet i el polígon industrial de la riera d'Esclanyà (oest del terme municipal) amb Palafrugell (sud) i Regencós (nord).
Circumval·lació , Carretera de	La carretera de la Circumval·lació és la carretera que voreja el nucli antic de Begur.
Corba de la paella	La corba de la paella és una corba de 180° ubicada a mig camí entre Begur i Fornells, popularment coneguda com la paella o <i>paiella</i> de Fornells.
Esclanyà , Carretera d' (les corbes) (GIP-6531)	La carretera d'Esclanyà és la carretera que comunica el nucli de Begur amb el de Palafrugell passant pel petit nucli d'Esclanyà. També és coneguda popularment com la carretera de les corbes, ja que a part de desnivells també té un traçat de corbes, a diferència de la carretera de Regencós, la qual és més recta.
Fornells i Aiguablava , Carretera de (GIV-6532)	La carretera de Fornells i Aiguablava és la que connecta el nucli de Fornells i la platja d'Aiguablava amb la carretera d'Esclanyà.
Fornells , Camí vell de	El Camí vell de Fornells és el que connectava la vila de Begur amb el nucli de pescadors de Fornells.
Mar , Camí del	El Camí del Mar connecta la vila de Begur amb el rec de l'Aigua, a s'Encalladora. El camí passa pel barri de Son Moles i el cap de Begur.
Pedregar , Camí del	El Camí del Pedregar és un camí d'Esclanyà que connecta l'escola pública l'Olivar Vell amb el Camí Vell de Regencós, també a Esclanyà.

Quinze , Camí des	El Camí des Quinze és el camí que connecta el safareig des Quinze amb la cala d'Aiguafreda, a Begur.
Regencós , Camí vell de	El Camí Vell de Renencós connecta el nucli d'Esclanyà amb Regencós.
Regencós , carretera de (GI-653)	La carretera de Regencós és la que comunica el nucli de Begur amb el nucli de Regencós, a l'oest de Begur. A diferència de la carretera d'Esclanyà, la qual connecta Begur amb Palafrugell, és recta, és a dir, no té revolts.
Sa Riera , Carretera de	La carretera de Sa Riera va ser construïda als anys trenta del segle XX, va ser construïda amb l'ajuda econòmica de Josep Antoni Pella, fill de Josep Pella i Forgas. Gràcies a l'impuls econòmic de la família Pella, la platja i el nucli es van comunicar, la qual cosa va fer que fos un dels primers punts del litoral begurenc on arribà el turisme.
Sa Tuna , Camí vell de	El Camí Vell de Sa Tuna connectava el nucli de Begur amb el petit nucli de Sa Tuna.
Sa Tuna , Carretera de (GIV-6535)	La carretera de Sa Tuna és la carretera que connecta la circumval·lació amb la platja i el nucli de Sa Tuna.
Semàfor , Camí del	El camí del Semàfor és el que comunica el Camí del Mar amb el Semàfor, sobre el cap de Begur.
Tamariu , Camí vell de	El camí d'Aiguaxelida és el camí que comunica Begur amb la cala d'Aiguaxelida i amb Tamariu, al sud-oest del Montcal. Passa a prop del Mas Batllia.
Vinyes d'en Matilde , Camí de	El Camí de les Vinyes d'en Matilde és el camí que comunica amb les antigues Vinyes d'en Matilde i el Mas d'en Matilde.
Pals , Camí Vell de	El Camí Vell de Pals és el que comunica el nucli de Begur amb el de Pals a través de les Sorreres, a l'oest del municipi.
Can Vidalet , Camí de	El camí de Can Vidalet és el que connectava el nucli d'Esclanyà amb el Mas Vidalet, actualment també connecta amb el polígon industrial de la riera d'Esclanyà i la C-31.

6. Síntesi estadística de la toponímia

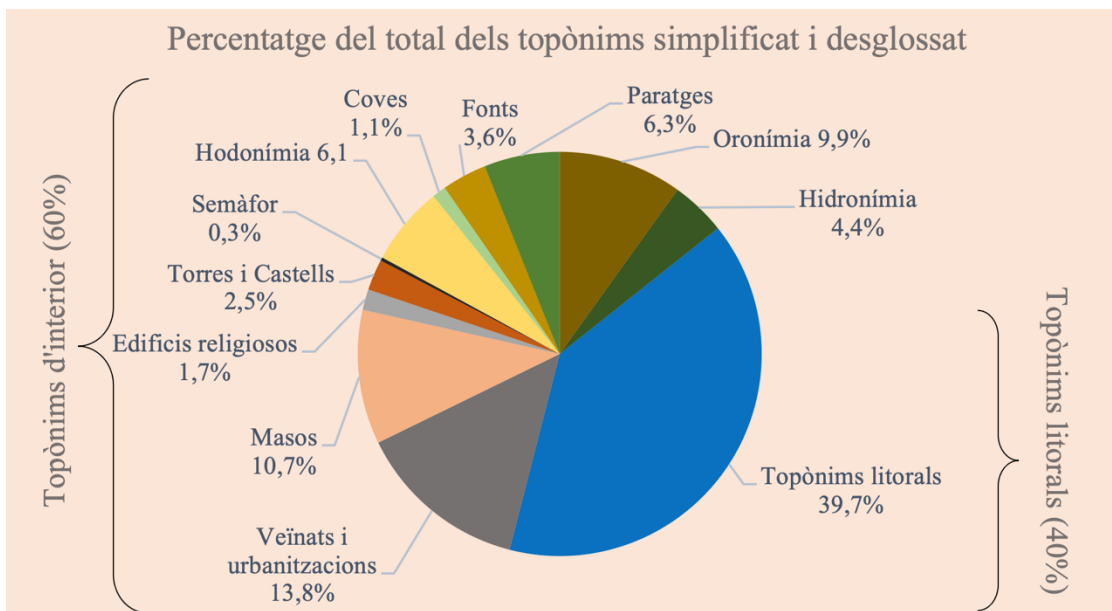
Per fer una cloenda de la matèria més estrictament relacionada a la classificació toponímica, cal fer una síntesi estadística quantitativa i qualitativa del llistat toponímic. La següent gràfica mostra els topònims emprats per a cada àmbit de classificació. Es pot observar que l'àmbit que compta amb més topònims és el de la toponímia del litoral, mentre que l'àmbit de classificació que compta amb menys topònims és el de coves, sense tenir en compte el Semàfor. La resta dels àmbits de classificació contenen entre 50 i 6 topònims per àmbit.

Pel que fa a la xifra total de topònims cercats, citats i analitzats dins el municipi de Begur equival a un total de 363 topònims per a un municipi d'uns 20 km², dels quals el 40% es troben a la franja litoral i la resta, el 60% es troben a l'interior. A través del següent diagrama circular es poden observar els resultats desglossats. Per una banda a la dreta del diagrama, en color blau, es representen els topònims del litoral, tots aquells topònims d'accidents geogràfics banyats per la mar, així com les platges, els penya-segats, etc. Al costat esquerre del diagrama, representat en una gamma cromàtica verda i marró, es representen els topònims de l'interior, és a dir, tots aquells que no es troben banyats per la mar, encara que es puguin trobar a prop. Els topònims de l'interior suposen el 60% dels topònims estudiats, i es desglossen en els diferents àmbits estudiats anteriorment.

Abans de concloure la síntesi es farà menció també de les diferents temàtiques adoptades que van fer servir els pobladors dels diferents nuclis del municipi per a anomenar els indrets. A la conclusió s'efectuarà una esmena dels significats d'alguns

topònims i les diferents temàtiques de forma més profunda; en aquesta síntesi tan sols s'esmenaran les temàtiques. En la seva gran majoria, el 64% del total, els topònims de Begur es troben relacionats amb el medi, és a dir, que molts dels topònims dels diferents àmbits de classificació estan directament relacionats amb l'entorn, les característiques geogràfiques i geològiques. El segon gruix més important, el 22% del total, relaciona el significat dels topònims directament amb els noms propis, cognoms o malnoms de les persones que habitaven o tenien per propietat les terres de la vora. Per tant, es trobaran molts topònims que duen noms, malnoms i cognoms de persones dels nuclis i de propietats. En tercer lloc també hi haurà topònims, concretament seran el 4% del total, on l'origen del mot va relacionat directament amb llegendes, mites i històries locals que ajudaran a entendre el seu origen, ja que molts d'aquests mites i llegendes, i fets històrics han quedat documentats en diverses fonts citades i esmentades al llarg de la recerca.

Gràfica 2. Diagrama circular on es mostra el percentatge del total dels topònims de forma simplificada i també de forma desglossada en els diferents àmbits de classificació. (Elaboració pròpia).

7. Conclusió

La toponímia és un patrimoni històric i cultural immaterial producte de la interacció entre el medi natural, el llenguatge, la història i la població d'un lloc concret, per tant cada medi concret amb la seva població, història i llenguatge tindrà la seva pròpia toponímia. En el cas analitzat del municipi de Begur, es troba una toponímia molt arrelada a les tradicions dels diferents nuclis, a les llegendes populars, al parlar salat i a la seva població. Per tant, és de vital importància i un deure de tots els begurencs de conservar-la, ja que forma part de la seva història local.

S'ha observat que el pas del temps ha anat modificant la forma de denominar els indrets. Amb el pas del temps em refereixo al fet d'haver anat deixant enrere el parlar salat, ara minoritari al nucli de Begur, el qual ha marcat la designació dels indrets de manera molt notable, sobretot fixant-nos en els articles dels topònims. D'altra banda, la pèrdua de la religiositat de la població ha anat desarrelant certs fets extraordinaris, o certs indrets desconeguts per a la població de Begur i Esclanyà de l'espiritualitat popular de l'època. Pel que fa a esdeveniments extraordinaris o indrets desconeguts, es podria parlar de les ocultes i misterioses coves, les grans pesques, els temporals de mar o fins i tot les observacions de fenòmens i éssers desconeguts per a la població de l'època, que directament es relacionaven amb la divinitat o la màgia.

L'arribada del règim franquista i del turisme al municipi també condicionarà els canvis en la denominació dels indrets, i fins i tot posarà nous noms a indrets que ja tenien antics noms. El canvi de paradigma social i econòmic que portarà el turisme a Begur canviarà la fisonomia de l'entorn, la manera de fer, la manera de dir les coses i fins i tot la mentalitat dels begurencs i les begurenques. El primer impacte que patí el poble fou el de la castellanització de molts dels topònims amb l'arribada del franquisme, el qual es mantindrà amb l'arribada de la immigració del sud d'Espanya, sobretot de la comarca de Guadix (Granada), Pozo Alcón (Jaén), Campillos (Málaga) i Villaviciosa de Córdoba (Córdoba) entre d'altres. La població nouvinguda del sud d'Espanya vindrà a causa de la demanda de mà d'obra per a la construcció dels dos grans hotels de Begur, el cap sa Sal (Aiguafreda) i el Parador (Aiguablava), els quals reclutaran un gran exèrcit d'obers, que vivien al nucli de Begur en pensions i masos com Ca la Tató, anomenat amb el malnom el hotel palace, fent burla de les males condicions de vida. Molts d'aquests obrers es van quedar a viure a Begur, alguns van portar les seves famílies, d'altres van crear-les al poble, es van construir les seves cases i a poc a poc van acabar formant part dels begurencs. Per a la població local algunes vegades va ser difícil acceptar la gran quantitat de població nouvinguda amb uns costums, tradicions i maneres de fer diferents d'ells, però es van adaptar a la nova realitat; de fet allò només seria un petit tastet de què era el que havia d'arribar. Posteriorment, l'arribada del turisme va portar noves llengües al poble. Segurament va ser el canvi de paradigma més gran que ha patit el municipi dins la seva història local. Fou en aquest moment quan es van començar a visualitzar els primers nous topònims diferents dels anteriors i tradicionals. Les llengües estrangeres van

començar a aparèixer al nucli de Begur en forma de bars, restaurants i locals d'oci, i va tenir cabuda amb la llengua local catalana, o castellana en temps de franquisme, també als cartells d'informació, els quals es podien llegir en llengües com el català, el castellà, l'anglès i el francès.

D'altra banda, la pèrdua de la toponímia tradicional a causa de la ignorància, la mala escriptura dels noms, la mala pronunciació o directament la seva pèrdua davant la manca de reculls onomàstics, farà que la gent del poble de Begur en creï de nous, com són els casos del puig Cargol (en comptes de puig Rodó), la roca de la Reina (en comptes de la punta des Pou) o el Mas Trencat (en comptes de Mas Matilde). També manca un cert desconeixement per part dels visitants catalanoparlants i castellà-parlants a l'hora de pronunciar o articular el salat, ja que hi ha persones que es refereixen a la platja de Sa Riera com la platja de "la Sa Riera", doblant l'article, o fins i tot canviant els termes platja pel de cala, anomenant així platges com platja Fonda la cala Fonda.

A causa de la manca de reculls onomàstics també es pot observar com mapes de divulgació de l'Ajuntament de Begur, o fins i tot mapes com el Vissir de l'Institut Cartogràfic i Geològic de Catalunya tenen algun topònim puntual mal situat. Per sort, encara rai, hi ha algun mapa fiable de toponímia a escala subcomarcal com és el Mapa de la Costa de l'Empordanet de J. Plana, J. Castelló i J. Bañeras, que conserven els topònims més genuïns del litoral begurenc, en aquest cas. També hi ha el cas d'algun mapa de Begur antic, com és el que va elaborar Pere Mató i Ribot a principis del segle passat, que permet comparar amb els mapes anteriorment esmentats les localitzacions i les diferents denominacions dels topònims. Gràcies als mapes antics com el del Sr. Mató, s'han pogut observar topònims ja desapareguts, masos inexistents i paratges que han estat ocupats per altres serveis en les darreres dècades i que han perdut la seva denominació actual. També s'ha pogut observar com a certs punts del litoral els pescadors de cada nucli designaven d'una forma diferent el punt concret, com passa amb el topònim de la cala des Falcó (cap de Begur), anomenat sa Vinya Espatlada pels pescadors palafrugellencs.

A l'hora d'interpretar els topònims cal conèixer pam a pam l'entorn de les muntanyes de Begur i el seu litoral, ja que tret dels topònims de població (masos i propietats), es tracten de topònims molt lligats a l'entorn natural i a les activitats desenvolupades en un passat a l'entorn, sobretot activitats relacionades amb la pesca, l'agricultura i la ramaderia. També cal tenir un bon coneixement del parlar local i les paraules emprades per a designar alguns punts tant del litoral com de l'interior, moltes de les quals ja no es fan servir avui dia, fet que provoca la re-denominació d'alguns indrets, com s'ha esmentat anteriorment. Gràcies a eines com l'Onomasticon Cataloniae de J. Coromines seran de gran ajuda a l'hora d'intentar esbrinar el significat i l'origen etimològic de moltes paraules.

Per acabar, pel que fa al resultat obtingut s'han trobat molt topònims desconeguts per la majoria de la població, s'han desxifrat alguns significats i gràcies a l'anàlisi dels

topònims begurencs he pogut indagar en la psicologia begurenca de l'època, la vida dels primers begurencs, a la seva forma de pensar i de fer. També m'ha fet adonar que la població cada vegada es troba més desarrelada del medi que l'envolta, a diferència dels habitants del passat, que vivien de l'entorn i denominava els racons gràcies a les pistes que el medi natural i la història local oferia. Es pot observar a través dels diferents significats dels topònims, així com el topònim Illa Roja, en la qual es donen les característiques cromàtiques de l'illot. En segon lloc hi ha altres topònims que porten un rerefons més històric, com ses Calderes, que es tracten de les calderes d'un vapor que va naufragar a les costes del nord del municipi, o el cas del puig de Son Rich, el qual es trobava a la vora el mas de Son Rich, descobrint que el son és una contracció d'açò + d'en, i per tant designa una propietat. En canvi n'hi ha d'altres que van lligats directament a llegendes populars, com el topònim de les coves de ses Falugues, relacionat a uns éssers mitològics diminuts, les Falugues, les quals habiten dins les coves. En tercer lloc hi ha topònims amb paraules que formen part del parlar antic, així com Sa Tuna, que en català antic, i en alguns punts dels Països Catalans serveix per designar les coves. I finalment i en quart lloc, els topònims compostos per mots indesxifrables, els quals només podien entendre les persones que van designar els indrets.

Pel que fa a l'intent de conservació dels topònims originals, la qüestió es dificulta. Com s'ha esmentat anteriorment, l'estat de la toponímia de Begur no és un tema que sigui de gran importància per molts dels habitants del municipi, ja que moltes vegades s'ha vist modificada en molts espais i sentits, és a dir, des de la manera de referir-se a alguns topònims, fins a molts elements de promoció turística del municipi, des de cartells a mapes de divulgació on es mostren els topònims mal escrits i mal situats. Un clar exemple contrari al de Begur és el de Cadaqués, on es poden observar les formes en salat de tots els seus topònims, fins i tot en la forma de referir-se a la paraula platja en la forma genuïna del parlar salar "plaja". La dinàmica que ha anat adoptant el poble de Begur ha anat lligada directament a la promoció turística del municipi a una escala mediterrània, continental i en alguns casos fins i tot mundial. Aquesta promoció ha portat a la normalització de la llengua castellana i anglesa en molts àmbits comercials per tal d'adquirir una clientela més internacional, que de retruc ha portat a la pèrdua del català i la traducció de molts topònims, com és el cas de la guingueta de l'Illa Roja, batejada com "Chiringuito Red Rock".

Per evitar aquesta mena de canvis en la toponímia, s'hauria d'evitar des de l'administració pública el fet de modificar els noms originals del municipi, i s'hauria de fer pressió per tal d'intentar encoratjar als comerciants a fer servir el salat i les formes toponímiques originals a l'hora de posar nom als negocis, com és el cas d'alguns de Begur com podrien ser el bar Sa Taverna, Sa Barra, el restaurant Es Castell, l'hostal Ses Negres o l'hostal Sa Rascassa, la botiga Sa Colonial o la sabateria s'Avarca, totes elles al nucli de Begur i emprant el salat i els topònims originals.

D'altra banda, pel que fa als temes de divulgació, s'haurien de modificar els mapes per tal de corregir-los, reubicar-los i evitar les faltes d'ortografia perquè tothom tingui a

l'abast el coneixement de la toponímia de forma correcta. Personalment, trobo que també estaria bé ubicar plafons als principals punts amb el topònim correcte, per exemple, un cartell a l'entrada de les platges on consti el nom de la platja per tal d'evitar confusions.

8. Índex alfabetitzat de la toponímia de Begur

A

Aigua, Camí de l'
Aigua, rec de l'
Aiguablava
Aiguablava / Aigua Blava, platja d'
Aiguafreda a s'Antiga, carretera d' (GIV-6534)
Aiguafreda, cala d'
Aiguafreda, Font d'
Aiguafreda, riera d'
Aiguafreda, urb.
Alzinar d'en Frigolet, l'
Apartaments cap sa Sal
Armanac, S'
Ase, l'

B

Baix, font de
Bany de la Sultana
Bas, es
Bató, es
Begur (nucli)
Begur, Camí vell de
Bernabeu o Bernadet, puig d'en
Bisbe, puig del
Bisbe, punta des (límit municipal)
Bords, pla dels
Bosc Major, el
Bou i Mona, es i sa
Brocà, el puig
Bruixa, Font de sa

C

C-31 (carretera)
Ca l'Aiguadé
Ca l'Anglada
Ca L'Hortalà
Ca la Mesado
Cabanya del Mas des Sot
Caganer des Duc, es
Cal Barraquer
Cala de Cabres, puig
Calabursó Gros, es

Martina, la Font

Mas Batllia
Mas Batllia, riera del
Mas Comangau
Mas d'en Bou
Mas d'en Llor / Llord
Mas d'en Pinc
Mas de Can Codina
Mas del Rellotge
Mas des Quinze
Mas des Sot
Mas Domingo, veïnat
Mas Gispert (enderrocat)
Mas Gispert, urb.
Mas Llauner
Mas Magre
Mas Matilde / Mas Trencat (ruïnes)
Mas Mató
Mas Mató, urb.
Mas Nou (del Terme)
Mas Prats, urb.
Mas Regincós
Mas Rostell (ruïnes)
Mas Sais
Masia de Can Frigolet / Ca l'Estanis
Masia de Can Pipes
Mata Socarrada, sa
Mató, puig d'en
Mig, es
Mines d'en Vilanova
Mines de Plom, ses
Mines, rec de ses
Molinet, es
Moltó Gros i Petit, es
Montcal / puig Montcal o Montalt
Moreta, cala
Morro des Cap, es
Murtra, rec de sa
Mut de Fora, punta des
Mut de Terra, punta des

Calabursó Petit, es
Calces d'en Mossènyer / Bussanya, ses
Calderes, ses
Campet, es
Camps de Saltseugues / Salt Ses Eugues
Can Benet
Can Domingo
Can Fanals
Can Ferran, urb.
Can Frigolet, veïnat
Can Jordi
Can Just
Can Lino
Can Mayola
Can Vidalet
Can Vidalet, camí de
Can Xifró
Cantallops, puig de
Cantallops, urb.
Cap de Begur
 Capella de la **Mare de Déu del Carme**
Capelleta de garbí, sa
Capelleta de llevant, sa
Carinyasses o Can Ventosa, punta de ses / **Pi**, punta des
Casa de Camp, la
castell o Torre d'Esclanyà
castell de Begur, turó o muntanya del
Castell, el
Castellet, el / **Castellet**, es (Aiguablava)
Castellet, es
Castellet, es (Fornells)
Catalònia, urb.
Cau des Neros
Cau, puig des
Cementiri, es
Circumval·lació, Carretera de
Coll des Gorg
Coma, puig de la
Comal d'Aiguablava, puig des
Comals, els

N
Nau Perduda, sa
Negres, ses
O
Ocells, coll dels
Ocells, pic dels
Omella Grossa, s'
Omella Petita, s'
Orats, Port de ses
P
Pa de Pessic, es
Pagota, sa / **Pegota**, Sa
Pals, Camí vell de
Paluell, punta des
Parc de l'Arbreda
Pas, es
Pedregar, camí del
Pedres Blanques, ses
Pega, Illa de sa
Pescador, es
Pic dels Ocells, urb.
Pirolta i Bassa d'en Carlitus, sa
Plaça, font de
Planassa, sa
Planasses, ses
Planelles, ses
Platges / Platgetes, ses
Platja del Racó, urb.
platja Fonda, urb.
Plom, cova des
Plom, punta des
Port des Pi
Portal d'en Paloma, urb.
Portell, es
Portelleres / Portellades, ses
Pou, punta des
Pratgrau, el
Prats, puig d'en
Puig d'Aiguafreda, urb.
Puig Montcal, urb.

Convent de Santa Reparada
Corba de la paella
Costes, ses
Cova des Diable
Cova Santa, sa
Coves, ses
Creu d'en Ralló, la
Creu d'en Redó o Ralló, puig de la
Creu, punta de la
Creu, rec de la
Creueta, Font de sa
Creueta, sa
D
Darna, punta d'en
Degotís des Falcó, es
Degotís, es
Descàrrega / Descarreda, sa
Dos Cales, urb.
E
Eixugador, s'
El Terme, veïnat del
Els Blanquers, veïnat
Encalladora, s'
Erm, l'
Ermita de Sant Ramon
Es Castellet, urb.
Es Valls, urb.
Esclanyà (nucli antic)
Esclanyà, carretera d' (les corbes) (GIP-6531)
Esclanyà, Port d' o cala dels Trucs / Tries
Esclanyà, riera d'
Escletxa des Tramadiu, s'
Escudellet, s'
Església de Sant Esteve
Església de Sant Pere i Santa Reparada
Espadat d'en Serrallés / Serrallets / Serrallós, s'
Espenyat d'en Ribas
Espinuda, sa punta
Estasia, font de n'
Estasia, platja de n' / Anastàsia, platja de l'
Estufador, S' / Bufador, es

punta Llarga, sa
punta Negra, sa
Q
Quinze / Esquinça, rec des / de s'
Quinze, Camí des
Quinze, es
R
Racó, platja del
Recauba, sa
Regana, la/sa
Regencós, Camí vell de
Regencós, Carretera de (GI-653)
Rei, Cala del
Reserva Marina de ses Negres
Residencial Begur, urb.
Riells
Riera, Font de Sa
Riera, rec de Sa
Roca Roja, sa
Roda, sa
Rodó, puig
Roques Altes, ses
Roques/Roca des Corb
Rostell / Rostei, riera d'en
S
S'Antiga, urb.
S'Esquerda-on-envestí-es-vapor
S'Infern, cova de
Sa Fontansa, veïnat
Sa Nau Mar, urb.
Sa punta, urb.
Sa Riera, carretera de
Sa Riera, veïnat
Sa Roda, urb.
Sa Tuna, Camí vell de
Sa Tuna, carretera de (GIV-6535)
Sa Tuna, platja de
Sa Tuna, veïnat
Sal, cap sa
Sal, cova de la
Salt de na Marianna

Estufadora, s'

F

Faixes, ses

Falcó, platja des / **Vinya Espatlada**, sa

Falcó, sa punta des

Falguerines, ses

Falugues / Felugues, Muntanya de ses

Favars, els

Fonda, platja / **Mar Pinc**

Fondal de s'Abei

Font de la Salut, urb.

Fontansa, sa

Foradada, sa

Foraió d'en Bragueta

Foraió de Fitor / Fitó

Foraió de la Creu

Foraió dels Frares, es

Foraió dels musclos o negat, es

Foraió des Cap Rubí, es

Foraió des Tramadiu

Foraió Gros, es

Foraió Negat, es

Foraió o Llosa de sa Cala, es

Forn, cap des

Fornells

Fornells i Aiguablava, carretera de (GIV-6532)

Fornells, Camí vell de

Fornells, port de

G

Gabarra / Gavarra, serra

Gara, rec d'en

Gispert, cova d'en

Golfet de s'Illa Roja

Golfet de ses Mines

Gran, Font

Guàrdia / Guarda, puig de sa / la

Guàrdia / Guarda, Serra de sa / la

Guardiola, sa

H

Herbes, ses

Horts de Can Frigolet

Salt Ses Eugues / Saltseugues, riera de

Salut, Font de la

Sant Hospital de Sant Carles de Begur

Sant Josep, barri de

Sant Josep, puig de

Sant Pau, alt de

Sant Pau, cova de

Sant Pau, punta de

Santa Reparada, rec de

Sector Sud d'Aiguablava

Semàfor, Camí del

Semàfor, El

Ses Costes, urb.

ses Falugues, coves de

Ses Falugues, urb.

Ses Gralles, Rec (**Rech ses Graies**)

Ses Llunes, platja

ses Negres

ses Negres, punta de

Son Geli (*Ruïnes*)

Son Moles (*Referències*)

Son Moles / Son Molas, puig de

Son Moles / Molas, Barri de

Son Moles / Molas, Font de

Son Pujol (*Referències*)

Son Pujol, Font de

Son Ric, urb.

Son Rich (*Referències*)

Son Rich / Son Ric, es puig de

Son Rich / Son Ric, Pla de

Sorreres, Les / **Sorres** / **Arenes**, les

Sot d'en Ferrer, es/ el

Sota "lo" d'en Tià Roc

Sots Julians

Subert / Pinc, puig d'en

T

Tamariu, Camí vell de

Tascó d'en Maset

Terme, es

Termes, els

Toni o de Cas Sastre, punta d'en

Horts des Sot

I

Illa Blanca

Illa Negra

Illa Roja

Italians, els

J

Jardins de Sa Riera, urb.

L

La Borna, urb.

La Coma, urb.

La Xarmada, urb.

Lero, rec d'en

Les Arenes, urb.

Les Argiles, veïnat

Les Oliveres, urb.

Les Rajolerias i la Fontmartina, veïnat

Llampaies, ses

Llécola, sa

Llord, el

Llosa de cap sa Sal

Llosa des Fanguejadors, sa

Llosa des Pi

M

Mal entrar, Illa de

Mal Pas, es

Malaret, cala/platja d'en

Malaret, puig d'en

Mar, camí del

Torradors, els

Torradors, els

Torre de Can Marquès

Torre de Can Pella i Forgas

Torre de Sa Tuna

Torre de Sant Ramon o d'en Caixa

Torre del Mas d'en Pinc

Torre del Mas Mauri de Vall

Torre Hermanac de Can Pi

Traire, punta des

Tramadiu, cala des

Tramadiu, cala llarga des

Trencatimons, es

Truja, sa

Tuna, rec de Sa

U

Ullastre, punta de s'

Ulls de Llop, es

V

Valls, es

Valls, Font des

Valls, rec des

Vaques, Illa de ses

Vaques, ses

Ventosa, punta

Ventosa, serra

Vinya de l'Artiga, La

Vinyes / Vinyes, Pla de ses / les

Vinyes d'en Matilde, Camí de

Vinyes d'en Matilde, ses

9. Bibliografia

- Abarca, P. (2015). *Àlbum de records: Begur*. Edicions Baix Empordà.
- Anton i Rabella, J. (2008). Criteris per a la toponímia d'àmbit municipal. Oficina d'Onomàstica. IEC. *Seminari de Metodologia en Toponímia i Normalització Lingüística*.
- Bertran, JM. (2013). *Toponímia a l'abast: Introducció a l'estudi dels noms de lloc*. Josep Maria Bertran.
- Busquet Isart, Núria. (2010). *El parlar salat: descripció, àmbit geogràfic i ús* (Tesi: Doctoral). Universitat de Barcelona.
- Castelló i Regencós, J. (2003). El perfil de la Costa: Palafrugell, Mont-ras i les illes Formigues. Diputació de Girona, Ajuntament de Palafrugell i Ajuntament de Mont-ras.
- Corredor i Plaja, A.M. (1997). Topònims baix-empordanesos del segle XVII: una incursió a les propietats del castell de Palau-Sator els anys 1670-1671. *Estudis del Baix Empordà*, 16, 49-70.
- Costa i Fernández, L. (1993). *Begur: Quaderns de la Revista de Girona*. Diputació de Girona / Caixa de Girona.
- Costa, L. (1999). Col·lecció d'imatges i records: Begur. Viena Columna.
- Costa, L. (2007). *Begur en blanc i negre: Memòria d'un poble*. (2^a Ed.). A.B.C edicions.
- Feliu, P. (2018). El safareig públic d'Esquinça. *Es Pedrís Llarg*, (132), 6.
- Magnífic Ajuntament de Begur. (2002). *Pla d'ordenació urbanística municipal de Begur*, 2. Begur: Ajuntament de Begur.
- Magnífic Ajuntament de Begur. (2019). *Pla d'Ordenació Urbanística Municipal de Begur: Relació de béns a protegir, catàleg de masies i cases rurals i inventari del Patrimoni Arqueològic*, 5. Begur: Ajuntament de Begur.
- Mallorquí, E., Rabella, J., Tort, J., Roma, F. (2006). *Toponímia, paisatge i cultura: Els noms de lloc des de la lingüística, la geografia i la història*. Associació d'Història Rural de les Comarques Gironines, Centre de Recerca d'Història Rural (ILCC-Secció Vicens Vives) de la Universitat de Girona i Documenta Universitaria.
- Martín, M. (2012). *Llegendes de mar de la Costa Brava*. Edicions Sidillà.

Mató i Ribot, P. (1918). *Mapa del Terme de Begur*. [Reproducció del mapa del terme de Begur de Pere Mató i Ribot per Maria Trias i Mató]. AMB. Col·lecció de cartografia i plànols. Mapa de Pere Mató i Ribot. Arxiu Municipal de Begur.

Moran, J., Batlle, M. i Rabella, J. (2002). *Topònims Catalans. Etimologia i pronúncia*. Publicacions de l'Abadia de Montserrat.

Plana, J., Castelló, J., Bañeras, J. *La Costa de l'Empordanet: Sector central*. [Mapa]. 1:16.000. Edicions Baix Empordà. S.L.

Raurich i Ferriol, S. (1944). *Historia General de Bagur: Desde la remota antigüedad en seis volúmenes manuscritos con ilustraciones*. Arxiu Fullola-Pericot-Raurich, Begur.

Riera i Asensio, A., Puig i Ferriol, F. (2009). *Sa Tuna 1940 – 1965. Records de la platja de Begur: Un testimoni plural a partir de la memòria col·lectiva*. Publicacions de l'Abadia de Montserrat.

Roqué, C., Pallí, L. (1991). Modelat del Massís de Begur. *Estudis sobre el Baix Empordà*, 10. 7-48.

Serra Mayoral, C. (2021). *Memòria dels molins oblidats*. Ajuntament de Regencós.

Tort, J. (1999). *Els noms de lloc i el territori: Una interpretació geogràfica de la toponímia del Baix Camp (Tarragona)*. (Tesi doctoral, Universitat de Barcelona, Catalunya).

Vaquer i Catà, J. (1989). *La Capella de Sant Ramon*. Ajuntament de Begur.

Vaquer i Catà, J. (1990). *El Sant Hospital de Begur*. Ajuntament de Begur.

10. Webgrafia

Arxiu Diocesà, Arxiu Capitular de la Catedral i Biblioteca diocesana del Seminari de Girona. (2021). *Arxiu Capitular de la Catedral de Girona i Arxiu Diocesà de Girona*. <https://www.arxiuadg.org/index.php/arxius/quadre-classificacio>

Corominas, J. (1995). *Onomasticon Cataloniae: Els noms de lloc i noms de persona de totes les terres de llengua catalana*. <https://oncat.iec.cat/entrada.asp>

Friera Suárez, F. (1992). *Utilidad de la toponimia para el conocimiento del entorno*. (Nº. 45). 35-44.

<http://www.academiadelalingua.com/lletresasturianas/pdf/Art%C3%ADculu%203-Florencio%20Friera%20Suárez->

[Utilidad%20de%20la%20toponimia%20para%20el%20conocimiento%20del%20entorno.pdf](#)

Generalitat de Catalunya. (2021). *Departament de Territori i Sostenibilitat: Muntanyes de Begur*. [10 de març de 2021].
http://mediambient.gencat.cat/ca/05_ambits_dactuacio/patrimoni_natural/senp_catalunya/espais_sistema/girona/bgm/

Gran Angular TVE2. (2011, abril 13). *Andalusos de Begur*.
[<https://vimeo.com/22347551>]

Institut d'Estadística de Catalunya (IDESCAT). (2021). *170139 Begur*. [22 de març de 2021]. <https://www.idescat.cat/codis/?id=50&n=9&c=170139>

Institut Cartogràfic i Geològic de Catalunya. (2020). *Vissir v3.26* [Mapa]. 1:5.000.
<http://icc.cat/vissir3/>

Institut d'Estudis Catalans. (2019). *DIEC2*. <https://dlc.iec.cat>

Vilaweb. (2007). *Son, So n', So na?* <https://blocs.mesvilaweb.cat/llengua/son-so-n-so-na/>

Pobles de Catalunya (CEDIP). (2018). *Capella de la Mare de Déu del Carme (Sa Tuna) (Begur, Esclanyà i cales) – Baix Empordà*. [Consulta: 2 de Maig de 2021].
https://biblioteca.udg.edu/ca/estil-apa/pagines-web?language_content_entity=ca